Colecția „Ego. Proză“ este coordonată de Lucian Dan Teodorovici.

Pentru scrierea acestui roman autorul a fost sprijinit de Institutul Goethe București/DLITE.

© 2022 by Editura POLIROM

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: © Helen_F/Depositphotos.com
Foto autor: din arhiva personală

www.polirom. ro

Editura POLIROM
Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700505
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1,
et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

RADU, MIHAI

Repetiție pentru o lume mai bună: roman / Mihai Radu. - Iași: Polirom, 2022

ISBN 978-973-46-9059-6

821.135.1
Printed in ROMANIA

Mihai Radu
Repetiție pentru o lume mai bună

roman

POLIROM
2022

Doar ce mă urcasem în mașină când am primit din nou telefon de la „Conacul speranței". Mă mai sunaseră cu o seară înainte. Le spusesem că voi reveni eu cu un telefon, însă nu am făcut-o și nici nu aveam de gând.

— Chiar trebuie să veniți să-l luați pe domnul Negrescu, mi-a zis vocea din partea cealaltă.

Știam cum arată partea cealaltă, holul alb, luminos, în mijlocul căruia era un oficiu la fel de alb, toată comicăria asta cu albul.

— V-am zis, putem să găsim variante, a continuat vocea.

I-am spus că singura variantă bună mi se pare să rămână acolo și că la vârsta lui variantele oricum cam dispar. Ar mai fi varianta ocolitoare a Capitalei, să-l îngropăm acolo.

— Vreau să cred că nu mi-ați spus asta, a zis femeia.

Mihai Radu

Mi-am luat și eu o voce de teatru radiofonic și-am continuat:

— Oare nu asta e, doamnă, viața: o continuă reducere a posibilităților până când singura variantă care-ți rămâne este să te oprești din respirat?

A rămas blocată câteva secunde.

— Trebuie să hotărâți împreună cu familia ce vreți să faceți, însă chiar trebuie să-l luați a-ca-să, vă rog.

Nu voiam să mă gândesc la asta, la starea lui taică-meu ori la moartea lui. În mintea mea era ceva care ar fi trebuit să se întâmple mai degrabă ca o alunecare de teren din Chile. Vezi o știre la TV despre niște morți, un prezentator de la o televiziune locală chileană, agitație la fața locului, iar în câteva secunde se trece la meteo. Și gata.

Fusese o dimineață frumoasă în ultima zi de noiembrie, călduroasă chiar, Patricia mă chemase la ea să bem cafeaua și să facem sex, simțeam în corp un început de weekend, deși era marți. Rămăsese să trec să-l iau pe Slavic și să mergem la

Giurgiu, apoi voiam să închei ziua cu câteva beri la „Mecanică fină" în cartier.

Repetiție pentru o lume mai bună

— Trebuie să înțelegeți! mi-a mai spus femeia de câteva ori.

Nu-mi place atât de tare asta cu „trebuie să înțelegi", așa că am vorbit de-a dreptul iritat spre finalul conversației.

— Afară cu el, pe trotuar. Cum scot americanii frigiderul vechi în fața casei, așa scoateți voi un om de 85 de ani în fața căminului de bătrâni. Poate cineva îl vrea, își mai face un an, doi treaba cu el. Niște tineri căsătoriți, la început de drum, cine știe, poate au nevoie de un bătrân, măcar până strâng bani să facă credit de un bătrân nou.

I-am mai zis că, oricum, scos în fața centrului, în cel mai rău caz tata o să creadă că visează.

Din nou tăcere, ca mai înainte.

— Domnule Negrescu, nu glumim cu asta! a spus vocea.

— Oricum, mai sunt zece zile plătite din luna decembrie, am zis hotărât, ca cetățeanul antipatic care își revendică legea și drepturile de partea sa și am închis.

Abia după aceea însă m-am întrebat ce înseamnă exact treaba asta cu „luatul acasă". Era limpede că avea să se întâmple, dar cum să-l iau acasă pe tata? Cu un taxi, cum? îmi dau

Mihai Radu

ei o targa și trag de ea prin oraș? Am sunat înapoi.

— Și cum îl voi lua acasă mai exact? Mă scuzați că vă întreb.

Centrul „Conacul Speranței" se închidea, clădirea fusese vândută, iar tata rămăsese ultimul internat. Celelalte familii își luaseră bătrânii acasă sau îi internaseră prin alte centre. După ce am încheiat conversația, mi-am dat seama că trebuia să-i fi spus de ironia întâmplării: azilul murise înaintea bătrânilor din el.

Credeam că taică-meu va muri acolo, la „Conacul speranței" de la marginea Bucureștiului, unde era vizitat zilnic de doctorul Dumitraș, cu aerul lui adormit, de bodyguard de farmacie, și unde privirea caldă a asistentei Dana, „doamna Dana", plimba deasupra lui doi ochi mari, albaștri și cuminți. Ce-și poate dori mai mult un om de 85 de ani care habar n-are

pe ce lume trăiește? Dumnezeule, cum era Dana! Femeia asta pur și simplu absorbea suferința din jurul ei. Uneori, când mă uitam la ea, mă surprindeam zâmbind tâmp, gata parcă să adorm sau chiar să leșin, atras de o lume mai bună. Ce trist e, totuși, să te naști cu menirea de a face bine. E mai rău

ca un viciu. Nu poți să te lași, cum te lași de țigări. Mori ajutându-i pe unii și pe alții, te ciopârțește viața ca o psihopată și te dă de mâncare la suferinzi și profitori. Suferinzii sunt mai răi ca porcii uneori. Te cer mereu, te vor lângă ei, se agață, gustă din tine, te halesc cu totul în final dacă nu ești atent. Horror, Dana! Dacă o apeși pe piele, dacă o storci, ies din ea gemetele muribunzilor, picură din ea privirile spălăcite ale bătrânilor neputincioși.

Mai era apoi directoarea „Conacului", o țipă care se străduia din răsputeri să strecoare cuvântul „occidental" pe unde putea. „Occidental" pe post de supozitor: unde vedea o gaură, îl băga. Sunt astfel de oameni care folosesc cuvintele pe post de supozitoare: o găurică în realitate, o tăcere undeva, hopa, înfig chestiunea. Și

sunt harnici, neobosiți. Condițiile de acolo erau „occidentale", spațiul era organizat „occidental", iar asistenții și asistentele făceau cursuri speciale de îngrijire a bătrânilor bolnavi, exact ca-n „Occident". îmi venea s-o întreb: de ce curs de specializare să aibă nevoie Dana? Orice întrebări îi puneam îmi răspundea răbdător, luminos. în acest timp, tata ne fixa din pat cu ochi mari, mirați, de parcă era un dispozitiv care înregistra

scena. Mă uitam la el din când în când, îi făceam cu ochiul, hei, tata!, însă el rămânea la fel de serios și dedicat comparației de mai sus.

Cu o săptămână înainte, când îl vizitasem, asistenta Dana mi-a spus că trebuie să vorbesc cu directoarea, pentru că trebuie să-l iau pe domnul acasă, apoi scăzuse cu o treaptă vocea și adăugase:

— Știți, uneori mai spun lucruri noaptea. Unii, nu toți. Dar unii spun.

Aceasta era deci recomandarea asistentei Dana: să nu-1 transfer pe tata în altă parte, ci să-l iau acasă pentru că nu mai are mult de trăit și, cine știe, poate spune noaptea „lucruri[11]. Am vrut

să-i spun că, dacă nu înșiră numerele de la loto, cu mare lucru nu mă mai poate surprinde. M-am gândit s-o întreb dacă bolnavii au cumva acces noaptea la o altfel de luciditate, la un soi de conștiință comună a muribunzilor, o memorie a celor aflați pe moarte. Aș fi vrut s-o întreb și ce au spus alți bătrâni înainte să moară, în astfel de nopți, dar nu am făcut-o. Aș fi putut să-mi potrivesc vocea ca pentru poveștile de adormit copiii: Dragă Dana, noaptea e o lume în care muribunzii planetei deschid ochii larg și spun ceva esențial despre viață?

io

Repetiție pentru o lume mai bună

— Cu boala lui, am zis însă, nu cred că o să spună ceva. Plus că el a fost mereu omul scufundat în foi, care s-a limitat la „Dă-mi o lingură, te rog“ și altele de felul ăsta. Nu-1 văd venind acum cu cine știe ce chestii. Dar mai știi?

îmi plăcea sexul cu Patricia. Avea ceva din entuziasmul exersat al meselor în familie. Câteodată îmi lăsa impresia că storcea din trupul acela de 55 de ani ultimele picături de plăcere, cum storci un tub cu pastă de dinți ca să te mai speli o dată, o ultimă dată. Se chinuia și era bucuroasă că-i reușea, iar eu îi admiram efortul și perseverența. M-am trezit odată mângâind-o pe frunte în timp ce ea își căuta cu hărnicie orgasmul - impresionant tablou, *Madonna cu concubinul,* ulei pe pânză de cearșaf.

Era atâta onestitate în patul ăla, că puteai s-o tai cu cuțitul.

Ne asemănăm, iar în asemănarea asta era ceva obligatoriu: să nu ne spunem acest lucru. Știam fiecare și aveam convingerea că și celălalt știe. Ne

permiteam acest lux al oamenilor singuri

și fără mari așteptări: să nu ne explicăm cine suntem și de ce suntem așa cum suntem.

A fost prima oară când m-a chemat pe la ea la ora opt dimirfeața și a fost puțin ciudat, pentru că nu mai arătase asemenea nerăbdare. Nu prea existau urgențe între noi, ca să zic așa. Am găsit ușa deschisă, ea stătea întinsă în pat complet goală, într-un miros amestecat de parfum și țigări.

îmi trimisese un mesaj la ora cinci. Visase că am intrat peste ea în casă „tiptil", asta mi-a scris.

își înșelase bărbatul și îmi povestise că a suferit pentru asta. Apoi, după niște ani, nu a mai suferit. După niște ani nu a mai considerat că-l înșală. Am îmbătrânit, zicea ea, și sexul pur și simplu nu mai era ceva de domeniul înșelării, al trădării.

— Rămăsese o singură trădare, mi-a spus, să-l părăsesc, dar asta era de neconceput.

I-am dat dreptate. Mă rog, după o vreme a părăsit-o bărbatul pe ea, a murit într-un accident de mașină, ea l-a plâns și s-a simțit vinovată pentru tot, cum se întâmplă uneori când vrei să treacă parcă întreaga durere a lumii prin tine, dar e deja prea târziu și nu mai contează. Avea

un băiat care muncea în Franța, era chirurg, iar ea a continuat să trăiască după moartea soțului, i s-au evaporat toate trădările, toate minciunile, singurele exigențe morale rămase au fost acelea de a nu fi „o scârbă" cu prietenii, cum mi-a spus. însă n-ar fi avut de ce să fie, crede ea. Altfel, în timp ce povestea toate acestea, în timp ce întindea migăloasă evidența propriei experiențe pe felia de pâine a vieții, îi urmăream mâna dreaptă cu care potrivea și tot potrivea scrumiera exact în mijlocul chenarului mov al modelului colorat de pe fața de masă, gest care mi-a amintit de felul în care colegul Slavic își roade pielițele de la degete, cu privirea fixă, un ritual mecanic

prin care timpul scurge ființa omului în pământ. Adevăruri mici, de uz intern, mi-am zis, oameni care par că aud niște șoapte din întuneric.

Nu simțeam nevoia unei discuții despre apropierea dintre noi, nu ne făceam planuri, nu ne invitam unul pe altul undeva. Nu voiam s-o agresez cu intimități, nu voiam nici ca ea să facă asta și nu voiam să ne căutăm de adevăruri cum se caută maimuțele de păduchi. Mai degrabă sexul era un jurnal al singurătății și o

disperare relativ burgheză pe care nu o lăsam să ajungă de la unul la celălalt.

Bea și fuma, ceea ce făcea să nu i se pară scârbos faptul că beam și fumam și eu, iar asta, din nou, conta.

Uneori, când bea mai mult, i se așternea pe față un zâmbet mieros, dar și foarte rece, distant, cum mai vezi la liderii sectelor. Erau momentele în care aș fi putut să fac gafa să-i cer să-mi spună mai

multe despre ea și despre viața ei. De ce cred oamenii că au atât de multe de povestit unii cu alții? Am observa că mai tot ce-și spun sunt clarificări la ceea ce, de fapt, nu pot să-și spună.

Iubeam liniștea sofisticată a apartamentului său mare și aerisit, atmosfera de mic-dejun într-un hotel de cinci stele, cu oameni copleșiți de propria bunăstare.

Alteori însă, când bea mai mult, pur și simplu adormea.

Apoi, Patricia a stat pe marginea patului dezbrăcată. își aprinsese o țigară în tăcere, fumul plutea netulburat în jurul ei. Avea 55 de ani, eu 55, îmbrăcată, arăta relativ bine, era o femeie

întreținută și umbla mereu aranjată. Mă rog, îmbrăcați, toți arătăm altfel.

Eu nu am fost sedentar, am rămas scheletic, ajutat chiar prea mult de un metabolism impecabil. îmi imaginam că goliciunea mea avea o umbră balneo-

climaterică și mă scârbea chestia asta. Acea învolburare de corpuri din bazinele cu apă vindecătoare mă speria. Pare că acolo se bolborosește ceva indescifrabil despre bătrânețe și moarte. De fapt, să fim sinceri, puțini sunt pe acest pământ oamenii de peste 45 sau 50 de ani cărora le poți privi admirativ corpurile goale. Se întâmplă cândva, la anumite vârste, când imaginea corpului nu mai amintește de viață, ci începe să prevestească ceva rău.

Să spunem că eu aveam un corp ca o gară de oraș mic, ca Lehliu, ca Ciulnița - un bufet, câteva mese, bei o bere, două, dar nu vrei să-ți amintești.

Eram pe fotoliu, ziceam, am fumat și eu o țigară, iar când am dat afară ultimul fum mi s-a părut că s-a asemănat tare cu un oftat și am zâmbit. M-a întrebat de ce zâmbesc, dar nu am răspuns, am tăcut și ea nu a insistat. Aveam o poveste cu sexul și oftatul. Era una, o curvă

tare mișto din Militari, pe care o futeam pe la 30 de ani. Ea ofta în disperare. I-am

zis enervat la un moment dat:

— Dacă aș avea coaiele de piatră, cât doi bolovani de-ai lui Sisif, și ar trebui să le urci în Poiana Brașov toată ziua, și tot nu ai ofta așa.

S-a uitat la mine șocată, nu știa cu ce a greșit, m-a pufnit râsul și i-am explicat cine e Sisif și cum mi se pare treaba asta cu sexul și oftatul. Deși o înțelegeam, era o mamă singură care locuia cu fie-sa și maică-sa într-o garsonieră. Putea să ofteze cât voia.

Patricia s-a scărpinat pe picior, apoi s-a aplecat și a privit locul în care s-a scărpinat.

— Săptămâna viitoare ne vedem? m-a întrebat.

— Nu știu, am zis, hotărât chiar să „nu știu“ nimic și să-i las asta de înțeles pentru dresajul informai al relației noastre.

Am făcut un duș, m-am îmbrăcat, iar ea, ca de obicei, m-a condus la ușă. Nu-mi plăcea când mă săruta în prag, înfășurată în cearșaf sau doar cu un maieu pe ea. întârzia cu gura pe gura mea ca un semn de mulțumire.

în drum spre mașină, îmi amintesc că m-am privit în geamul mare al unui

magazin. Se poate

să aibă dreptate Patricia, mi-am zis: sacoul chiar mă făcea să par un om cumsecade, dintre cei care încă își notează mărunt chestii pe foi și apoi le țin cu anii împăturite prin portofel. Doamne, ce trist, să te prindă moartea cu foi și foițe împăturite, chestii importante cică, cu portofelul umflat de cârduri de reduceri, abia închizându-se, un om pregătit pentru eternitate, pentru reduceri infinite!

M-am gândit atunci, nu știu de ce, privindu-mă în geamul magazinului, că ar fi bine să n-o mai văd pe Patricia. Așa, pur și simplu, o despărțire prin tăcere, cum ar trebui să fie toate. O părăsesc, mi-am zis, și doar porcăria asta de cuvânt a produs atâta eliberare. Brusc, distanța aceea liniștitoare dintre noi mi s-a părut de fapt o capcană în care picasem, iar ea era o ființă egoistă și toxică.

Mi-au venit în minte cuvintele fostei soții, folosite odată, în una dintre multele

noastre despărțiri:

— Paul, poate ar fi mai bine să ne despărțim, a zis ea.

Mda, cum de nu luasem în calcul și posibilitatea asta. Poate că despărțiți vom putea trăi

împreună fericiți până la adânci bătrâneți. Merită încercat. Nu ne-o vom ierta niciodată dacă n-o facem.

— E o mare contradicție în treaba asta cu despărțirea: nu poți s-o propui, i-am spus eu, de parcă ar fi ceva de negociat. E ca sinuciderea.

— Chiar nu am vreme de cuvintele tale, a zis ea atunci, încercând să spună că o obosesc nespus, iar asta de mult timp.

La câteva luni după ce chiar ne-am despărțit definitiv și am divorțat, i-am dat un mesaj Mădălinei: *Mi-e dor să ne mai despărțim.*

Nu mi-a răspuns.

însă poate că așa sunt oamenii cei mai fericiți împreună: despărțiți.

M-am întâlnit cu Slavic în jur de ora douăsprezece și am plecat la Giurgiu. Proiectul ecologic „Ape cu viață" sau „Copiii de plastic", cum îi spuneam între noi, înainta cu pași mărunți, chiar de copil. Asta și căutam pentru moment: doi copii care să joace într-un spot TV, iar acești doi copii aveau să se transforme în doi copii gigantici, de plastic, făcuți din peturile și plasticele colectate de pe malul Dunării. Mă rog, căutam acești doi copii și tot felul de ocazii și „activități" prin care să cheltuim din banii primiți deja de la Carrefour pentru proiect. Aveam bani mulți, aveam vreme, nu era panică, spotul urma să fie difuzat abia în aprilie, anul care urma.

Prima etapă a proiectului „Copiii de plastic" urma să fie o acțiune „de conștientizare". Bineînțeles, așa e mereu,

în tot bullshitul ăsta care a devenit ecologia făcută cu banii marilor

companii - acțiuni de „conștientizare[11] prin care oamenii simpli să „conștientizeze[11] că nu e bine să arunce plasticul și să se transforme în niște căței care-și adună singuri rahatul în punguță, dar să nu cumva să „conștientizeze[11] ce bani fac corporațiile cu „pungușele[11] acelea și cum ei înșiși au devenit între timp niște oameni de plastic care-și duc viața pe un căcat foarte mare pe care n-o să-l adune nimeni niciodată. Să „conștientizeze[11], adică să se învinovățească, de fapt despre asta e vorba. Iar omul, cu cât e mai prost, cu atât îi place să „conștientizeze[11] mai mult. Are impresia că aprinde faruri în noapte și vede. O prostie. Iar lucrurile se complică mai departe: cu cât e mai conștient, cu atât se crede mai „nobil[11], pentru că el vede, el știe, spre deosebire de cei care nu conștientizează și nu văd. Și-atunci, niște conștientizatori de-ăștia se joacă de-a lisus plin de faruri ca Toyota

de teren: iau asupra lor vinovăția. Ca să devină eroici. Și gata, uite-așa profiți de pe urma lor: îi faci eroi. E fix ca la război, îi faci să-și dorească moartea, ți-o cer, te imploră. Iar tu doar le-o plimbi pe la nas, ca-ntr-o imensă pornografie, în felul ăsta poți să faci ce vrei cu ei. în felul ăsta poți să ai miliarde de dolari și să-i spui

unui sărac nobil că banii nu sunt importanți, iar el să te creadă. Pentru asta erau de fapt banii de la Carrefour: să „conștientizeze" prostimea și sărăcimea, să se înalțe la cerurile bunătății mâncând covrigi. Semnul acestei conștientizări? Statuile mari, de peste douăzeci de metri înălțime, făcute din peturi, ale celor doi copii ținân- du-se de mână, pe care aveam să le construim pe malul Dunării. Un fel de rahat nepieritor pe care localnicii urmau să-l adune cu mâna lor. Peste milioane de ani, când din județul Giurgiu va rămâne doar un fel de arsură pe pământ, cei doi copii de plastic, pentru totdeauna copii, vor continua să privească în gol, incredibil de „conștienți".

Trebuia să lucrăm cu un artist „local", bineînțeles, în aceeași frumoasă tradiție a sensibilizării proștilor și a „culorii locale".

Anton Slavic mă aștepta în fața sediului, nemișcat, cu rucsacul lui bleumarin pe umăr, în care avea mereu sendvișuri.

Anton Slavic era un moldovean de peste Prut, venit la studii în anii ’90, apoi înghițit de tranziție și de căsătoria cu o femeie care l-a scutit cu atâta tandrețe de grijile materiale. Ea provenea

dintr-o familie care a primit niște păduri înapoi de la statul român după Revoluție. Astfel că Slavic a fost figurant în filme, și-a făcut o casă de producție video, ba chiar a intrat în industria filmelor porno. A terminat-o însă precoce cu asta, ca să zic așa. După două luni de coproducție alături de o firmă ungurească, a fost anunțat că nu mai poate continua colaborarea cu ei, iar el pur și simplu a luat niște hârtii în brațe cum ar lua un

copil o păpușă și s-a dus acasă. A încercat din nou să facă videoclipuri, prima sa iubire, însă nu a avut nici un succes, așa că a fost cuprins de tristețe și deprimare. A strâns toată aparatura pe care o avea și a închis-o în depozitul unui amic la marginea Bucureștiului, neștiind încotro s-o mai apuce. Mergea acolo o dată pe săptămână și fuma câteva țigări privind depozitul, probabil tot mai mirat de faptul că nu îi trece nimic prin cap. Apoi pleca. Se ducea acasă, îi spunea soției că o să găsească o variantă, iar ea îl lăsa să o caute.

Slavic era o apariție: lungan, alb la față, un cadavru strălucitor, cu mișcări lente. îți lăsa impresia că tocmai repetă cu o viteză mai mică

gesturile pe care le va folosi mai apoi, cu viteza normală cu care se derulează realitatea.

în drum spre Giurgiu mi-a vorbit de Touaregul pe care și l-a cumpărat cu

jumătate de an înainte și care-1 tortura:

— Stau seara uneori, după ce se culcă toți, și de la balcon privesc mașina în parcare. îmi strânge stomacul și îmi vine în gură un gust amar. 500 de euro pe lună am rata, 500 de euro, din care mai am de plătit încă trei ani de zile. Când urc în mașină și mă mai vede cineva din bloc, sunt rușinat, ca și cum aș fi în pielea goală. Nu m-aș fi gândit în ruptul capului că datoria la bancă ar putea să-mi producă asta. Ce-a fost în capul meu când am luat-o? Știu ce-a fost, și-a răspuns tot el, îi place Marianei, îi place tare mult, plecăm încolo, plecăm încoace, stă atât de comod.

— Hai, mă, de parcă n-ai mai avut datorii, i-am zis. Te alinți.

— Acum zece ani am încheiat cu apartamentul. De atunci nimic.

Știam că îi place să se plângă, dar îl și credeam. Slavic era un tip care se plângea într-un fel tare pervers, știa să te ia captiv - genul de

individ care și la petrecerea din noaptea de Revelion reușește să îl atragă pe unul în capcană și să-i povestească într-un colț al camerei despre cum a fost operat la colon, implicații, dietă, alte scârboșenii. Folosea sinceritatea ca să se răzbune pe ceilalți. Nu știu dacă o făcea conștient. Și cred că avea dreptate - nu moare lumea după sinceritate? Până la urmă, de ce să țină rahatul acela în el, frica, ratele pentru mașină și, probabil, o viață pe care nu o voia? Luați și voi, spunea sinceritatea sa, luați, căci e vorba de aceeași viață în fapt - mici variațiuni în blocul ăsta, pe strada asta, în orașul ăsta, dar suntem toți cam la fel! Suntem toți în curul gol, pri- vindu-ne de la balcon mașinile din fața blocului și viitorul de rahat. Bravo, Slavic!

L-am lăsat să fumeze în mașină în drum spre Giurgiu și i-am simțit prezența ca pe un scârțâit. Prezența lui Slavic era o ușă care tocmai se deschidea într-o casă pustie sau o ușă care tocmai se închidea. Și niște haine mai mari, invizibile, foșneau pe el. E neliniștea, mi-am zis, rahatul ăla de Touareg îl chinuie. Pfuuu, fantoma unui Touareg în leasing!

De obicei, la mine în mașină fumam

doar eu și doar când eram singur.

Mai departe, până la Giurgiu, nu am mai vorbit, el și-a scos un sendviș din rucsac, pe care l-a mâncat mestecând de prea multe ori, eu m-am gândit la tata și la adusul lui acasă. Ziua aia frumoasă, ultima zi de noiembrie, începea să se fută cu totul.

Mă gândeam uneori că Slavic ar fi vedeta perfectă a unui show de talente, prezentându-se cu un talent îngrozitor, ceva înfiorător pentru oameni: ar putea să putrezească în direct, spre exemplu! Să existe un întreg show de talente despre cine devine mai repede, mai frumos mâzgă, o mică pată de grăsime, o arsură ca și cum cineva a aruncat țigara și a stins-o cu talpa pantofului. Ceva de genul ăsta.

Așa înalt și dezarticulat, cu părul ăla alb și ridicat, contrar așteptărilor, Slavic e un animal care liniștește. Cred că ar putea fi folosit în terapie. Există tot felul de terapii cretine, de ce nu ar exista și cu

astfel de indivizi stranii? Glumeam cu el odată la o bere spunându-i că ar fi trebuit să scrie o comedie în care să joace chiar el, cu o creatură a întunericului care se lasă de meseria asta cu întunericul: creatura își dă seama că nu e de ea treaba cu întunericul.

26

Repetiție pentru o lume mai bună

Toată „treaba“ cu întunericul e așa, o chestie în adolescență, dar apoi gata. A devenit băiat bun și prost, și-a făcut rate la mașină, a vrut să fie de partea rânced de bună și anostă a lumii. Să fii rău implică totuși niște mobilizare, i-am spus, cum ai sta încruntat încontinuu. Ăsta era Slavic, deci, tânăr, iar într-o zi s-a dus la Diavolul Suprem care domnea în Lumea întunericului și i-a spus:

— Supremule Diavol, Stăpâne, nu pot să mai stau încruntat. Mă doare fruntea, îmi lăcrimează ochii, te rog, nu sunt făcut pentru așa ceva.

— Bine, mă, du-te-n pizda mă-tii!

Oamenii îl luau în seamă pe Slavic, se uitau la el, obligați de ceva din ei înșiși. Chiar atunci, în septembrie, la semnarea

contractului cu cei de la Carrefour, a ajutat în felul său: a meșterit toate vizualurile în care arătam cum vedeam noi proiectul și m-a urmat peste tot răbdător.

Iar Slavic mai avea o imensă calitate: nu-1 revolta nedreptatea. Din contră, i se părea atât de firesc ca lumea să fie nedreaptă. Iar asta e mare lucru.

Am oprit la benzinăria Petrom de la intrarea în Giurgiu, unde am făcut plinul. Atunci l-am întrebat pe Slavic:

— Auzi, Slavic, când ne întoarcem la București, vii cu mine să-l iau pe tata de la centru și să-l aduc acasă? Cică trebuie să-l aduc acasă.

— Cum e?

— Moare, cred, nu știu.

îmi imaginam cum ar fi fost ca a doua zi, de 1 decembrie, să trec cu tata pe targă pe sub Arcul de Triumf. De nicăieri, printre lunetiști și tancuri, eu împingându-i pe tata și nimicul din creierul său. Cu ani în urmă, când era în

putere, pe ger, pe ploaie, nu conta, el era prezent la Arcul de Triumf să vadă parada militară. De fiecare dată i se scurgeau lacrimi pe obraz. Țara asta defectă ar trebui să uite totul despre ea însăși, cum s-a întâmplat cu tata.

Statuile din peturi ale copiilor urmau să privească spre Dunăre de la Gostinu, o localitate mică lângă Giurgiu. La Gostinu se făcea în anii care veneau o investiție de câteva zeci de milioane de euro în amenajări turistice și infrastructură și, ca de fiecare dată, în țara noastră erau așteptați turiștii, oameni de afaceri de tot felul, dezvoltarea însăși, iar localnicii visau cu ochii deschiși la prețul imens al metrului pătrat de teren intravilan. Acolo deci să fie și statuia, au spus autoritățile de la județ, iar cineva a folosit de câteva ori expresia „dezvoltare durabilă[11]. Acei funcționari neobosiți în a fi slugi care mestecă o expresie la modă până-și rănesc gingiile. Nu mă interesa dezvoltarea zonei pentru că mai repede mă așteptam la un eșec din punctul ăsta de vedere. Eram convins, de fapt. De cele

mai multe ori se bagă niște bani, apoi se întâmplă

ceva și viitorul începe să moară. însă asta mă atrăgea: peisajul ruginit, postapocaliptic, cu cei doi copii de plastic ținându-se de mână, alături de un parc acvatic ruginit, abandonat, niciodată funcțional.

Primarul din Gostinu era gras ca o gogoașă și dat prin zâmbete ca prin zahăr pudră. Ne-a așteptat la primărie, ne-a spus că pregătise acasă la el o masă.

— Cu mare drag, dar eu în nici un caz nu pot, a spus Slavic, știind că eu puteam oricând să cedez și să-i propun să dormim în satul ăsta pentru o noapte.

— Nu poate, am zis și eu, mai mult ca să îl tachinez pe Slavic. Știți, tatăl dânsului e pe moarte, doar ce l-a adus acasă de la azil. Mai are câteva zile.

— îmi pare rău să aud.

— Precondoleanțe, cum ar veni, i-am șoptit lui Slavic în timp ce ne așezam la birou, în fața primarului.

Afară era un soare puternic, intra pe

fereastră și se oprea pe fața primarului, pe gogoșica aia cu urechi, înstrăinată de frații alături de care compune probabil ceea ce se numește desertul

„papanași". Altfel, era liniște și pe fereastră se vedea în curte un microbuz alb fără roți.

Primarul ne-a asigurat că se uitase cu atenție pe tot proiectul și voia din tot sufletul ca Gostinu să facă parte din el. I-am explicat că din punctul ăsta de vedere nu existau îndoieli, Gostinu făcea parte din proiect în toți cei cinci ani ai săi. L-am rugat să ne spună dacă are întrebări sau chestiuni de ordin tehnic despre care crede că ar trebui să discutăm și i-am spus că toate acestea vor fi incluse în dosarul proiectului ca etape premergătoare semnării unui acord de parteneriat.

— Adică acum suntem chiar în proiect, a zis Slavic.

— Adică a început? a întrebat primarul.

— Da, am aprobat și eu.

întrebări nu avea, dar avea doi nepoți: un băiețel și o fetiță. După vreo zece minute, soția primarului a apărut cu copiii și abia atunci ne-am prins de ceea ce ar fi trebuit să pricepem mai devreme. Slavic, și mai lunguieț în lumina dimineții, s-a foit pe scaun. Zâmbea așteptând să-mi vadă reacțiile, mă poftea, îmi dădea cuvântul. Am făcut pe prostul cât am putut de mult.

Mihai Radu

— Ei sunt Carmenuța și Bogdanei, pentru ei mă mai agit și eu, a spus primarul.

Soția sa ne-a salutat, s-a prezentat, n-am înțeles cum o chema, s-a dus la fereastră și de acolo cuprindea zâmbitoare totul cu privirea. Era o doamnă plăcută, tunsă scurt, frumoasă.

Carmenuța și Bogdănel s-au dezbrăcat de gecile mari și pufoase, Geographical Norway, de sub care au apărut costume populare. Aș fi pariat cu ochii închiși că tatăl copiilor, fiul primarului, are Audi sau BMW și multe tricouri cu guler Ralph Lauren, că de sărbători o să meargă în

Austria sau Italia, iar la întoarcere vor vorbi degajat despre Alpi și despre schi ca despre niște buni prieteni. Cunoșteam atât de bine îmbogățiți! de acest tip, copiii îmbogățiți ai părinților îmbogățiți în tranziție, îi întâlnisem de multe ori peste tot prin țară, știam cum își celebrează banii și noua viață.

L-am chinuit o vreme pe primar. Ne tot întreba despre clipul de promovare a proiectului, unde va fi difuzat, ce dimensiuni va avea, pentru cât timp se va difuza și-așa mai departe, pentru că el ar avea în cap niște zone foarte frumoase, Raiul pe Pământ, unde se pot face filmări.

32

Repetiție pentru o lume mai bună

— Mai lasă și tu țigările alea, Nicule, a zis doamna alintându-1, iar Nicu a înțeles parcă în asta semnalul asaltului final.

— Domnu' Paul, nu credeți că se potrivesc Carmenuța și Bogdănel? m-a întrebat frontal primarul, moment în care și-a deschis brațele și cei doi copii s-au apropiat și au pătruns cuminți în îmbrățișarea bunicului.

Nu am făcut nici o glumă despre potrivirea celor doi frați. L-am simțit pe Slavic scârțâind în stânga mea, acea frecvență înaltă a așteptării sale.

— Despre toate astea haideți să vorbim în primăvară. Mai e ceva timp. Acum să stabilim clar unde amplasăm monumentul, astfel încât să stabilim și cine o face, pentru că sunt și acolo câteva proceduri. Apoi, cum dă soarele, rezolvăm tot, am spus.

I-am văzut pe copii cum îl privesc fascinați pe Slavic. Slavic era mut, meditativ, bănuiam că-i este foame și poftește la sendvișurile din propriul rucsac.

Am mers cu toții pe malul Dunării, Slavic a făcut poze, a filmat, primarul repeta că tare frumos e totul, eu dădeam din cap aprobator, apoi am mâncat acasă la primar. Avea o casă

mare, făcută cu mult bun gust și o curte mare și ea, cu loc de joacă pentru copii. Nu am putut să plecăm până nu am luat două lăzi de vin și cârnați proaspeți. Mai

tăiaseră un porc cu o săptămână înainte. Neam mare, bărbați cu fețe rotunde strălucind în soare, porci mulți.

Decembrie mi s-a părut mereu o minciună a cuiva care nu face nici cel mai mic efort să-și mascheze intențiile.

Odată îi spusesem Laviniei, avea patru sau cinci ani, că în perioada sărbătorilor specia umană e dezamăgitoare, iar Mădălina a făcut un întreg circ. Ne-am certat atunci în fața copilului, apoi am devenit muți toți trei, plimbându-ne ca niște roboți, ca să nu ajungem acasă cu toată tensiunea aia tâmpită în noi. Soții care se ceartă și care umplu apartamentele mici, comuniste cu resturile apropierii lor.

îmi plăcea să-i tot vorbesc Laviniei când era mică într-uh astfel de mod testamentar și confesional deopotrivă. Mi se părea amuzant.

— Parcă ești un bunic senilizat, a spus

odată Mădălina.

Se puseseră ornamentele peste tot pe străzi, urmau să se aprindă instalațiile de lumină în acea seară, iar beteala, ca o infinită bală întinsă prin oraș, ocolea atât de studiat ofertele magazinelor. Simțeam electricitatea momentului, panica aia care pișcă limba ca un aliment alterat și pornirea isterică de a vinde tot, de a vinde lumea cu totul, de a vinde vânzarea lumii și vânzarea vânzării, la infinit. De sărbători, oamenii au o vibrație stranie, ca și cum o voință de care sunt străini îi face să se lovească unii de alții, să se înghesuie, să-și amestece trupurile, ai zice spre slava unui trup mai mare și-a uitării de sine. Ceea ce, totuși, nu ar fi chiar atât de rău.

Decembrie e prietenul care-ți spune: „O să fie bine, o să vezi!“, deși tu ai în mână niște analize care arată ca dracu’. Știi clar că nu, nu o să fie bine, și știe și el.

Altfel, cât de sinceră e luna noiembrie, cât de seacă, cât de lipsită de amăgiri! Promisiunea acelui întuneric definitiv, răceala zidurilor, pământul care mormăie.

Noiembrie e acel ucigaș plătit din filme care te așteaptă totuși să-ți deschizi o bere și să tragi o țigară.

într-un fel, nimeni nu se vindecă, de fapt, de luna noiembrie.

36

Repetiție pentru o lume mai bună

Mădălina mi-a dat telefoane disperate să ne întâlnim. Ca de obicei, mi-a propus să ne vedem la Starbucks, la Piaza România. Era locul duminicilor noastre în vremea în care formam o familie și o creșteam pe Lavinia.

Aa ajuns mai devreme la mail și m-am mai plimbat. Eram puțin nervos din cauză că nu reușeam să mă conectez nici la dezastrul propriu, dar nici la excitarea generală care se simțea cum crește în jur odată cu apropierea sărbătorilor. Imaginea lui tata întins în pat, cu tuburile alea de oxigen la cap, ca niște rezervoare de rachetă, de parcă urma să decoleze în spațiu: bătrânul muribund trimis să colonizeze Marte, zburând călare pe cariciul ăla de rachetă alături de miliardarul Bezos.

Asta îmi plăcuse mereu la Mădălina: nu suporta în weekend prânzurile bogate urmate de ore de somn. Așa că ne plimbam. Era o țipă activă, voia să iasă, mă țâra după ea, se uita mereu pe aplicație să vadă câți pași a făcut. Pentru că din imaginea deprimantă a sărbătorilor face parte obligatoriu omul sătul care trebuie să zacă. Se scufundă cu un lift în el însuși, ca un coșciug în cuptorul crematoriului, și arde, arde în flăcările

acide ale digestiei, timp în care Moș Crăciun, cu mecla aia de bețiv obez și hipertensiv, îi fute toate economiile și i se caca în mijlocul sufrageriei și în mijlocul vieții. Și vine copilul și se joacă cu rahatul ăla zicând că e trenuleț electric.

Am așteptat-o ceva timp.

Mallul Piaza România rămăsese locul nostru de întâlnire și după ce am divorțat. Acolo, în sufletul lui de azbest și vată de sticlă, când își va da sfârșitul, acest mail va ști că noi doi l-am iubit.

Era un mail mic, era vechi, fusese renovat, însă după aceea cu atât mai mult

amintea parcă de faptul că ceva era prăbușit iremediabil. Mallul ăsta fusese infestat de mirosul cartierului - pentru că, orice s-ar zice, un cartier e o mașinărie care roade și roade din realitatea din jurul său. El nu avea puterea celorlalte malluri din oraș, mai noi, mai mari, care țineau blocurile la distanță. Clădirile noi de birouri din jur îl dominau, iar mai încolo hipermarketul Cora părea un monstru nepăsător.

Mi se păstrase credința că în acest mail sunt multe gravide. Gravidele cu fețele lucioase și

ochi luminoși, posedate de orbirea speciei, treceau ca hipnotizate pe culoare. Wow, ce combinație, lumina albicioasă de mail cu pielea gravidelor! Nu știu cum naiba, dar le vedeam pretutindeni în mail.

Sâmbăta și duminica, în holul principal de la parter, se ridica o scenă mică și apăreau niște clovni, prinți, prințese, iar părinții își aduceau acolo copiii mici, de doi, trei, patru ani. Se cânta, se dansa, se umflau baloane din acelea lungi pe care o

fată priceputǎ le înnoda creând din ele câini, pisici, sǎbii și puști și ce mai voiau copiii.

— Uită-te, Mădă, clovnii, animatorii și animatoarele, ei sunt preoții care duc un mail la groapă, îi spusesem.

Erau atât de triste spectacolele - și ATM-ul pe care scria „Banca Transilvania" și care privea scena ca un robot tâmpit.

Veneau însă tot mai puțini copii, Starbucksul era populat în ultima vreme de adolescenți gălăgioși și de semiinterlopi îmbrăcați în treninguri Gucci. Niciodată nu-și legau șireturile adidașilor, păreau că au labele picioarelor în ghips.

Prima oară când veniserăm în mail fusese în al doilea weekend după inaugurare. Am luat-o

pe Lavinia în căruciorul bleumarin primit de la nașii ei de botez. Lavinia nu împlinise un an. Mădălina era îngrijorată, încordată:

— Dacă e totuși prea mică pentru atâția oameni, pentru înghesuială, oare ce boli

circulă?

Am vrut s-o fac să râdă atunci, folosind atitudinea birocratică și vocea de film documentar:

— Aglomerațiile umane, chiar și cele vesele, pot ascunde lucruri nebănuite.

Mădălina nu a râs însă, ne-am pierdut și noi în aglomerația umană, contribuind cu fericirea noastră mică de atunci la trepidația generală.

Am văzut-o de la distanță, veneam din partea de nord, cu magazinele de haine. Se așezase la o masă pe terasă, între două arzătoare, fuma și plângea. Am vrut să mă întorc, să ies din mail prin parcare și să nu ne mai întâlnim. Nu aveam nici un chef să-i suport lacrimile. Mădălina știa să plângă, orice s-ar fi spus despre ea, își etala suferința, știa să te facă complice la acele lacrimi. Te atașai de smiorcăiala ei de ziceai că e a ta.

— Plângi, i-am zis când m-am așezat la masă, neștiind cum să îmi arăt altfel dezaprobarea pentru fața ei înroșită.

— Ai întârziat, mi-a replicat ea.

— Eram pe aici de aproape o oră, am venit mai devreme.

— De ce nu m-ai sunat? Și eu eram pe aici.

— Ești roșie la față.

— De la frig. Arăt urât?

— Nu.

Am băut o cafea mare care mi-a făcut greață. La Starbucks ar trebui s-aducă bebeluși să-i scalde ca la botez în paharul „mare" de cafea, care de fapt e „foarte mare“, cum spune zâmbind o angajată tânără care are numele scris în piept pe un ecuson.

Ce se întâmplase, de unde acele lacrimi? Bărbatul cu care locuise vreme de șase luni nu voia să-i mai dea cățelul înapoi. M-a pufnit râsul când am auzit, iar ea s-a strâmbat la mine.

— De-aia plângeai, că ți-a luat ăla cățelul ostatic?

— Remi. Remi îl cheamă.

— Știu cum îl cheamă, dar nu vreau să-i spun pe nume. Știu cum îl cheamă și pe prostul cu care ai fost, dar nici lui nu vreau să-i spun pe nume. Sau plângeai din cauza prostului?

M-a rugat să vorbesc cu el, să-i dea câinele înapoi. I-am promis că o să

vorbesc și că o să-i aduc cățelul. Avea o corcitură de bichon havanez

cu shih tzu. Ar fi corespondentul copiilor mici, blonzi și cu ochi albaștri pe care părinții îi poartă cu părul mare și buclat și cărora femeile mai în vârstă le spun „îngerași". Avusesem un amic în cartier, Tibi Dumitrescu, el fusese un îngeraș de-ăsta când era mic, avea mă-sa pereții plini de tablouri cu Tibi îngeraș. Semăna puțin și cu un Ștefan cel Mare mic și efeminat. Mă rog, ideea e că, peste ani, venea Tibi pe la ea, îi aducea de mâncare, pentru că femeia trecuse printr-un AVC. Tibi era acum chel, cu burtă și trăia dintr-o spălătorie deschisă în Prelungirea Ghencea. Viața înghițise îngerașul și-l și căcase de câteva mii de ori de-atunci. Supraviețuise în pozele alea, ca un animal împăiat și, poate, în partea de creier neatinsă de AVC a maică-sii.

Mădălina nu voia să-mi spună de ce i-a oprit ăla câinele.

Individul de care se despărțise era un tip pașnic, nu cred că împlinise 50 de ani, era flautist în Orchestra Metropolitană

București. Se știau de mai bine de douăzeci de ani, însă nu au avut nimic unul cu altul până cu aproape un an în urmă, când ea se despărțise de fostul ei șef, iar suflătorul voia să se atașeze de cineva pentru restul vieții. Genul de om care aduna

multe în el și care noaptea, când dormea, incinera dureri în capul pieptului, cum ard uneori mocnit gropile de gunoi la marginea unui oraș. Am mai întâlnit astfel de oameni, era unul Mișu în armată, băiat cuminte, dar noaptea în somn scotea niște sunete înfiorătoare, de animal rănit. Vedeam în asta toată umilința de peste zi.

îi întâlnisem prin vară întâmplător pe terasă la Green Hours și mă enervase gândul că Mădălina ar putea să ajungă o bețivă bătrână, care se fâțâie prin cârciumi cu o față buhăită alături de pictori și poeți ratați, cu ochii plini de ceață, o și văd întorcându-se de la toaletă, zâmbind ametită, cu ruj pe buze, dar și pe dinți. Știu astfel de destine triste, atârnă pe lângă unii și alții, sunt folosite iarna pe

post de plăpumi de toți poeții nespălați. Era departe de acel punct, îmi spuneam, dar era pe drumul care într-acolo ducea. Ne-am făcut semn cu mâna de la mese atunci, apoi a evitat să se mai uite spre mine.

M-a pus să-i promit că-i duc cățelul. Ce poate fi mai dezarmant: femeia care a divorțat de tine că nu ți-ai ținut nici o promisiune se agață de tine să-i promiți ceva despre un câine.

La finalul întâlnirii am stat în tăcere vreun sfert de oră, ne-am uitat în telefoane.

— Cum reușea mama să te manevreze? l-am întrebat.

După ce a murit mama și m-am mutat cu el, eu eram cel care îl ajuta să se spele. Operațiune destul de complicată, pentru că tata nu mai era atât de mobil, îl dureau oasele, șoldurile, iar brațele, scheletice, începeau să tremure atunci când se sprijineau de ceva mai mult de câteva secunde.

îl dezbrăcăm și-i agățam pantalonii și cămașa pe hol, timp în care el stătea complet gol lângă cadă, acoperindu-și sexul cu palmele. Orice s-ar spune, faianța, pielea umană și niște oglinzi reci nu pot alcătui nicicum un scenariu optimist. Dintr-o ladă de plastic solidă făcusem o treaptă, astfel încât, sprijinindu-se de umărul meu, să urce în cadă, unde se așeza pe un scaun din plastic. Potriveam apa, o potriveală mereu nefericită, pentru că întotdeauna îl ardea pe spate și tot reglam și reglam, ceea ce eu interpretam mai degrabă ca o problemă de circulație a sângelui, mă rog, odată așezat, privea înainte, cu o atenție de șofer ai fi zis. Eu îmi imaginam că, simțindu-se inconfortabil, își încordează atenția asupra unui punct îndepărtat astfel încât să fie

cât mai absent. Pentru că, în momentul în care apa era potrivită și puneam gelul de duș pe burete, începea instantaneu să povestească despre campionatul de fotbal din 1967, marea sărbătoare, cum o mai numea, anul în care Rapidul a luat

Campionatul:

— Păi, patru etape nu am bătut pe nimeni. Primele etape, patru, una după alta, eram amărât. îmi amintesc, vorbeam cu un coleg, el nu era rapidist, dar venea la meciuri, din Piatra Neamț omul, nu știu ce lucra în București, și ziceam: „Aa, să nu retrogradăm, dracu', că știi cum e la noi, la Rapid, te pregătești pentru nuntă și iese înmormântare". lașiul și Timișoara au retrogradat atunci.

în funcție de întrebările mele, de obicei povestea mai departe de Sandu Neagu, slăbiciunea sa, mare vârf, ori despre berea pe care o băuse cu Bebe Năsturescu, mijlocaș de clasă, la un botez. Se oprea din povestit atunci când îl spă- lam pe cap, la finalul băii. Puneam prosoape pe el și-l ștergeam ușor, tamponându-1, căci în anumite zone pielea era roșiatică. Ca să-l cobor din cadă era insuficient să se sprijine de mine, aproape că-1 luam în brațe, de fiecare dată ima- ginându-mi că o să ne prăbușim amândoi pe

gresia rece, el fiind cu un cap mai înalt decât mine, și că vom sta acolo, muribunzi amândoi, într-o mare baltă de sânge, privindu-ne ochi în ochi, aproape paralizați, străduindu-ne fără rezultat să ne mișcăm într-un fel. Sângele cald avea să se răcească pe gresie, să se coaguleze, apoi să se usuce, să ne strângă pe obrazul lipit de pământ.

— Cum reușea mama să te manevreze? l-am întrebat, așadar.

— Eh, cum reușea, a zis el. Mă spăla aici, jos, nu în cadă, se ducea apa la scurgere.

— Așadar, era mai mult ca la grădina zoologică, am zis eu, încercând să-mi maschez lacrimile.

— Avem apă caldă? Avem.

Puneam pe el un halat mare, galben, pe care era brodat un urs fericit deasupra căruia scria „Ursulețul Cocolino". îl îmbrăcam în cameră pentru că înainte de asta îi făceam masaj la picioare și la brațe.

— Nu circulă sângele, asta e marea problemă de la o vârstă, nu mai circulă sângele, zicea el, iar, de când cu demența, replica asta devenise refren.

Așa că îl masam pe picioare și pe brațe

până în momentul în care devenea nesatisfăcut

și scotea niște sunete nemulțumite, dădea televizorul mai tare, gata, circulația fusese restabilită, trebuia să plec. Am observat asta: voia să fiu lângă el, să-l ajut, însă nici o atingere nu era potrivită. Nu mi-am dat seama dacă din cauza unei sensibilități a pielii sau nu-i plăcea, pur și simplu, însă îi era rușine să-mi spună.

Hm, atâtea tablouri cu fete și femei care se spală, tone de artă cu gagici mitologice sau nemitologice intrând sau ieșind din spumele mării, dar nimic cu bătrâni la baie.

îl adusesem pe tata acasă fără să am nevoie de ajutorul lui Slavic. Totul se petrecuse mai ușor decât mă așteptasem. L-au urcat cu targa într-o salvare destul de decentă a clinicii „Pulsion“ și l-au debarcat în curte, chestie care nu m-a costat nimic. L-au dat jos ca pe un obiect de artă dovedit fals, l-au returnat, a trebuit să semnez pentru el, peste doar câteva minute era din nou liniște în curte și-n casă, eu, tata și multe semne de întrebare. M-am trezit și cu două butelii de oxigen argintii pe care trebuia să le returnez după ce tata murea. Intrau cică în costul noului contract pe care îl semnasem pentru asistență la domiciliu. Purtasem o discuție cu șefa azilului, cu doctorul, îmi spuseseră că aș putea să-l duc într-o clinică parteneră a lor pentru timpul pe care îl mai are de trăit. Erau

niște costuri astronomice însă. Păreau că te scapă

de niște deșeuri radioactive ilegale, nu de un bătrân care ar fi murit foarte legal și pe o bancă în parc. La fel de bine însă, mi-au spus, puteți angaja o asistentă acasă la dumneavoastră. Aveam un mare talent: când vorbeau oamenii cu mine lucruri importante în privința cărora trebuia să decid, mă blocam. Așa că m-am lăsat purtat de conversație și m-am trezit cu tata în ambulanță, probabil ar fi trebuit 6 targă și pentru fobia mea de decizii. Nu vreau să stabilesc eu ce se întâmplă și cum se întâmplă. Mi-e frică sincer de liberul-arbitru. Uneori, în somnul acela amestecat care urma unei beții nasoale, aveam acest coșmar: eram răspunzător de ceva îngrozitor, iar toți cei din jur dădeau din cap, făcându-mă să simt apăsarea faptelor mele, degeaba spuneam eu că nu știu nimic, că nu-mi amintesc, capetele lor continuau să mărturisească, o pădure de capete care se bălăngăneau în față și-n spate aprobator, o pădure de martori. Mă

trezeam revoltat, îmi țineam discursuri în minte despre cum liberul-arbitru e o ficțiune, un instrument prin care poți fi învinovățit și așa mai departe. E mult până îi convingi pe oameni că sunt liberi să ia decizii și că ei sunt răspunzători pentru ce fac, apoi e ușor. Poți vinde cele mai mari

condamnări sub ambalajul libertății. Habar n-am de ce sunt oamenii atât de îndrăgostiți de libertate, pare o slăbiciune asemănătoare iubirilor din adolescență.

Ne-a însoțit o asistentă tânără, cu niște picioare absolut superbe, mare mirare că nu aveau și proprietăți vindecătoare. Ne-a zguduit puternic o groapă din asfalt, exact când o priveam mai atent în ochi. Tata a tresărit și el și a zâmbit, apoi a închis ochii. L-am dus cu targa în sufragerie, ajutat de șoferul ambulanței, l-am pus pe pat și am primit niște instrucțiuni din partea asistentei legat de poziția în care să stea. I-am spus că nu o pot urmări, că sunt confuz și că cel mai bine ar fi să mai

rămână puțin cu mine, să îmi revin. A râs sfidător și mi-a întors spatele. Au plecat cu ambulanța, în urma ei s-au auzit lătrând doi câini de pe stradă și pe lângă garduri au tremurat umbre, așa cum se întâmplă uneori.

Am sunat-o pe asistenta Dana și i-am spus că nu știu ce să fac, habar n-am cum să mă descurc cu tata până a doua zi dimineață, când venea asistenta care urma să stea cu el. I-am înjurat pe cei de la „Conac[11] că mi-au pus în

brațe un om muribund, ea mi-a zis să mă calmez.

— Am nevoie de ajutor, am mai zis.

Mă simțeam lipsit de energie, mă simțeam brusc conectat de tata cu forța, eram bateria lui externă, eram un organ exterior corpului său, mă prăbușeam odată cu el. Panică, da.

A apărut peste vreo jumătate de oră. Mi-a făcut o listă de cumpărături, l-a mângâiat pe tata pe frunte, mi-a povestit programul „domnului", am rugat-o să-l scrie pe ceva, să scrie tot ce vrea să-mi

spună, pentru că nu sunt într-o formă tocmai OK, m-am liniștit cum se liniștesc oamenii când privesc pe cineva care pare că știe ce face. Aveam nevoie să mă abandonez cuiva, e drept, pe cât aveam nevoie să stau doar eu cu tata sau să fug pur și simplu, să dispar.

— Camera asta nu e prea mare pentru un om bolnav? am întrebat-o. Oamenii bolnavi nu ar trebui să stea în camere mai mici?

Există oare un tabel cu mărimi de camere pentru muribunzi?

— E mare, mi-a confirmat, e mare.

A privit din nou de jur împrejur. N-aveam ce să facem în privința asta. Apoi a scris programul tatei pe două foi: mâncare, medicamente, tot,

un scris lăbărțat și ordonat. Atunci mi-am amintit că am primit așa ceva și de la „Conac“. Le-am scos din buzunar, i le-am arătat Danei. Citind, a dat de câteva ori din cap aprobator.

— Să fii atent să-i schimbi pampersul imediat după ce-și face nevoile, a zis.

— Nu pot să-i schimb pampersul, am spus și cred că a simțit tonul definitiv, pentru că s-a uitat din nou de jur împrejur în sufragerie, căutând parcă pe altcineva care ar putea să facă asta.

Eram dispus să las să se umple tot de rahat, sufrageria și casa cu totul, orașul, dar nu l-aș fi schimbat de scutece.

I-am spus Danei că a doua zi de dimineață va prelua operațiunile asistenta pe care am anga- jat-o la recomandarea „Conacului". Am întrebat-o pe Dana dacă vrea să bem o bere și nu a refuzat. Am băut bere și ne-am uitat la tata ca la un spectacol care urma să înceapă.

— Noaptea o să fiți dumneavoastră cu el? m-a întrebat.

— Da. Dar nu vreau.

— Cum adică?

— Nu vreau să stau noaptea cu el. Noaptea vreau să stau cu mine. Ori poate sunt plecat, ideea e că nu mă pot ocupa eu de el. Și nu

știu ce să fac în caz că intervine ceva. Aș fi un martor speriat și cam atât, m-aș

simți vinovat, e singurul lucru de care aș fi în stare.

Am rugat-o să-mi recomande pe cineva care să stea noaptea cu tata. Pe cineva din marea organizație nevăzută a asistentelor în vârstă, blânde, cu nopți nedormite sau din organizația de paznici pentru muribunzi. I-am spus că am bani. Apoi mi-am încercat norocul.

— Nu vreți, mai bine, dumneavoastră? Vă rog. Cred că și tata vrea, am zis, ceea ce era o lingușeală stupidă.

A funcționat însă.

— Ba da, am să vin eu, numai că mai am nevoie aici de o canapea pentru mine sau un fotoliu mai mare.

— Am sus și canapea, și fotoliu.

— Cum aș putea să-l las așa pe domnul Negrescu... a zis asistenta Dana.

Nu-mi venea să cred. Bucuria mea se asorta cu tata cum se asorta camera mare acelor respirări anemice. Cu voce șoptită mi-a spus că vrea 150 de lei pe noapte pentru asta și că mai trebuie 500 de lei pentru weekenduri, când o să vină o prietenă de-a ei. Am zâmbit și am aprobat. Instinctiv am făcut niște calcule în cap, fără să

vreau să fiu meschin: în două săptămâni și câteva zile se ducea toată pensia lui tata pe o lună, urma să mai pun și niște bani de la mine.

— Sincer, vă întreb, cam cât credeți că mai are?

Și mi-am mutat privirea de la ea spre el, obiectul întrebării.

— Nu mult. Ar trebui să vă ocupați de tot, în caz că nu ați făcut-o deja.

— Are loc de veci. E și mama acolo, am zis, de parcă ea ar fi organizat ceva de „Bun venit“. Și-au luat ei din timp.

— E bine, a spus Dana, apoi a întrebat unde e toaleta.

Am rămas doar cu tata în sufragerie, am avut impresia că odată cu întoarcerea sa casa devenise cumva mai pustie, prezența lui amintindu-i și pe mama, și pe el, cel care fusese odată.

E totuși ceva ireal în faptul că un om este, apoi nu mai este.

Cât timp am stat împreună în casă, înainte să se ducă la „Conac", mâneam împreună de două ori pe săptămână - eu,

el și tot ritualul său de a pune masa în sufragerie. Căra farfurii, tacâmuri, sticle de apă, șervețele, chestie care mă înduioșa

cumva, pentru că niciodată nu făcuse asta cât a trăit mama. Pe vremea mamei, se așeza la masă și aștepta, stătea țeapăn. Acum însă îmi arăta și mie cum se face, participam împreună, invocând-o cumva și pe mama, pentru că toate se făceau așa cum le făcea ea. Dădea televizorul mai încet de fiecare dată, pentru că auzea cu greutate, chestie agravată de refuzul ferm de-a face vreun control. L-a pufnit râsul când i-am zis de aparat auditiv, de parcă îl trimiteam la o vrăjitoare să-i introducă nu știu ce fierturi în timpane. Uimitor cum acest om reușea să pozeze într-un spirit critic, poziționat rațional, chiar și când spunea că „toată treaba asta cu ADN-ul e o prostie, ăia care beau și fumează mor mai repede". Nu ripostam.

Era o seară care aluneca molcom spre un meci de fotbal din Spania care începea

la ora 22. Cred că a început din senin cumva, mi-a povestit de anii în care a terminat postli- ceala de subingineri cartografi la București și de „minunății ani ’60 în Capitala noastră". Avea un mare respect pentru „Capitala noastră", cea care fusese odată, sub comuniști însă, nu Bucureștiul interbelic, cum au mulți alții. Tot ce-mi spusese înainte de asta despre tinerețea

lui din anii ’60-70 era că avusese loc atunci, în anii ’60-70. Și-atât, erau ani frumoși.

— Când am ajuns în București, eram mai sălbăticit, așa, a început el. Dacă nu am avut pe cineva care să mă învețe... Stăteam în gară la Fetești trei, patru băieți și când trecea rapidul de Constanța urcam la vagonul-restaurant și cumpăram cinci, zece țigări împachetate așa, frumos, în hârtie albă. Ce să știm noi? După care stăteam în gară și fumam, îți dai seama câtă minte aveam.

A râs zgomotos.

— Dar scriam frumos și aveam ochiul

pentru hărți. Erau, tată, hărțile imense atunci, aveam o masă, nu pot să-ți spun, cred că peste zece metri lungime și vreo trei lățime. Așa se lucra la hărți, dup-aia, târziu, apare AutoCAD-ul și se schimbă totul. Eh, era o viață nu-ți imaginezi cât de ieftină și ce frumos în Capitala noastră. Mă duceam la meciuri, pe Republicii, seara ne adunam în cămin, un șah, o tablă, remi. La lactobar mâneam, pe Magheru, bun, găseai mereu o mămăliguță cu brânză, o mâncare bună, luam iaurt acasă, cu o chiflă, n-aveam probleme. Găseai salam, pateu, era o pâine neagră bună. Da, iar când am terminat doi ani jumate au fost repartițiile. Trebuia trei ani de școală, dar au

grăbit atunci totul, pentru că Ceaușescu voia să dea drumul la exploatări miniere peste tot în țară, așa că am terminat mai repede. Unde crezi că m-au trimis? Șasea Montană. Am zis că nu mă duc, ce dracu', mă întorc acasă și aia e, muncesc în

agricultură, cu tata, la căruță, cum să mă duc la Cucuieții din Deal? Am făcut cu trenul douăzeci de ore până la Caransebeș. Când am ajuns acolo, era dimineața, mi-a zis un șef de la Institutul de proiectări că trebuie să plec chiar atunci la Șasea Montană. M-a pufnit râsul, zic domne, sunt de pe drum și cu ce să mă duc? Păi, pleacă acuma o mașină cu lemne încolo, te duci cu ea, zice el. Și m-am dus cu mașina aia de lemne, am mers prin munți, nici nu mai știam de mine, eram amețit de oboseală, mi-era și sete, vedeam în jur numai stânci, stânci... Uite, și-acuma, când povestesc, parcă nu-mi vine să cred. Mi se părea că merg de când e lumea. Și am ajuns. O clădire mică, așa, chiar aproape de mină, cu două etaje, dar parcă era băgată în pământ. Când m-am dat jos, abia mă țineam pe picioare. Și, ca să vezi cum e omul: mi-a plăcut. Am muncit acolo opt ani, era bine de tot, că Ceaușescu începuse cu exploatările tare de tot și ne muncea ca pe hoții de cai, dar era totul

la plan. Că ce-mi zicea mie șeful: „Bă, băiete, termini lucrarea asta în două luni, ai două săptămâni libere, te duci unde vrei tu, să nu te văd pe-aici“. Și așa făceam, muncă până noaptea, dup-aia libere. Dar ce mi-a părut mie rău a fost altceva... După niște luni, șeful m-a luat deoparte și mi-a zis: „Mă, băiatule, hai, mă, să te încadrez vagonetar![11]. Adică să mă încadreze ca muncitor minier, vagonetar, în subteran, și să-mi dea patru mii de lei, față de o mie și ceva cât aveam eu, pentru că munca în subteran costa, Ceaușescu plătea, așa cum era el, plătea. Dar asta nu era tot: se puneau dublu la pensie. Asta era șmecheria cu munca în subteran. Dar eu ce-am zis: mă duc naiba să mă angajez dup-aia în altă parte, mă întreabă ăia ce ai fost, bă? Păi, ce să fiu, vagonetar. Eh, asta-mi pare rău. Dar acolo m-am îndrăgostit de munte. Că eu nu eram deloc cu muntele.

Doi ani de zile boala a evoluat lent, în mintea mea o asemănăm acelui drum despre care îmi povestise, doar că acela era un drum pe care el nu-1 făcuse niciodată. Nu a muncit în viața lui la Șasea Montană, asta știam sigur. însă ce nu știam era cum să interpretez povestea

lui: o forțare a minții sale de-a se crede pe mai

departe intactă, umplând golurile memoriei, o dorință de fantazare, o poftă de alte vieți pe care, subit, în pragul morții, o simțea creierul sau nevoia de a-mi spune ceva într-un final, de a-mi încredința o poveste. Bărăgan, Fetești? Trebuie să fi fost o poveste auzită undeva.

Mai bine de trei ani mersesem la „Conacul Speranței" cel puțin o dată la două săptămâni, îmi plăcea, trebuie s-o spun, clădirea pătrățoasă, îmi plăcea parcul mare din spate, unde se plimbau bătrânii și îmi plăcea pustietatea agricolă care se întinde dincolo de parc. Apoi, după doar câteva luni de la internarea lui tata, s-a vândut mare parte din parc, s-a construit acolo un cartier de case, iar privirile mute ale bătrânilor s-au întâlnit cu privirile pline de viață ale copiilor din familiile tinere care s-au mutat în zonă. Atunci s-a construit un gard înalt, din

beton, privirile s-au separat, spaimele emanate de bătrâni au fost izolate de restul lumii.

Uneori, când treceam pe la el și eram obosit, mă gândeam să rămân și eu acolo, să-mi pună un pat în camera lui, să mi se repartizeze o Dana a mea sau aceeași Dana.

„Uite, tata, împărțim aceeași femeie!"

Ce, nu am voie să mă retrag, să zac, să bolesc și să fiu muribund încă de pe-acum dacă vreau?

Era acolo un bătrân pe nume Laurențiu Cordoș, fost doctor, o piticanie gheboasă care se agăța de viață cu o disperare meticuloasă. Admirabil și antipatic, când parte din peisaj, când invizibil, apărând de după gardurile vii, răsărind din pământ. Se plimba de două ori pe zi înfigând bastonul ăla argintiu în pământ de parcă înfigea steagul pe Everest. Bătrânul Cordoș avea un genunchi înțepenit și o pieliță pe ochi. Când deschidea gura, mirosea tare urât, de

parcă înăuntrul său începuse moartea să fiarbă ceva. Avea ochii albaștri, dar se vedeau ca printr-un geam murdar, din cauza acelei cataracte pe care probabil că nu avea nici un sens să o mai opereze.

Eu îl scoteam pe tata la aer în cărucior și îi citeam din *Gazeta Sporturilor,* el dădea din cap din ce în ce mai mult, semn că totul merge din ce în ce mai prost. Bătrânul Cordoș, care se plimba singur, venea și el ca un câine slab ai cărui stăpâni au murit, se așeza fără să scoată o vorbă lângă mine pe bancă, de fiecare dată

prea aproape. Stăteam cu un bătrân în dreapta mea, cu altul în stânga și le citeam din *Gazeta Sporturilor.*

Ochii slăbesc, îmi spuneam, se sting în ei înșiși, carnea devine insensibilă, se transformă într-un material ca o cârpă oarecare, părul dispare, dinții mor, articulațiile înțepenesc, iar oasele se fragilizează. Fiecare e împins tot mai departe în el însuși, rătăcește spre liniștea unui punct ideal și indiferent.

Corpurile nu se mai văd unele pe altele, deși stau față în față, iar irisurile s-au uscat. îl atingi pe celălalt și ce dacă-1 atingi? El însuși, de dincolo, nu poate să ajungă la propria piele, la propriul corp în care tu bați cu degetele ca într-un zid: lumea devine un parc în care oameni orbi plimbă câini orbi. Ceață neagră între corpuri și atât. Poate niște amintiri plantate ici-colo, ca niște copaci, de primăria absurdului. Nu le vezi, doar le auzi, cum ai auzi un televizor pornit într-un apartament vecin. De fapt, în timp, te convingi că nu auzi nimic, că totul a fost de fapt un zgomot de fond. Și într-un anumit moment probabil încetezi cu totul, pier- zându-ți încordarea de a mai fi ceva.

Ne despărțim de corpurile noastre și corpurile noastre se despart de noi și de celelalte corpuri,

amintirile se despart unele de altele cum s-au despărțit odată continentele, se topesc și în tot acest timp, ca un motor, vibrează sub tine o teamă fără nici un înțeles.

Casa în care stăteam nu era tocmai mare: o cameră, hol și bucătărie la parter și două dormitoare și o baie la etaj. Avea zidurile jupuite și nu m-aș fi mirat dacă începea să intre apa prin acoperiș în iarna aceea. Unul dintre dormitoare avea un balcon mic, cu balustradă de fier ruginit, abia încăpeau pe el trei persoane. Tata o cumpărase chiar în ianuarie 1990 cu banii strânși ca să-și schimbe Dacia veche.

Strada Acvilei făcea parte din vechiul cartier Uranus, mare parte din el demolat. Excavatoarele lui Ceaușescu își beliseră dinții și în capul străzii Acvilei, dar acolo muriseră, ca niște animale mari.

în curte erau doi cireși înalți și umbroși, astfel încât din stradă nu vedeai casa. La începutul anilor 2000, tata apelase la firma unei prieten și refăcuse structura de rezistență a casei, apoi povestise și tot povestise vecinilor de pe stradă despre armătura de fier beton, de sutele și sutele de kilograme de materiale băgate.

— Mă rog, probabil costurile ar fi fost imense, dar mă știe omul de peste patruzeci de ani, încheia el, închizând secretos un ochi, invo- cându-1 astfel prin tăcere pe cel care fusese odată.

Gesticula în timpul ăsta și privea casa, așteptând din partea ei să clipească din ferestre recunoscătoare sau să i se frece cu acoperișul de picior ca un motan.

Pe-atunci, tata stătea din primăvară până toamna târziu la masa din fața casei, sub cireși, îngrijorat când și când de calitatea aerului sau de zgomotul orașului care se revărsa peste blocurile mari construite pe Bulevardul 13 Septembrie. Mama îi făcea cafele slabe, apoi, când nu a mai fost mama, își făcea singur. Nu depășea în plimbări limita a cinci sau șase străzi, cuprinse între Bulevardul 13 Septembrie și Șoseaua Progresului.

Fusese un funcționar mărunt în Ministerul de Externe, Direcția Juridică a Tratatelor, și din când în când, privind știrile, simțea nevoia să puncteze:

— Eu mi-am făcut datoria când a fost să mi-o fac, acuma să vă vedem pe voi.

Dar nu avea răbdare să vadă nimic, schimba întotdeauna pe un canal de sport.

Mihai Radu

Pe vremea aia încă scria epigrame și coresponda cu alți epigramiști pe care îi numea „prietenii mei epigramiști din toată țara“, să-i deosebească astfel de ceilalți prieteni, ne-epi- gramiști, ai lui din toată țara. Nu-i erau tocmai prieteni epigramiștii și nici țara nu era chiar „toată“ țara. Vreo zece epigramiști la început. Apoi s-au împuținat ca în zece epigramiști mititei și au rămas doar cinci epigramiști bătrânei care se pupau în fund unii pe alții de cât de buni sunt și care depănau amintiri de la Festivalul Epigramei din Valea Jiului din 1992 sau altele asemănătoare. Când au rămas doar cinci însă, au început să își scrie scrisori, pentru că la telefon nu prea se mai înțelegeau. Nu auzeau, vorbeau prost din pricina protezelor dentare, țipau, mai mult se enervau. într-o zi, tata a spus:

— Suntem oameni ai condeiului, dă-o dracu’! iar ceilalți au vibrat ca un tot.

în decurs de vreo trei ani au murit însă unul câte unul, a rămas doar tata, care a început să-i uite, iar când i-a uitat pe ei a început să se uite și pe sine. Uitarea ca o

gură care mănâncă lumea, iar într-un final se mănâncă și pe sine, lăsând în urmă un fel de anti-buric al lumii.

64

Repetiție pentru o lume mai bună

Uneori simțeam răzbunarea vie a acestei boli necruțătoare și îmi imaginam cum noaptea lucrează să-l șteargă pe tata și din mințile noastre.

Am stat cu el și cu asistenta Dana în acea primă noapte când l-am adus acasă, am adormit spre dimineață. Nu mai scosese vreun cuvânt de aproape două săptămâni, deschidea ochii când și când, uneori se mira, alteori se încrunta. L-am întrebat pe doctorul de la „Conac" ce se întâmplă în creierul său și mi-a spus: „Mai nimic. Vise, fantezii, mai nimic". Voiam să-1 întreb dacă-1 doare, dacă suferă, însă nu știam cum să formulez întrebarea. Am zis-o pur și simplu:

—; Suferă?

— Asta nu se știe niciodată în cazul lor. Dar, așa cum v-am spus, el nu mai știe că este el sau ce se petrece.

Am băut bere și, din când în când, am

urcat să fumez în dormitorul meu de la etaj, gân- dindu-mă tocmai la suferința asta mută, cuprinsă de întuneric, a celor care nu se mai regăsesc pe ei înșiși, o durere fără un centru anume.

Deschisese ochii după miezul nopții, veioza mică de pe masă îi proiecta profilul pe perete.

O acoperisem cu un ziar, ca să nu lumineze prea puternic. Ținea ochii deschiși, privea în tavan. I-am dat puțină apă, sub îndrumarea atentă a Danei, ridicându-i capul să nu se înece. A plescăit din gură de câteva ori, apoi a lăsat apa să-i curgă prin colțul gurii, semn că nu mai voia. M-a privit pentru câteva clipe mirat și a închis ochii, inspirând cu poftă. Mâncase seara câteva linguriță de piept de pui pasat cu mazăre, dintr-un borcan cumpărat de la Lidl, exact cum scria în instrucțiuni.

Când i-am dat de mâncare, mi-am amintit de modul lui tata de-a simplifica lumea.

— Eh, de ce să merg la restaurant, nu pot să mănânc friptură și acasă? spunea.

Iar mama se rotea pe un picior și-i întorcea spatele. Mamei îi plăcea să meargă din când în când la restaurant, ritualic, să se îmbrace atent, să-și facă unghiile, să comande pește mic și sărat și să bea un pahar de bere rece. Dar mai mult decât orice însă mamei îi plăcea să meargă la cinema. Atât de indiferenți eram și eu, și tata față de ea, încât într-un an m-a rugat ca de ziua ei să o duc la film. Tata însă avea puterea să desființeze tot și să transforme bucuria în cenușă.

Repetiție pentru o lume mai bună

— Eh, de ce să merg la cinema, nu pot să văd filme și acasă?

Bine, el nu se uita la filme nici acasă, deși, așa cum spunea, ar fi putut s-o facă.

Practic, pentru tata, orice merita să se întâmple în exteriorul casei se întâmpla doar pentru că nu se putea desfășura în interior, în propria curte. Curte care îi dădea o putere nebănuită, pe care nu o avusese cât timp trăiserăm la bloc, în Drumul Taberei. Deținea o casă, deținea

curtea, practic o parte din globul pământesc, ceea ce făcea ca egoul său de-o vibrație ciudată să reacționeze exagerat.

Trăia un adevărat șoc când îi auzea pe oameni că merg la restaurant să mănânce ciorbe.

— Am trăit s-o aud și pe asta, să comanzi la restaurant ciorbă de perișoare, zicea.

Nici nu putea să râdă, într-atât de absurd i se părea.

A doua zi de dimineață s-a prezentat la muncă și cealaltă asistentă: Tamira. Era înaltă, bine făcută, îl manevra cu ușurință pe tata. Mi s-a făcut tare milă de el când i-a schimbat pamper- sul, așa că am ieșit din cameră.

Tamira avea însă obiceiul mamelor cu bebeluși care vorbesc la plural despre copiii lor, incluzându-se în identitatea lor: *noi* mâncăm numai morcovelul, conopida nu *ne* place deloc. Așa vorbea Tamira cu

tata, violent familiară cu cineva care nu se putea apăra de avalanșa asta de intimitate.

— Ia hai să mâncăm noi, să-i arătăm lu' domnu' Paul ce cumințI suntem! a zis ea și am privit-o zâmbind, încercând să-mi ascund jena.

Bătrânii și bebelușii, mi-am zis, ca extensii ale unor mame incurabile. Ei nu au încă un centru sau nu mai au unul, gravitează în jurul acestor planete iubitoare și dominatoare.

Altfel, îmi spuneam, ce bine totuși să existe o Tamira uneori, femeia asta cu umerii lați care, atunci când nu ai chef de lume și viață, să te ia, să te spele, să-ți dea de mâncare și să te bage în pat pentru un somn cu adevărat odihnitor. Femei tip adăpost, tip lume. O femeie făcută să manevreze, mi-am zis, să mute cu brațele puternice lucruri în puzzle-ul lumii. M-am simțit liniștit, l-am abandonat pe tata acestui nou sfârșit.

Pe flautist îl chema Dinu și nu mai știu cum, iar la telefon a fost destul de scârbos și sictirit în primă instanță. Mi-a închis, i-am trimis mesaje, i-am scris că știu cât de tâmpită poate să fie Mădălina și că a doua zi voi veni cu poliția peste el la serviciu. E în stare de multe, eu, unul, îți jur că e insistentă, i-am scris.

A acceptat să ne întâlnim, ne-am văzut la complexul Vulcan, de pe Progresului, după ce și-a făcut cumpărăturile, mă lipise așadar undeva în programul său de flautist mega-ocupat. Stătea trist în fața mea la cafeneaua Dex, trist și agresiv, îi simțeam în respirație înfrângerea și era atât de șocat că nu o presimțise, că nu o văzuse venind. Transpirase, avea la picioare două plase mari pline ochi, ca niște animale diforme și ascultătoare. Mi-a venit să-l întreb: Ești sigur că vrei să

bagi toate alea în tine? Era supărat grav

pe Mădălina, bineînțeles. Ținea mult la ea, mi-a zis, numai că era convins că e nebună. I-am zis că nu e, numai că are anumite înclinații care pot fi greșit interpretate. M-am exprimat cam ciudat, pentru că s-a uitat lung la mine, tentat să mă alăture imaginii pe care o avea despre fosta mea soție.

L-am întrebat ce s-a întâmplat, iar câteva clipe a tăcut, s-a uitat aiurea pe geamurile mari ale cafenelei și a dat din cap. Părea un martor pus să repete a zecea oară o poveste pe care nu o înțelegea, încerca s-o uite, o poveste pe care el însuși n-ar fi crezut-o dacă ar fi auzit-o din gura altcuiva. Mădălina îi trimisese pe Messengerul de la Facebook poze cu ea goală, cu textul „Dorine, atât primești azi!“. Cum pe om îl chema Dinu, să-i stea inima. Mădălina negase și continuase să nege că în poze ar fi fost ea. Apoi a spus că a fost o glumă, apoi s-a supărat ea pentru insistența flautistului, un joc deci interminabil, în care el nu

avea nici o șansă. Tipul e din categoria celor care suferă și vor să-și rezolve suferința prin argumente, lucru care îi afundă și-i afundă în disperare.

— Știi că e chioară, am zis amuzat. Arată-mi și mie pozele.

70

Repetiție pentru o lume mai bună

Omul m-a privit scârbit.

— Stai liniștit, i-am spus, ne cunoaștem de la grădiniță, am copilărit împreună, am fost la aceeași școală, ca să nu mai zic de căsătorie, în sensul că nici nu vreau să zic. Aaa, stai, că nu e tot, mai sunt și o groază de despărțiri. Tu cu ea ai una, eu am avut multe.

A scos telefonul din buzunar și mi-a arătat pozele. Mădălina era întinsă pe spate, își ținea sânii apropiați cu brațele, palmele îi acopereau sexul, pe piciorul drept, spre coapsă, se vedeau câteva rânduri de celulită ca un scris indescifrabil. Fotografia o arăta de la gât în jos. Oricum, bănuiam ce meclă avea când se pozase, îi cunosc atât de bine expresia de soprană așteptând orgasme. Mă excita

teribil, dar nu puteam să-i spun flautistului dezumflat.

— Știi, sunt creaturi de-astea... corp de ceva, cap de altceva. Poate e corp de Mădălina, dar cap de... Scuză-mă!

Doamne, urât e să suferi, iar cei din jur să nu aibă nici pe naiba!

— Nu doar că nu mi-a zis cine e ăla, însă nu a recunoscut timp de trei zile, a spus flautistul revoltat.

— Cum adică timp de trei zile, a recunoscut apoi? am întrebat.

— Timp de trei zile nu am dormit și nu am lăsat-o nici pe ea să doarmă. Nu poate să-mi facă asta.

— Dar a putut.

— A putut.

— Știi de ce ne-am întâlnit, nu? am readus eu discuția în prezent.

— Pentru Remi.

— Pentru Remi. E câinele ei, câinii suferă cel mai mult.

Voiam să merg cu gluma mai departe (ce vină au câinii? Ei vă iubesc pe

amândoi la fel, vorbe de duh din marele cor al rahaturilor de divorț), dar m-am oprit.

— I-am jurat că nu-i voi da câinele, i-am jurat.

Of, săracul, practic nu voia din simplul motiv că ar fi reprezentat o nouă înfrângere.

— Cum să nu-i dai câinele, omule? E câinele ei.

Asta e, eu trebuia să joc pe mai departe rolul soțului vindecat de soție și al unei decențe aproximative, general acceptate.

72

Repetiție pentru o lume mai bună

— O urăsc. Trebuia să mergem în iarna asta la soră-mea, în Norvegia. Trebuia să ne mutăm din garsoniera mea într-un apartament, trebuia să... Planuri, planuri peste planuri, nopți în șir în care am visat împreună.

Acel strigăt sincer și disperat care apare după o vârstă, când orice relație poate fi interpretată și ca o îngrozitoare pierdere de timp. Omul se simțea nu neapărat înșelat, cât furat.

— Ai fost căsătorit? l-am întrebat.

— Nu, nu am fost.

— Dinu, ea a făcut odată toate astea singură.

— Ce a făcut?

— Zic de planuri, speranțe, o căsnicie. Adică trebuie să înțelegi că a avut o viață de-asta cu speranțe, eram și eu acolo, mă rog, ar fi trebuit să fiu, dar nu eram, ea a făcut totul singură, pentru că eu nu i-am fost alături. A organizat, a pus o familie în funcțiune, a crescut un copil, a mers pe drumul ăsta, înțelegi ce zic? A mers până s-a oprit, nu știu cât ți-a povestit sau nu.

— Și-acum pe ce pizda mă-sii de drum merge?

— Nu știu, ți-am spus așa, în sensul că nu cred că se mai omoară foarte tare după planuri.

Ce spuneai tu, cu Norvegia, cu mutatul, cu viitorul... Da, merge, îi place, se distrează, dar nu îi spune că e parte a unei relații serioase, preambul pentru nu știu ce rahat.

Aveam impresia că îl durea al naibii de tare faptul că făcuse deja niște cheltuieli,

asta dincolo de îndrăgosteala unui bărbat de patruzeci și ceva de ani și de hotărârea lui de-a suferi până la capăt.

— Dar după ce se omoară? m-a întrebat.

— Nu știu, habar n-am. Treaba cu câinele e ciudată totuși, știi și tu foarte bine. Ce e între voi, ce a fost, e un lucru, asta e altceva.

— Nu mă interesează, vreau să sufere.

S-a ridicat, și-a luat plasele pline și a plecat, nici măcar nu și-a plătit cafeaua și apa plată. Pizda mă-tii de flautist! Așa se întâmplă cu femeile: unii își bat joc de ele, iar ele se răzbună pe alții.

Patricia îmi dădea mesaje și mă suna, însă nu-i răspundeam. O lăsam să dispară. O lăsam să-și ofere ce răspunsuri dorea, partea frumoasă a unei relații în care chiar nu contează dacă peste trei zile ne întâlnim pe stradă și ne facem că nu ne cunoaștem. Patricia nu voia explicații,

știam asta, însă nu însemna că nu le compunea de capul ei. Se întâmplă uneori

ca oamenii să tot construiască în interiorul lor o păpușă care seamănă cu tine, dar care, în același timp, este fix opusul tău.

Stăteam cu Tamira, tăcuți, eu cu o bere în față, ea butonând pe telefon. Țin minte că din dimineața aceea tata a început să respire doar pe gură. Cel puțin așa părea și o făcea cu oarecare dificultate. Am întrebat-o pe Tamira ce se întâmplă și ea mi-a spus că e din cauză că respiră mai greu. Practic îmi spunea ceea ce era vizibil. Și a continuat:

— Are nevoie de aer, m-a pus ea la curent cu ultimele descoperiri despre ființa umană.

— Nu ar trebui să-i umezim buzele și limba? Nu i se usucă? am întrebat.

îmi bătea inima foarte tare.

— Ba da, a zis ea și a continuat să privească în telefon.

Nu mă deranja atât gura căscată a tatei, nici imobilitatea Tamirei, ci o neliniște din mine însumi. Mă simțeam fără stare, voiam să fumez, mi-era lene să ies în curte sau să merg în bucătărie, la câțiva pași doar de fotoliul în care zăceam, aș

fi vrut să ies în oraș, însă nu aveam unde, toți erau cu treburi la ora aia. Am întrebat-o pe Tamira dacă ar trebui să merg la cumpărături, dacă e nevoie de ceva, dacă ea are nevoie de ceva. Mi-a spus că nu. M-aș fi oferit să-i fac și cumpărăturile pentru acasă.

Am sunat-o pe Lavinia. Nu mi-a răspuns. Era ora 11 și 11 minute în Aarhus, știam că atunci își ia pauza de masă, după cum știam că în pauza de masă nu mănâncă, ci fumează și bea cafea. M-a sunat ea înapoi. Era bine, ceea ce devenise deranjant de la o vreme în conversațiile noastre, când orice întrebare a mea se împotmolea în mâlul acestui bine din viața ei, care niciodată nu era de povestit, în urma sa fiind doar tăcere. De data asta a fost cumva altfel. Lavinia gătise cu Mădălina în weekend. Da, făceau asta, pe FaceTime sau pe WhatsApp, găteau împreună și stăteau de vorbă.

— Tata, nu cred că e cea mai bună idee să te muți în Danemarca. Adică eu azi sunt aici, poate la anul mă mut în altă

țară.

Am rămas șocat când am auzit și în același timp mi-am dat seama că aveam nevoie de asta, toată neliniștea dimineții primind astfel o direcție precisă.

76

Repetiție pentru o lume mai bună

— Ce să fac?

— Mi-a spus mama că te gândești să te muți în Danemarca.

— Ți-a spus ea asta?

— Tata, nu vreau să te superi și nu vreau să te superi nici cu ea, eu voiam să-ți zic că sunt în discuții să plec două luni, spre exemplu, în China anul ăsta, unde să lucrez la un proiect cu Discovery, ceea ce ar fi super. Mă rog, sper să fie totul OK, să se întâmple, pare foarte realizabil.

— Lavi, nu vreau să mă mut în Danemarca, am spus cât am putut de calm și zâmbitor. Dar în ce context ți-a zis?

— Te rog eu, nu vreau anchete, tata.

— Da, ai dreptate.

Avea dreptate pe naiba. Femeia aia, Mădălina, pur și simplu nu se putea opri

din vorbit. Cu vreo trei luni în urmă mă sunase într-o seară și mă ținuse de vorbă. Avea o poveste încurcată de la serviciu, bea, fuma și era cu chef de vorbă. I-am zis să-și sune o prietenă, mi-a spus că vrea să vorbească cu mine, așa că s-o suport puțin. Din una în alta, am spus la un moment dat că nimic nu mă mai leagă de România asta

în afară de tata, dar, când tata nu o să mai fie, atunci pur și simplu aș putea să plec după Lavinia în Danemarca. De ce nu aș face-o? De ce nu aș face orice altceva? Era însă un fel de-a spune, era vorba despre viața mea, ca atunci când plecasem să muncesc pe vasul de croazieră.

Am mai schimbat câteva vorbe, apoi Lavinia a reluat munca. Lucra la o televiziune locală din Aarhus, operator, timp în care făcea curatorial într-o galerie unde expuneau fotografii, plus munca ei, fotografiile ei, toată ziua umbla pe bicicletă, vedea locuri, se întâlnea cu oameni, asta era Lavinia dintotdeauna,

așa ajunsese să trăiască de doi ani de zile în Danemarca, o ființă mică, pasionată, vie. La câteva minute după ce am închis, i-am dat un mesaj scurt Laviniei: „Mare vacă e mă-ta!“. Mi-am mai deschis o bere, am fumat în fața casei, venise seara, urma să se schimbe garda la patul lui tata. I-am scris și Mădălinei un mesaj: „Câinele e mort din păcate. L-a călcat o mașină. După câteva ore l-au euta- nasiat. S-a chinuit". M-a sunat, m-a tot sunat, mi-a trimis mesaje. I-am scris un singur mesaj: „Vă căutăm noi“.

78

Repetiție pentru o lume mai bună

Tata băga hainele murdare în mașina de spălat și stătea lângă ea cât dura programul. O oră și jumătate, două ore stătea pe scaun în fața mașinii și privea în hubloul ăla amețitor. Avea această frică: o să se defecteze ceva, o să iasă apa în casă, o să facem inundație. O spunea pe tonul pe care, odată pornită o astfel de inundație, Dumnezeule, va fi exact ca-n timpul lui Noe, se va opri doar când Cel de Sus va dori. Odată a adormit lângă mașină, am crezut că a murit. Și mai avea

o chestie: nu folosea niciodată programul de uscat al mașinii, asta din două motive: să nu consume curent și să nu se strice mașina. De ce s-o forțeze? zicea.

Scotea hainele din mașină, le punea într-un coș mare, galben și le agăța pe sârmă în spatele curții, într-un loc îngust, mizerabil în sine. Nu acceptase niciodată să le pună în fața casei, ne facem de râs, ne vede lumea, asta a zis, lucru pe care nu i-1 reproșase niciodată mamei în atâția ani.

într-o zi m-a întrebat dacă știu să spăl la mașină.

— Ai nevoie de ajutor? l-am întrebat.

— Nu, a zis, doar e ușor.

I-am spus că o să spăl eu hainele de-acum, ca să mă obișnuiesc. Doar că nu reușeam să pun lucrurile la spălat după programul pe care îl avea tata în minte, uneori lipseam de acasă mai multe zile, așa că tata a chemat-o pe Mădălina să-l ajute. Au făcut curat împreună peste tot, au bătut covoare, iar la intrarea în casă erau două plase de rafie pline cu sticle

goale.

— Am zis să le lase ca să le vezi, a spus tata.

Din ziua aia, Mădălina a început să treacă regulat, îi mai gătea, tata renunțase să mai mănânce din caserolele pe care le comandam cu mâncare gătită pentru toată săptămâna la Food Evolution.

într-una din seri am stat până mai târziu cu Mădălina, am băut, am povestit ca pe vremuri, am sunat-o pe Lavinia. Stăteam umăr lângă umăr pe fereastră la mine în dormitor, Lavinia era la fereastra ei dintr-un mic oraș danez, ca prin minune, cum se întâmplă uneori, ne înțelegeam perfect, am râs de nenumărate lucruri, iar la un moment dat, când totul era atât de bine, am simțit că și răul e acolo - se întâmplă, fiecare dintre noi își spunea probabil: de ce nu a fost astfel, ca acum, de ce a trebuit să fie cum a fost?

Repetiție pentru o lume mai bună

Tăcere câteva secunde, fiecare și-a găsit ceva de făcut, eu mi-am aprins o

țigară, Mădălina a adus două beri din frigider, Lavi a mângâiat motanul și l-a alintat, vraja dispăruse, timpul care nu a fost să fie s-a îndepărtat din nou la distanțe inimaginabile.

în noaptea aia, Mădălina a rămas la mine, am făcut sex printre râsete, am făcut duș împreună, am fumat în pat ca pe vremuri, când mai trăgeam o ultimă țigară după ce ne spălam pe dinți.

Probabil că adormiserăm, dar nu pot spune sigur, când tata a intrat la noi în cameră. S-a oprit în ușă, holul luminat îi proiecta silueta în mijlocul podelei. A stat astfel câteva minute, eu și Mădălina îl priveam din pat, nemișcați, el ne privea, am vrut să mă ridic, însă Mădălina m-a ținut de braț. Tata s-a rotit, a închis ușa și a plecat.

în noaptea următoare a venit din nou la mine în cameră, eram singur, s-a așezat pe pat, m-a întrebat cu voce calmă:

— Te rog frumos, spune-mi, cum am cunoscut-o pe Tatiana?

I-am povestit, iar când am terminat a spus:

— Mda...

Părea că nu e lămurit, că, pe mai departe, misterul la care lucra nu făcea decât să se adâncească. Cu toate acestea, când a ajuns din nou în tocul ușii, a spus:

— Minunată, minunată femeie maică-ta!

A doua zi, minune, m-a chemat flautistul să iau cățelul. Nu îi mai spusesem nimic, nu-1 sunasem și nu-i scrisesem vreun mesaj. Ba chiar îi dădeam dreptate: ține-i câinele, pedepsește-o. Da, nu are nici o vină câinele, dar nu e ca și cum l-ar fi ținut în frigider.

— E mort? l-am întrebat.

— Nu, Doamne ferește! Am întâlnit pe cineva, mi-a spus el, și chiar vreau să închei definitiv cu ce a fost.

— Wow, super, ai întâlnit pe cineva. Așa rapid, în două zile?

Adevărul e că era răvășitor cu plasele alea în mână.

— Da, mă rog, a zis el, parcă nedorind să cobească sau pur și simplu nu voia să discute nimic din viața lui cu mine.

M-am abținut cât am putut să întreb de Norvegia: „Flautistule, te rog, recunoaște, ai cumpărat bilete, ai făcut plăți și nu vrei să pierzi banii. Așa că ai agățat ce ți-a ieșit în cale, este?“.

M-am dus și am luat câinele de undeva din Militari, la mama naibii, pe străzile alea înguste și împuțite. Am plecat fără mașină, gândindu-mă că trec la întoarcere prin „Mecanică firiă“ și beau ceva. Flautistul însă era cu totul schimbat, am dat pe gât câte două beri și mi-a tot spus că nu are nimic cu Mădălina, ba chiar o iubește, însă el nu poate trăi în felul acela. Simțeam că vrea o confirmare din partea mea ori, dacă s-ar putea, un manual de utilizare al Mădălinei, ceea ce, i-am zis, mai bine nu-și dorește. Era profund nefericit omul, dar împăcat, trezit brusc din ce se întâmplase, iar de la un punct încolo am zâmbit: mi-a povestit ^ă avea și el o fată dintr-o căsătorie de la 18 ani, fata trăia în străinătate. Mă gândeam: oare câți suntem?

La plecare aproape că nu-mi venea să mai iau câinele. Nu înțelegeam deloc ce

naiba căutam eu în treaba aia și mi se făcuse așa de dor de Lavinia, că îmi venea să plâng. Individul era foarte dezorientat, din când în când râdea

zgomotos și agresiv, tot repeta că în relația cu noua iubită nu va mai fi prostul care a fost.

— Am cunoscut-o, n-o să-ți vină să crezi, la film. Cine se mai cunoaște la film în ziua de azi? Eu sunt un pasionat de benzi desenate, ea la fel, explică asta! Iar taică-su a lucrat ca sune- tist la Sala Radio. Nu poți să inventezi așa ceva.

Amărâtul, se agăța de orice coincidență care să-i garanteze cumva o relație cu însemnele regale ale veșniciei, cu potrivelile de aur ale destinului.

Tare aș fi vrut să-i spun: Omule, te rog, ține-mă și pe mine la curent cu noua iubire sau ce e ea.

Fiecare dintre noi are într-un fel sau altul lucruri pe care să și le confirme și proiecții tâmpite pe care nu vrea în ruptul capului să le dinamiteze.

Am urcat în tramvaiul 41 și am mers până în Ghencea, la capăt. De-acolo, încet spre casă, pe jos, eu și chestia blănoasă. Era frig și mă gândeam că tremură ca un rahat, însă nu era așa. L-am luat de câteva ori în brațe, nu tremura, i-am simțit prin blana mare pielea caldă și inima agitată. Săraca ființă, mă gândeam, umblă

singură prin lume, trasă cu lesa de niște creaturi mari, absolut fără nici un scop. îi știam povestea de la Mădălina: o adoptase de la o amică doctor veterinar. Cățelușa îi fusese adusă cu parvoviroză și abandonată de stăpâni.

— Avea patru sute de grame și nu mișca deloc, era ca și moartă, mi-a povestit Mădălina.

Dar nu a murit, mă gândeam, în timp ce îi strângeam rahatul într-o punguță pe care am scos-o din mânerul de plastic al lesei, a insistat să respire și să dea din picioare ca o jucărie, în jur nu era nici un coș de gunoi. Mergeam pe Bulevardul Trafic Greu, pe lângă liniile de tramvai,

unde trotuarul e atât de îngust. Chiar îmi imaginam cum trece un tramvai în viteză și îmi zboară pufoșenia din lesă, desăvârșindu-i destinul dureros. Am uitat de punga cu rahat, am mers cu ea în mână până acasă. Poate că așa facem de multe ori, mi-am zis: cărăm după noi o pungă cu rahat prin viață, uitând de ea.

Am aruncat punga în tomberonul verde de plastic de la poartă, peste o pungă mare, albă, în care erau pamperșii cu rahatul lui tata.

86

Repetiție pentru o lume mai bună

Nu am mai trecut prin „Mecanică fină“ cu Remi, nu voiam să-i port de grijă pe-acolo, l-am lăsat acasă și m-am dus singur.

Parcă-1 auzeam pe Costea:

— Alo, alo, Paul nu bea, că e cu cățelul!

Face gluma asta cu toți care vin cu câini în bistro.

La masa noastră stătea Emil, trăgea din narghilea și bea vin, n-am vorbit foarte mult unul cu altul, îl simțeam deasupra pe

tata ca pe un nor care îmi întuneca perimetrul. Abia acolo, în „Mecanică fină“, m-am gândit la el și la ce i se întâmplă. Mai degrabă mă intriga toată treaba asta cu moartea lentă, care lui i se întâmpla de ani buni deja. Părea că e uitat undeva într-o cameră de așteptare, n-are nimeni vreme de el să-i rezolve odată uitarea și degradarea, să-l ucidă, să-i facă actele dispariției, îl tot mută de la un ghișeu la altul. Demența cu corpi Lewy, cum îi suna diagnosticul, rudă apropiată cu Alzheimerul și Parkinsonul, avea forța aceea mută a birocrației. Uneori ochii, goliți, căutau un punct de sprijin în jur și nu găseau, iar gura căpăta o strâmbătură străduită încercând să-și amintească un cuvânt. Mușchii se încordau, se rigidizau, mă gândeam cu groază la acea

încordare străduită a întregului corp, o oboseală pe care el nu o resimțea. Când ajungeam acasă băut și-l vedeam așa, încordându-se să fie cel care nu mai era, uneori plângeam. Mă uitam la el și-mi curgeau lacrimile pentru prostia de viață. Mi-a venit în minte din nou gura lui

căscată, aerul care nu-i mai ajungea, asistentele paznice.

în „Mecanică fină“ am băut vin și mi-am amintit cât de eliberat m-am simțit când mă îmbolnăvisem, imediat după divorț. Nu știa nimeni de mine atunci. Eram certat și cu Lavinia, mă învinovățea parcă la nesfârșit de nefericirea familiei noastre, mama murise, tata își împărțea trupul cu boala lui, i se stingeau celulele în creier ca beculețele dintr-o instalație proastă de Crăciun.

Eram internat în Spitalul de Urologie de pe Panduri cu o infecție puternică la rinichi, venită așa, de nicăieri, și a cărei durere aveam impresia că o să-mi smulgă partea de jos a corpului. Am stat trei săptămâni internat, la început cu febră din ce în ce mai mare și fără să reacționez la tratament. Corpul mi se prăbușea, cădea zi de zi și nu știam dacă această cădere se va opri pe lumea asta sau dincolo de ea. Există mereu

o asistentă care, atunci când ești externat

din spital, îți zice: „Ați fost foarte aproape să…“. Am avut-o și eu pe a mea.

Au băgat tot felul de sonde în mine, iar în delirul infecției mă asemănăm unui câmp petrolifer.

Uneori îmi simțeam ceafa plină de transpirație, alteori ochii fierbinți în cap și umflați, gata să se spargă, vedeam fețele doctorilor și ale asistentelor în jurul meu plutind ca niște zepeline și doream să le spun că totul e foarte bine, numai că nu aveam nici o putere. Mi-era dor de Lavinia, eram panicat că nu voi apuca vreodată să-i spun totul, deși habar nu aveam ce înseamnă asta, mi-era dor să plec în Deltă câteva zile cu Emil, cu Laur, cu Robi și Costea, să stăm toți tăcuți pe ponton în asfințit, cu vinul în față și cu bețele în apă, alteori îmi aminteam și de mama sau de tata, parcă niște bucăți tăiate dintr-o fotografie mai mare. Țin minte că duceam o muncă teribilă să creez aceste imagini mari, de ansamblu, dar de fiecare dată rămâneam dezamăgit, obosit. Altfel, nimic, distanțe goale și cam atât.

Trecusem prin ceva asemănător pe vasul de croazieră *MSC Opera,* la finalul anilor ’90, unde

munceam ca ajutor de bucătar. Căpătasem o pneumonie care m-a distrus în câteva zile, oboseam teribil și nu mai aveam aer să respir, însă nu am zis nimic nimănui la început, ca să nu mă arunce prin vreun port. Mă trata cu paracetamol o țipă din Cehia, Liliana, care avea niște țâțe absolut imense și mereu parfumate, iar când se agita cu schimbatul lenjeriilor de pe paturi, îi apăreau pe ele mici broboane de transpirație care îmi înnebuneau imaginația. Tot Liliana, seara, cânta muzică populară cehească și plângea, uneori îmi dădeau lacrimile și mie, dar pentru lacrimile ei, nesimțind absolut nimic din ce s-ar putea numi un dor de țară. Puteam să lăcrimez însă pentru dorul ei de țară, când îi simțeam obrajii fierbinți. M-a tratat Liliana până când am leșinat, iar atunci a chemat doctorul. M-au lăsat o lună de zile abandonat în Durban, în Africa de Sud.

E ceva eliberator în orice boală. E ceva eliberator în orice abandon. Mai ales atunci când începi să nu mai crezi în frică. E un moment, o clipă, când culorile lumii

se schimbă. Nu mai crezi în frică și gata, e ca o magie. în Durban am stat internat într-un spital mai mare decât vaporul de pe care coborâsem, mă gândeam că

e atât de mare, încât un pacient, un bolnav chiar, nu poate să conteze, e prea mic un om, e prea puțin, că sunt la fel de important ca agrafele de birou din sediul unei administrații financiare. Stăteam toată ziua, urmăream activitatea asistentelor, încercam să fac rost de alcool și mi-era un dor nebun să fumez. Nu știam nici când mă externează, nici ce o să fac după asta, într-un final m-a căutat cineva de la companie, m-a scos de acolo și mi-a dat niște bani pentru concediul medical.

— Ce înseamnă să ai asigurare, mi-a zis individul și a bătut cu trei degete în tocul ochelarilor.

Eu mă gândeam la astfel de întâlniri între oameni care habar n-au unii de alții, în care coordonatele sunt geografice, exacte și vagi în același timp: te vezi cu un om dintr-un spital, un angajat pe vasul

cutare.

M-am oprit direct într-un bar, am băut două beri și viața mi s-a părut nefiresc de prețioasă. Nu prea am putut să fumez, însă m-am străduit. Peste încă o săptămână, pe care am petrecut-o într-un hotel decent, *MSC Opera* m-a luat din nou la bord. Liliana rămăsese undeva pe un țărm, cine știe pe unde schimba lenjerii de pat,

plimbând pe culoarele înguste sânii mari și obrajii plânși de dor de patrie.

Am legat astfel două contracte pe vas, m-am întors acasă cu bani destul de mulți, însă după o săptămână ne-am certat. Mădălina o ținea una și bună că trebuie să cumpărăm mobilă în camera Laviniei, iar eu spuneam să mai așteptăm. Ba chiar i-am zis așa:

— Știi ce, pur și simplu nu sunt pregătit să mă despart de banii ăștia. I-am muncit, i-am bolit, i-am orice. Lasă-i acolo o vreme, hai să nu facem nimic un timp, hai să stăm.

Și-a găsit o nouă preocupare pe fondul

acesta tensionat: mă futea la creieri să renunț la fumat, că o să mor, că am fumat destul, Lavinia începuse și ea cu rugămințile, plângea, așa că am plecat de acasă.

Copil fiind, am crezut în oamenii mari. în magia, eroismul și lumea oamenilor maturi.

Cred că viața are cea mai mare substanță atunci când ești mic și te gândești la ce vorbesc și la ce gândesc oamenii maturi. Apoi totul se destramă. Dacă un copil ar percepe direct, abrupt, lipsa de sens a vieții adulților, probabil că ar plânge la infinit și ar muri sufocat de

amărăciune. Doamne, cât admiram acea libertate plină, înfloritoare, cu gânduri multe, ca niște trenuri strălucitoare, pe care le-o atribuiam oamenilor mari. Tata plutea ca un zepelin îngândurat deasupra copilăriei mele, iar mama cunoștea articulațiile lumii așa cum un doctor cunoaște încheieturile corpului uman. Când mama dormea, lumea cu totul

dormea.

Am crezut cu toată ființa în omul adult. Nu știam că el nu există. Nu știam că nu e decât o fantomă plină de frică. Nu știam că e un căcăcios care se împachetează în tot soiul de minciuni.

Mă întrebam uneori dacă nu cumva groaza cea mai mare a vieții mele a plecat din asta: am intrat în cuibul adulților, iar acolo erau numai jucării stricate, mame deprimate doritoare de alte vieți și bărbați beți speriați de moarte.

Beam un Purcari cu apă minerală și mă gândeam la gura uscată a tatei, ca și la toate acele întrebări despre ce merită și ce nu merită cineva.

Erau mulți și cei pe care îi pierdusem din grupul de la „Mecanică Fină". Printre ei, Generalul. Generalul era căpitan de poliție în rezervă. Dar îi spuneam Generalul tocmai pentru că era

căpitan. Un munte de om. La pensie se îndrăgostise de o putoare de 40 de ani, o lipitoare care-1 chinuia teribil cu

mofturile ei, dar care îi făcea sex oral oriunde și oricând avea Generalul chef.

Odată ne-a povestit că a dus-o la mare, a cheltuit vreo trei mii de euro cu ea într-un weekend, iar în timp ce tipa i-o sugea în toaleta unei cârciumi, i-a zis:

— Cățelule, că așa îl alinta, Cățelule, îți miroase fundul a poieniță.

Și-acum se mai râde de asta când ne amintim de General, iar Robi strecoară: „Auzi, îi mirosea curul a poieniță. S-o fi șters cu hârtie de-aia cu mușețel!“.

Generalul era de-o gelozie morbidă, iar noi toți îi hrăneam demonul cu tot felul de mizerii. Am observat asta, omul are pornirea de a crede mai ușor în lucrurile care îl vor pierde decât în cele care îi aduc speranță, iar ușor, ușor începe chiar să le ajute să se întâmple, găsindu-și eliberarea în momentul în care tot cerul se prăbușește ca un acoperiș deasupra lui.

După câteva luni de miere și de miros de poieniță, după weekenduri la munte și la mare, după aproape treizeci de mii de euro cheltuiți,

Generalul a început s-o verifice noaptea, o suna și o punea să-i spună ce se află sub pat, lângă piciorul patului, ca să vadă dacă este într-adevăr acasă, așa cum susținea Mariana, căci Mariana o chema. Generalul lăsa tot felul de semne prin casă când era la ea, tocmai pentru ca apoi s-o verifice. Atunci, când cu piciorul patului, Generalul lăsase un bilețel pe care scrisese „Te iubesc și pe tine și pe pizda ta la fel de mult, Mariano!". Numai că Mariana, oricât zicea ea că e acasă, nu găsea nimic la piciorul patului, ba după câteva minute de urlete, a închis. A urlat și Generalul atunci cum numai pe câmpul de luptă o fac generalii, dar ceva se stricase pentru totdeauna între el și Mariana. Atunci a început să-i scrie mesaje lungi. Mesajele începeau cu „Te iubesc, Mariano, ești totul pentru mine...", dar în timp ce își exprima sentimentele frumoase, Generalul nostru își amintea ce jigodie era Mariana, iar sufletul i se întuneca și tonul se schimba, o făcea curvă plină de boli și nenorocită. încheia mesajele cu amenințări și blesteme. Câte mesaje de genul acesta îi trimisese Generalul Marianei? Multe, adică la proces a intrat un domn care abia le ținea

în brațe, îndosariate.

O doamnă judecătoare tânără a spus că îi este jenă de jena Generalului să citească ce scrie în mesaje. I-a interzis să se mai apropie de Mariana, i-a făcut morală, apoi i-a zis:

— Nu vă gândiți cum se simte și nevasta dumneavoastră, că văd că sunteți căsătorit!

Au fost câteva clipe de tăcere, noi stăteam toți în bănci și trăgeam cu ochiul la soția Generalului, care stătea singură, în picioare, rezemată de perete. Apoi, Generalul a spus:

— Soția e bine, doamna judecător.

Iar soția a ridicat mâna, astfel încât judecă- toarea să vadă că este bine, într-adevăr, așa cum spunea și bărbatul ei.

într-un final, Generalul a uitat-o pe Mariana, dar apoi s-a îmbolnăvit. Cancer la plămâni, șase luni a mai trăit, însă a făcut-o senin, dezlegat de toate caznele Marianei. Tin minte că am »
vorbit cu el vineri, pe 31 decembrie dimineața, mi-a spus că se simte așa și

așa, că nu prea are putere, dar că o să fie mai bine din primăvară. A murit a doua zi, pe 1 ianuarie, am mers toți pe la el, am sunat-o și pe Mariana, a plâns la telefon, dar nu a venit nici măcar să-l vadă la înmormântare. Ce tăcută și simplă e totuși trecerea

de la cineva care este la cineva care nu mai este.

Apoi fusese Mărci, Marcel Tănase, care avea o firmă de imobiliare și o mare lene. Mărci abia se tara prin lume, însă avea glume bune, vorbea rar și îi plăcea să le dea fraierilor peste nas. Era diabetic, însă niciodată nu luase vreun medicament. Bea, fuma, îi plăcea să doarmă noaptea prin hoteluri ieftine cu femei ciudate. Era atent mereu să nu aibă la el acte sau bani.

Diabetul, în timp, i-a afectat toate organele, i se umflaseră picioarele, avea bube, ochii îi luceau uneori atât de ciudat. Ne-am rugat de el să meargă la doctor, să ia medicamente, însă nu a vrut. S-a retras, nu a mai ieșit din casă și peste o

vreme am aflat că nu se putea deplasa. Săracul Mărci, a crăpat în cadă, în timp ce făcea baie, și a fost scos de acolo de soție și de o vecină.

Am vorbit toți despre asta, el, care era un tip mândru, cum a fost târât din cadă în curul gol.

Când ajungeam în acest punct al serii și al beției, îl auzeai pe Laur spunând:

— Pe mine să mă aruncați în Deltă.

— Pe pământ, în apă, agățat în copaci, cum căcat vrei? l-a întrebat odată Robi.

Am primit o poză de la primarul din Gostinu. Eram încă la „Mecanică fină“, mă gândeam ce seară de rahat. Probabil băut și el, îi scosese în curte pe „Carmenuța“ și pe „Bogdănel“ și le făcuse o fotografie printre beculețele viu colorate ale sărbătorilor de iarnă. Cei doi se țineau de mână și priveau zâmbitori, oblic spre cer, acolo unde probabil sălășluia un viitor binecuvântat. Habar n-am ce vedeau din acel viitor, că era noapte. I-am

trimis poza mai departe lui Slavic, însoțită de un comentariu: „I-am zis primarului să-i lase afară până mâine și gata, aia e statuia".

Fusesem Bogdănel, știam cum e să fii Bogdănel. Și avusesem și o „Carmenuță" lângă mine.

în vara lui ’77, pe 2 iulie, o țineam pe Mădălina de mână, îmbrăcați în șoimi ai patriei, iar Nicolae și Elena Ceaușescu ne mângâiau pe cap. Fuseserăm acei copii de companie ai regimului, acele animăluțe emoționate, mângâiate pe cap. I-am așteptat pe soții criminali în poarta Școlii 59,

într-o căldură îngrozitoare, aveam palmele transpirate, Mădălina devenise rozalie în obraji, tovarășa învățătoare Mirela Dinică ne mai stropea cu apă pe față din când în când. La un moment dat am simțit în tot corpul vuietul venirii tovarășului președinte, liniștea și zgomotul apariției sale cu Tovarășa alături. în spatele nostru, școala cea nouă mai că nu

scâncea de plăcere. Tata făcea poze cu aparatul lui, Leica, de care era atât de mândru, Mădălina mă strângea de mână tare și o simțeam lângă mine împietrită, țeapănă ca betonul noii școli. Strada Vlădeasa, deși umbrită de copaci, fierbea toată. Eu și Mădălina la șapte ani, la finalul clasei întâi, eram Carmenuța și BogdăneL Bineînțeles că și tata și părinții Mădălinei puseseră vorbe la directorul școlii astfel încât noi doi să fim cei care îi întâmpină pe dictator și pe tâmpită lui soție. Făceam parte dintr-un grup de patru perechi de copii: șoimi ai patriei, pionieri, elevi de gimnaziu și olimpici. Arca Ceaușismului era gata să-și îmbarce perechile de animăluțe.

Mădălina a leșinat la nici un minut în urma trecerii lor, așteptaserăm acolo în picioare mai mult de trei ore, iar cu o zi înainte făcuserăm repetiție într-o căldură la fel de mare. Da,

repetiție pentru stat în picioare și repetiție pentru încordarea optimă a atenției și pentru dilatarea optimă a

pupilei, ca nu cumva să simtă ceva dizgrațios familia Ceaușescu în palma ei conducătoare.

Când părinții Mădălinei erau în schimbul doi, o lăsau seara la noi, râdeam mult, mama ne făcea cartofi prăjiți și ne tăia alături câteva felii de salam de Sibiu. Tata aducea mereu salam de Sibiu, scotea drugile din geanta diplomat pe masa din bucătărie, iar mama le ridica atentă, cu ambele mâini, ca pe niște proiectile. Era o scenă cu traficanți.

îmi amintesc că într-o seară s-a luat curentul, iar eu și Mădălina ne-am speriat unul pe altul și am râs până am făcut pe noi. Am mințit-o pe mama că am vărsat apă pe jos și ne-am așezat din greșeală în ea.

Mama o ruga mereu pe Mădălina să cânte muzică ușoară, Angela Similea sau Corina Chiriac, iar uneori, când Mădălina avea chef, muzică populară. Cânta până mamei îi dădeau lacrimile. Unele refrenuri îmi plăceau și mie, însă nu mă omoram după muzică, mi se părea o treabă de oameni mari, era un fel de imitație ce făcea Mădălina, nu-mi plăcea că se lua în

serios. Aproape zilnic mergea cu violoncelul după ea la meditații. E ceva înspăimântător la copiii mici care își duc în spinare instrumentele, talentul și vanitatea părinților. Li se schimbă fețele acestor copii, par prietenii obiectelor și ai orelor de singurătate, stau și repetă, mortificați. Și Mădălina era astfel când se ducea „la meditații la vioară". Avea o ținută țeapănă, privirea ridicată, mândră și aerul de păpușă înspăimântătoare.

Mă întorsesem acasă de la „Mecanică fină", stăteam în fotoliu și mă uitam spre tata pentru că... unde să mă uit în altă parte? N-aveam stare, îmi venea să fac curat, îmi venea să mă duc la etaj să mut mobila prin dormitoare, așa, la întâmplare.

Dincolo de tata, în servanta maronie, în sertarul de jos, erau pozele cu mine și Mădălina și Ceaușeștii. Exista și un tablou înrămat cu momentul, rămăsese la Mădălina, ca și restul. Tot în sertarul de jos am găsit și poze cu tata. Am început să caut prin ele. în una eram eu cu el în

dimineața de Crăciun. Cred că avea vârsta mea de acum, pe-acolo pe undeva, era cu părul negru încă pe cap, zâmbitor, cu un pahar de

bere în mână. Mama făcuse poza, eu stăteam așezat pe podea în sufragerie, lângă un trenuleț electric adus de Moș Gerilă. Țineam mâna pe locomotivă, contact care stabilea legătura pentru totdeauna. A doua zi, trenulețul nu a mai mers, s-a oprit mut în mijlocul circuitului. Țin minte că tata mi-a spus serios:

— Nu se găsesc baterii în tot orașul.

Ca și cum tocmai îmi livrase o nouă definiție a capitalei noastre.

Mă uitam la el, întins în pat, cu gura căscată, și îmi imaginam sângele în corpul său alergând ca un trenuleț electric.

Cu Mădălina m-am reîntâlnit prin Valentina.

Valentina e și ea o plecată. în 1993 s-a dus pentru o săptămână în Portugalia cu un jurnalist care a făcut reportaje despre Revoluție și nu s-a mai întors. Mereu mă gândisem că Valentina putea fi marea mea iubire. Undeva în mintea mea simțeam că ne potrivim atât de bine.

Cu ea am făcut sex pentru prima oară, în subsolul blocului, în boxa familiei Tudorache, între borcanele mari cu gogonele care în apa tulbure păreau niște organe bolnave, înverzite, trofeele vreunui psihopat. Am luat cu noi o pătură și o lanternă, era foarte cald și aveam emoții. Cred că avea și ea, doar că trebuia să facă pe cunoscătoarea, pentru că mai făcuse sex cu doi băieți înainte.

în anii de liceu nu mai fusesem prieten cu Mădălina. Ea era cu muzica ei, trăgea

de valiza aia cu instrumentul în ea ca de un coșciug. Părea că duce încontinuu morți la groapă. Avea un păr des și blond, în care-și ascundea fața, iar ochii îi erau tulburați de acei ochelari cu lentile groase. Și eu mă transformasem: mă uscasem ca un înțelept din peșteră, pielea mi se înnegrise și crescuse foarte mult păr peste tot pe mine.

La un moment dat, cu toate aceste transformări, cu preocupările noastre atât de diferite, cu faptul că ne întâlneam rar și accidental pe casa scării sau în fața blocului, am considerat că nici nu mai e nevoie să ne salutăm. Așa că într-o zi am trecut pe lângă ea ca pe lângă cineva necunoscut și neinteresant prin nimic.

în schimb, draga mea Mădălina, să știi că mi-o trăgeam cu Valentina, chiar sub balconul tău de la dormitor, în boscheți, unde tot planta doamna Mărculescu florile alea mov cretine. Pe florile alea îmi țâșnea sperma, iar deasupra tu repetai la violoncel muzica unor morți din secolul al

XVIII-lea.

Odată ce ne-am mutat la casă, pe strada Acvilei, cu atât mai puțin ne-am văzut, cu atât mai puțin ne-am salutat, ne retrăseserăm cu totul

în pozele cu Ceaușescu și în bezna serilor în care se lua curentul pentru că se lucra la unitatea militară din Complexul Ghencea.

Lucram la Monetăria statului încă din ’87, făceam cutiuțe de catifea pentru medalii și pentru emisii de monede speciale, aniversare, de argint sau de aur. Dar mai făceam și bani mulți, băteam cârciumile și, între timp, descoperisem și alte cururi decât al Valentinei. La finalul lui 1990 mi-am băgat concediu medical la Monetărie și am început să merg în Turcia cu un amic, Horia. Aduceam aur, îl vindeam rapid la bijutieri și plecam din nou, stăteam numai pe drum câte două săptămâni legate, toate imaginile îmi treceau prin față ca și cum aparțineau unui

film plictisitor. La început mergeam cu autocarul, apoi ne-am luat mașina noastră, un Citroen mare și alb, care ni se părea navă spațială. Conduceam cu rândul, dădeam șpagă cu rândul la vamă, iar odată, la Rex, în Mamaia, nu au vrut să ne* bage în seiful hotelului cele patru kilograme de aur pe care le aveam cu noi. Am fost îngroziți în noaptea aia, auziserăm de șmecherii din Mamaia, ne gândeam că nu făcuserăm altceva decât să îi anunțăm că doi fraieri din București au venit la hotel cu patru kilograme de aur. Am luat

patru camere, am zis că așteptăm mulți oameni, doar ca să nu ne creadă și proști, și singuri pe lume. Am pus câte un kilogram de aur în fiecare cameră și toată noaptea ne-am plimbat din una în alta, ca niște tâmpiți. A doua zi am scăpat de aur, l-am vândut la niște tătari. Am îndesat geanta cu bani sub bancheta din spate a Citroenului și nu ne-am oprit până în Slobozia, unde am mâncat și am agățat două gagici.

Am pornit noaptea spre București, iar undeva pe la Dor Mărunt pe Horia l-a tăiat căcarea. A zis că fusese constipat din cauza emoțiilor, dar nu se mai poate ține, trebuie să se elibereze. Nu se putea însă elibera în întuneric, îi era teamă, auzea mișcări, dacă îl mușcă de fund vreo rozătoare, că animalele astea mici de vizuini trag la căcat, zicea Horia, sau dacă vine vreun cioban și-i dă în cap în timp ce stă cocoșat și se screme și tot așa. Singura variantă pe care a găsit-0 acceptabilă și a pus-o în practică a fost să se cace pe șosea, în lumina farurilor.

Pe 25 martie 1991, Horia a plecat cu toți banii, naiba știe unde. A zis că se duce la un chilipir, cum spunea el mereu, șapte kilograme de aur de la o țigancă florărească. O știam, o grasă care stătea toată ziua pe o găleată plină

cu bani în Piața Coșbuc. Doar capul i se mișca, ca o turelă.

— Asta cred că ține și aurul băgat în cur! zicea Horia.

— O viață ținută-n cur, l-am completat,

așa se va numi biografia ei.

Horia n-a mai ajuns la aurul din curul țigăncii. Pur și simplu mi-a tras țeapă, a plecat cu banii în lumea largă.

M-am îmbătat groaznic de ciudă atunci, deși undeva în adâncul sufletului trăiam o mică parte din bucuria lui - bucuria de-a pleca unde vezi cu ochii, cu bani în buzunar, spre oriunde, doar să fii departe de tot ce ești. L-am visat în noaptea care a urmat, se căca în mijlocul drumului și am dat cu mașina peste el.

Am reîntâlnit-o pe Mădălina într-o noapte de iunie în 1994, pe terasă la Argentin. Ieșisem din Club A și cred că nu știam încotro s-o apuc. Era toată zâmbitoare și mult mai sigură pe ea decât o știam. Am vorbit puțin în stradă, m-a întrebat dacă m-am apucat de o facultate, i-am zis că mă piș pe ea de facultate, am mers la masa la care stătea cu alți amici și am băut până dimineața, când m-a privit prin ochelarii ăia cu

lentile groase și mi s-a părut o țâțoasă chioară foarte excitantă. I-am și zis, iar ea

a râs și m-a bătut cu palma pe umăr, un fel de „Stai liniștit, bă, băiatule, e altă lume, iar noi suntem alți oameni!".

— Știi, e bine că nu ne-am mai vorbit o vreme, că nu ne-am mai salutat, pentru că acum suntem alți oameni, am zis eu în prelungirea gestului său.

Cred că niciodată nu aș fi vrut să-i pun mâna pe țâțe Mădălinei din copilărie.

— Tu pentru mine ești același însă, a zis ea. Adică eu atunci te iubeam mult, ar trebui să-ți arăt caietele mele, oracolul, toate prostiile alea din școală. Eram înnebunită după tine.

— De ce?

Asta a fost tot ce am putut să scot. Și bine ar fi fost să fi lăsat lucrurile acolo, împotmolite într-o întrebare tâmpită, însă am insistat și am insistat să-i pun mâna pe țâțele alea mari. Și i-am pus, până într-o zi când mi-a spus că e însărcinată.

Din seara aia nu ne-am mai văzut trei ani, până când, într-o zi de decembrie, m-am trezit cu un telefon din partea Valentinei. Eu plecasem

de la ai mei, locuiam într-o garsonieră în Tineretului. Făcuse rost de numărul meu de la maică-sa, care-l luase de la mama. Mi-a spus că s-a mutat din Portugalia, că e în Canada, că are un copil, că a divorțat și că acum e fericită, după ce fusese foarte nefericită. De-asta nici nu dăduse semn atâția ani, din cauza nefericirii, dar, hei, să ne vedem. Observasem că folosea cuvântul „noutăți" cam des, oricum, nu avea noutăți despre Mădălina, așa că m-a întrebat dacă aveam eu, însă nu aveam nici eu. I-am povestit că ne văzuserăm cu câțiva ani în urmă și de atunci nimic. Știa de întâlnirea de la Argentin.

— Nu răspunde la telefon, a zis Valentina. — Poate nu e numărul bun, am spus eu.

— E foarte bun, pentru că sună, sună, dar nu răspunde.

— Ce număr e, am întrebat, de acasă de la ai ei?

— Nu, din Timișoara.

— Sper că știi că Timișoara nu mai e în București, s-au schimbat câteva chestii prin țară de când ai plecat.

— Ești porc. E angajată la Orchestra Radio din Timișoara.

Mihai Radu

Valentina a venit în România câteva zile mai târziu, am așteptat-o la aeroport cu Citroenul meu navă spațială care se cam hodorogise între timp, însă măcar era mare, peste ani aveam să văd că în anii ’70, în Franța, era folosit ca ambulanță. Am dus-o acasă, la părinți, pe strada Vlădeasa, apoi am luat-o la mine acasă și am făcut sex ca disperații. Mi-a zis că de un an de zile face sex cu cine apucă, pe unde apucă și că vrea să se bucure de corpul ei cât poate. Și mi-a repetat că a fost tare, tare nefericită, lucru care însă a ajutat-o enorm, pentru că de-acum înainte, până va muri, nu va mai accepta nimic din ce nu vrea.

— Cum naiba ai fost nefericită? am întrebat-o, ca și cum treaba asta cu nefericirea nu reușește chiar așa, oricui, sau ca și cum în sfârșit dădusem peste cineva care putea să mă învețe și pe mine să fiu nefericit la niște cote alarmante.

Nu mi-a povestit, mi-a zis că vrea să uite, să lase acei ani în urmă. Mi-a plăcut de ea, avea lejeritatea liniștită a „străinilor" pe care înainte de ’89 îi

priveam ca pe niște zei.

Peste două zile însă ne-am întâlnit din nou și mi-a zis să fac plinul mașinii că mergem la Timișoara s-o căutăm pe Mădălina, pentru că și

părinții ei sunt îngrijorați. I-am spus că fac plinul, dar că ăia sunt toți banii mei, pentru că trec printr-o perioadă mai nasoală. Mi-a dat bani, a cumpărat câteva cartușe de țigări, Coca-Cola și ciocolată și am plecat. După Craiova, i-am propus să tragem mașina undeva într-o pădure și să facem sex, dar nu a mai vrut. Zâmbitoare și fițoasă, iscoditoare și insinuantă, pur și simplu mi se părea irezistibilă, iar ea simțea asta.

Mădălina stătea într-o garsonieră de nefami- lişti la marginea cartierului Lipova, abia ne-a deschis, doar după ce i-am strigat din hol că o să chemăm poliția să spargă ușa.

Pe mine nu m-a lăsat să intru. Valentina a ieșit după vreo oră, mi-a zis să mă duc undeva să beau o cafea, să nu stau la ușă, pentru că mai durează. Am întrebat-o ce

se întâmplă, mi-a spus că nimic, să plec, să mă întorc peste trei sau patru ore, mai pe seară, sau când am chef.

Mădălina era deprimată, voia să moară, voia să se sfârșească totul, fusese dată afară din orchestră din cauza absențelor repetate.

Ne-am întors toți trei la București, a fost ultimul drum mai lung al Citroenului meu. Valentina s-a întors în Canada, iar Mădălina, trezită parcă

brusc dintr-un coșmar, era veselă și voia să petrecem tot mai mult timp împreună. Am început să facem sex, iar după vreo trei luni mi-a zis că e însărcinată.

Mădălina nu m-a acuzat niciodată că i-am propus să facă avort atunci. Mă rog, puțin spus că i-am propus. M-am dus într-o noapte la ea, eram beat și am bătut la ușă ca un nebun, vorbind tot felul de tâmpenii despre copii și despre cum o să își distrugă viața, pentru că eu nu o s-o ajut cu nimic, n-o să fac parte din viața ei sau a copilului. Când a venit poliția,

încercam să adorm pe prepul de la ușă.

M-a sunat în noaptea în care a născut-o pe Lavinia. Nu i-am răspuns, eram în Oltenia cu un proiect de împăduriri. Mi-a dat mesaje, mi-a trimis poze și a continuat să-mi spună că nu așteaptă nimic de la mine, că niciodată nu a așteptat, că totul e în capul meu. Totul era atât de străin, de îndepărtat, asta poate și pentru că de luni întregi trăiam în localități mici și zone deșertificate, orașele cu totul deveniseră parte a unei irealități, a unei închipuiri. Ajunsesem să mă gândesc la ele ca la niște ciudățenii, rezultatul unei conspirații, al unei înșelătorii chiar.

De ce ar face cineva un oraș? mă întrebam și îmi venea să râd.

Revenind la Mădălina și la naștere, m-am gândit că tot ce spune e parte a unei strategii și pur și simplu am încercat s-o uit pe ea și să uit istoria asta cu o fată complicată, neînțeleasă și deprimată. De ce naiba îmi trimitea poze cu copilul din moment ce nu o sunam și nu-i dădusem

nici un motiv să creadă că aș vrea s-o reîntâlnesc? Mi-am văzut de viață, în sensul că treceam prin niște schimbări de care nu eram conștient: mă cam vindecasem de treaba cu „făcutul de bani“, cu vânzări și cumpărări, cu crescătorii de vipere și alte prostii, căutam orice prilej de călătorii și cred că beam ceva mai mult ca de obicei. O serie de cursuri m-au ținut în Bruxelles pentru mai bine de șase luni, dar nu mai mult, pentru că într-o seară, în timp ce eram împreună cu doi colegi din Croația în camera mea de hotel, pe strada Adolphe Max la numărul 107, m-am ridicat de pe scaun, am stins țigara în cutia de bere și am știut că trebuie să mă întorc în București, *să* plec, s-o văd pe Mădălina, s-o văd pe Lavinia. Era o urgență. A doua zi, Lavinia împlinea un an.

Mihai Radu

Ne-am căsătorit la o săptămână după ce am ajuns în țară și am trăit împreună atunci nu mai puțin de șapte luni de zile. După șapte luni am aflat că Mădălina

avea o relație cu un director de la Filarmonică, un pianist bătrân care din profil semăna cu Hitler. Când se apleca peste clape, ziceai că se screme să se cace. Aveau o relație de luni bune, el îi fusese alături după naștere, era mai mare decât ea cu aproape 20 de ani. O mai pupa în frunte, îi mai dădea să-i ciugulească din palmă înțelepciune de viață, în timp ce-i strecura un deget în fund pe post de memory stick, plin de afecțiune, maturitate și muzica lor clasică pe care o repetau într-un apartament de 60 de metri pătrați din Drumul Taberei, pentru că așa e viața, ironică, amestecă mereu clasicismul cu blocurile nerenovate de la Stadionul Ghencea, aristocrația cu lifturile care uneori merg, alteori stau, iar peste toate lasă un mare nor de băi reci și țevi bolnave.

Cum am aflat de pianistul bătrân și înțelept? A venit prostul acasă la noi, în apartamentul Mădălinei, unde locuiam. A bătut la ușă, Mădălina i-a deschis, era seara, aproape de zece, au șușotit ceva pe hol, n-am dat importanță, mă gândeam că e o treabă de muncă, i s-a făcut rău unui

clarinet ceva și trebuie operat, urgențe filarmonice, na, căcaturi de orchestră. însă, după câteva minute pline de șușoteli, l-am auzit pe domnul Cariol, căci așa îl chema:

— Bă, nenorocitule, o să te omor într-o zi.

Am mers pe hol, eram cu Lavinia în brațe. Hitler cel boșorogit plângea, pierdea Berlinul, Mădălina îl consola, iar Lavinia a început să plângă și ea.

— Mă iubește, a spus Mădălina și a început să râdă, apoi să plângă.

Nu-mi venea să cred. Tâmpită de Mădălina îi povestise tot felul de chestii oribile despre mine: bețiv, dispare, m-a abandonat cu copilul, cruzime... ce-o mai fi zis ea, că de-aia era ăla așa pornit.

Țin minte că am pupat-o pe Lavinia în creștet, am lăsat-o din brațe pe patul ei din sufragerie, apoi am ieșit pe ușă împreună cu pianistul. L-am luat de braț și l-am aruncat în lift. Când am ajuns cu el jos, a încercat să dea în mine, după care a luat-o la fugă pe scări la iubita lui, la etajul patru. Am vrut să-i spun că poate crapă ceva-n el până acolo, s-o lase mai ușor.

La fel ca în hotelul din Bruxelles, am simțit nevoia să plec. Aerul mi se părea îmbâcsit, iar

Mădălina ceva ireparabil și-mi reproșam că nu am văzut asta. Cum mai târziu mi-am reproșat faptul că m-am întors din nou la ea.

Probabil că de la nașterea Laviniei și până a murit tata, am locuit împreună, pus cap la cap, aproape patru ani de zile. Un singur lucru se schimba: Lavinia creștea și cu timpul s-a înrolat în armata inimoasă a celor care mă acuzau.

10

Apogeul coabitării cu Mădălina s-a petrecut atunci când ne-am împrietenit cu familia Moscovici. A fost ultima mare încercare de-a fi împreună. El era toboșar în multe trupe de jazz și vorbea mereu despre proiecte. Lăsa o vagă impresie că ar cânta încontinuu. Ea era traducătoare pentru niște șefi ai unei mari companii coreene care se ocupa cu vapoare.

într-o seară, după ce am ieșit cu ei în oraș, iar eu și Mădălina ne-am îmbătat și le-am admirat cumpătarea și poveștile de cuplu, am avut următorul dialog:

Eu: Mi-e frică de oamenii ăștia, sunt prea grijulii cu corpurile lor.

Mădălina: Dacă ei sunt familia noastră pereche?

Eu: Abține-te!

Mădălina: Niciodată nu o să fim ca ei.

Eu: Știu, din cauza mea.

Ne-am oprit, pentru că voiam să facem sex în seara aceea, iar dacă am fi continuat, cu siguranță se ajungea la ceartă.

Moscovici el și Moscovici ea erau fericiți cum rânjesc câinii și belesc dinții la tine: straniu amestec de agresivitate, supunere și imposibilitate de-a se abține. Se străduiau ca naiba să fie fericiți și să râdă în timp ce îi tăia cea mai mare nefericire ca cea mai mare pișare din istoria omenirii. Și ei rânjeau mai departe, își spuneau că toate certurile fac parte din istoria unei căsnicii fericite, că și trădarea ei, care l-a înșelat cu un fost iubit din liceu, toate acestea fac istoria unei iubiri să devină istoria unei căsnicii, lucru mult, infinit mai rafinat, destinat voințelor inteligente, caracterelor cultivate, maturității depline.

Mădălina își dorise prietenia cu cei doi Moscovici. Se lăsa entuziasmată în cursul cinei și depăna „povestea noastră de dragoste", pe care o înflorea cu nerușinare, ceea ce mi se părea al naibii

de înduioșător. Aveam impresia că apelase la prietenia cu familia asta ca să învățăm și noi să fim o familie. Era o formă de dresaj. Nu mă deranja deloc, cu atât mai mult

cu cât spectacolul oferit de cei doi Moscovici, Vlad și Corina, era unul amuzant, caricatural până la Dumnezeu. Ăia se străduiau să fie o familie fericită, Mădălina a mea se străduia să îmi arate cât de fericiți sunt, iar eu mă plictiseam. Era, cred, a treia, a patra încercare de-a fi împreună „pentru Lavinia“.

îmi place să dorm la prietenii mei ratați, în casele lor de bărbați divorțați, părăsiți, alcoolici, apartamente în care lumina dimineții dezvăluie un adevărat dezastru, cel mai adesea apartamente de două camere cu băi în care lumina e confuză, un burete atârnă mereu de robinetul căzii rupt pe jumătate, iar gazda trebuie să-ți dea câteva indicații despre cum să tragi apa de la toaletă, pentru că

sunt niște probleme oarecare. Nu-mi place să dorm în case de oameni cu aspirații, case care conțin pijamale călcate, case în care plutește liniștea sălilor de așteptare din clinicile private, case în care ți se spune să te simți ca acasă, dar tu simți instantaneu că fix asta nu trebuie să faci, din simplul motiv că acolo nici nu e o casă, ci un muzeu trist al tuturor nefericirilor și aspirațiilor conjugale. Asta era casa celor doi Moscovici. O casă cu etaj în

Pipera, cu o curte care se asemăna izbitor cu unul dintre acele cimitire excesiv de civilizate în care iarba e mereu proaspăt tunsă și în care nu există cruci ori structuri verticale, ci plăcuțe aplicate pe pământ, de-o inexplicabilă discreție. Așa era curtea celor doi Moscovici, iar pe latura din sud se afla un grătar mare, acoperit. Făceam grătare aproape în fiecare weekend la ei, așteptam ca fericirea muncită a familiei Moscovici să ne stropească și pe noi. Vedeam că Mădălina face eforturi mari să nu ne mai

certăm, iar eu mă străduiam să nu arăt cât de plictisitori îi consider pe cei din familia noastră pereche, Vlad și Corina, cum spuneam. Cu Vlad vorbeam despre politică și sport, îi plăcea să șoptească tot felul de „chestii[11] auzite în clădirea lui de birouri de 20 de etaje. Avea îndelungi politețuri când se arăta curios de munca mea, de mediu, de tăierile ilegale de păduri și altele, însă la fel de pasionat era când îmi spunea că nu știe cum să facă să investească și el pe bursă, fără să afle însă Corina. Cu ea nu vorbeam mai deloc, deși odată, când am rămas singuri pentru un sfert de oră în curte, i-am simțit mirosul domestic, pielea încălzită și m-am gândit cu oarecice furnicături la acea posibilă viață în care eu însumi

aș fi fost un Moscovici. Am presupus că e o țipă exagerat de grijulie cu micul-dejun, nu știu de ce. Altfel, nu știu ce să zic, era o ființă caldă. Au adoptat doi copii, iar familiile noastre s-au despărțit.

împăcarea cu Mădălina nu mergea de

nici un fel. Pur și simplu nu-mi plăcea să locuim împreună, nu-mi plăcea să petrecem timp împreună, eram încontinuu obosit și fără chef, ca un câine care nu mai mănâncă și se uită sfâșietor spre ușă. I-am zis că nefericirea mă obosește, n-a spus nimic. Voia să compenseze lipsa noastră de interacțiune și comunicare prin partide de sex aproape seară de seară. încă îmi plăcea, o să-mi placă pentru totdeauna privirea ei dezorientată și țâțele mari, această dezordine erotică și tot mirosul corpului ei, însă nu voiam s-o mai văd. Era atât de simplu.

încă de la început ne iubeam de parcă poș- team o migrenă. Fie ne fu team și era minunat, fie suferam, eram agitați și triști, atârnam la filme în fața televizorului - încercam să stăm îmbrățișați, iar în acea îmbrățișare să nu cumva să ne atingem, dacă asta are vreun sens pentru cineva. Certurile erau o binevenită varietate, apoi plecam. Ea o trimitea pe Lavinia la maică-sa,

se închidea în casă, plângea, bea și fuma,

îl suna pe moșul ăla de Hitler, care abia aștepta.

— Ce vrei? Spune-mi ce vrei? m-a întrebat odată, era ora unu noaptea, fumam în bucătărie amândoi.

— Să plec.

— Să pleci de acasă, asta vrei?

— Să plec mereu, de oriunde.

— Morții mă-tii, faci replici de filme cu mine?

Și a început să arunce cu farfurii nespălate în mine.

— Asumă-ți, dragule, maturizează-te, dragule, asta e viața, dragule!

Ăsta era hitul ei, discul ei de platină.

Suferința a fost o mare chestie pentru Mădălina, punea suferință în orice, pentru gust. Atât de mult am urât relația ei cu suferința, încât la un moment dat parcă mi-am dorit să-i dau o supra- doză. De-aici și sentimentul meu de vinovăție. Un sentiment de vinovăție care de la un punct încolo a devenit „pentru tot“. Bine, am zis, treceți totul în contul meu, nu o să protestez, nu o să reclam pe nimeni niciunde.

Punctul culminant al acestui menage ă trois - eu, Mădălina, suferința - s-a

avea trei ani și a dormit într-un weekend la bunică-sa. în sâmbăta aia stăteam pe canapea în sufragerie și ne uitam amândoi la televizor. Beam bere, ea mânca pizza. Și atunci i-am spus:

— De fiecare dată când Valentina vine în țară, ne futem.

S-a uitat la mine șocată, uitând să mai mestece, o bucată de pizza îi ieșea afară din gură. Am continuat:

— La ea la hotel. Anul trecut, când trăia mă-sa, ne-am futut la mă-sa acasă. Ea era într-o cameră, noi în cealaltă, Valentina era proptită cu mâinile de ușă, ca nu cumva să intre doamna Vera să ne prindă.

Mi-a spart arcada cu un bol de pe masă în care erau alune, a țipat, a plâns, mi-a scos toate hainele din șifonier, îmi părea atât de bine că am încheiat ceva, deși habar n-aveam ce anume.

M-am mutat la birou. în prima lună am închis cu totul sediul, zăceam mahmur și iresponsabil, într-o desăvârșită

neasumare, fără ca nici măcar să vreau să-mi amintesc ce zi a săptămânii este. Simțeam cum din adâncurile ființei mele multe lifturi mici aduc vești despre ce-ar trebui să fac, despre Lavinia și care ar fi urgențele zilei. îmi imaginam cum toate aceste lifturi se topeau în

setea și febra care îmi ardeau gura și creierul. Mahmureala pur și simplu se strecura ca o lavă prin toate crăpăturile lumii, scoțând la suprafață întreaga butaforie. întins pe salteaua de pe podea, priveam blocul cu patru etaje de peste drum și îmi spuneam: „Cu siguranță și pe el îl doare capul, e imposibil să fie altfel, pe toate obiectele din lumea asta le doare capul, pe existență o doare capul. Cu toate acestea, e limpede, trebuie să recunosc: e mișto să fii. E mai mișto decât să nu fii“. Știam că și Mădălina, în alt punct al orașului, zace și ea cumva cu ochii absenți, gândindu-se, ca și mine, de ce naiba e totul așa cum e.

Am locuit un an la birou, apoi mi-am închiriat un apartament, iar după moartea

mamei m-am mutat în casa din strada Acvilei, cu tata. Mi-am dat seama că despărțirile trec din una în alta, se termină o despărțire și începe alta, se termină o moarte, începe alta.

îmi amintesc că, după despărțire, am mâncat într-o duminică la ai mei, era cald afară, tata m-a primit în curte vorbindu-mi despre niște insecte carnivore descoperite în Munții Rodnei, auzise la un jurnal de știri și voia de la mine

să-i spun dacă e adevărat, asta în timp ce eu descărcăm și tot descărcăm genți, cutii, saci din mașină. Era felul lui de-a ocoli ceea ce nu-1 privea. După ce am descărcat tot, am deschis două beri, ne-am așezat pe treptele de la intrare în casă și i-am zis:

— M-am despărțit definitiv de Mădălina, nu mai pot.

— Voi știți ce faceți.

A zis-o de parcă îi comunicasem că ne-am investit economiile într-un cal de curse.

Mama doar a clătinat din cap, ea suferea că Mădălina nu o lasă mai mult timp pe Lavinia pe la ea. însă ce nu știa mama e că Lavinia nu voia să vină.

Cu cei doi Moscovici s-a încheiat astfel: Vlad și Corina au divorțat și au început să povestească mai departe de maturitatea despărțirii lor, de felul atât de împlinit în care comunică pe mai departe, deși Mădălina știa că totul se întâmplase cam așa: într-o zi de sâmbătă, când mâncau într-un restaurant din Centrul Vechi, celebrând sfânta zi de sâmbătă a sfintei lor căsnicii, pur și simplu s-au respins pentru totdeauna, definitiv, le-a venit să vomite de ceea ce sunt. Era

ianuarie, se consumaseră și ultimele rezerve de entuziasm ale sărbătorilor. Nu au mai putut să se privească unul pe altul, carnea ei și carnea lui s-au respins cu atâta forță, încât nu au mai putut fi ținute laolaltă de poveștile pe care le inventau. Corina a zis că se duce la toaletă și nu s-a mai întors.

Iar eu nu am putut să stau departe de Mădălina. Nu mă lăsa s-o văd pe Lavinia: „Asu- mă-ți!“, zicea la telefon. „Asumă-ți despărțirea, tu ai vrut-o!“

Tăia din tortul mare al asumării și-mi îndesa pe gât ca o mamă abuzivă fiului său cu retard mintal. Asumă-ți, asumă-ți…

într-un final a acceptat să ne întâlnim, să stabilim ceva despre lumea despărțirii noastre, cum o pot vedea pe Lavinia și altele de felul ăsta. Era un pub undeva prin Amzei, o zi de iunie. Când am ajuns acolo, am văzut că e un curs de salsa înăuntru. Am privit pe fereastră la acele mișcări de-o grație forțată și am rămas șocat: Mădălina exersa, practica salsa, trudea alături de un domn în cămașă albă, se frecau unii de alții, toți cu toți, n-am văzut în viața mea atâta singurătate ca-n aglomerația aia de

oameni transpirați. Ea dansa cu acel contribuabil cu barbișon, se unduiau, se scremeau să scoată grație din ei.

Am simțit nevoia s-o iau de acolo, dintre oamenii de 50 de ani cumsecade și

doritori de prieteni, oameni care și-au încheiat niște vieți și zâmbesc la oricine în căutarea altor vieți. Adevărul e că oamenii nu se pot abține. Cum ziceam, trebuia s-o salvez, pentru Lavinia, pentru faptul că o vedeam abandonată acolo, printre oamenii care plătesc un curs ca să socializeze. Cred că greșeam, nu aveam nici un drept să gândesc așa despre ei, ar fi trebuit să plec naibii de acolo, să-i las în acvariul pe care și-l construiseră.

înainte de asta făcuse yoga, făcuse terapie prin râs, râdea ca tâmpită, din senin, iar peste ani Lavinia avea să-mi spună că într-o noapte intrase la ea în cameră și o văzuse stând pe pervaz, cu picioarele în afară, la etajul patru. A rămas blocată, împietrită, avea 13 ani doar, nu a zis nimic, timp de o oră a privit-o astfel prin ușa întredeschisă. Când s-a luminat de ziuă, Mădălina a intrat în cameră, a închis fereastra și s-a culcat. I-am spus Laviniei că nu am ce să fac, că nu știu ce să fac, că ar trebui să fie ilegal

ca un om să salveze alt om, că de aici pleacă un întreg lanț de drame și tragedii. Bineînțeles că Lavinia s-a supărat.

Adevărul e că nu sunt bun ca „aproape", talentele mele strict umane sunt optime la distanță medie, semi-apropiere sau semi-depărtare.

11

A doua zi de dimineață, Mădălina a apărut la poartă, își voia câinele. O priveam, ea mă privea, știam amândoi că toată treaba asta trebuie să înceapă cu niște tăcere, ca două armate de reproșuri aliniate față în față, de deasupra cărora se ridică ceața.

în spatele meu, în pragul intrării de la casă, cu o broboadă roșie trasă pe cap și pe umeri, stătea nemișcată Tamira. Umplea ușa de voință și hotărâre, cu broboada aia și părul blond părea o Scufiță Roșie angajată bodyguard.

— Nu mă lași să intru? a întrebat.

— Bineînțeles că nu.

— Ce s-a întâmplat? îi e rău lui taică-tu? a întrebat Mădălina.

— Totul e bine, nu te interesează pe tine, de ce ai venit?

Cuvintele parcurgeau cei zece metri care ne despărțeau, apoi dispăreau, întreținând răceala celor două poziții. Adevărul e că aveam chef să-i trântesc un „Hai, sictir!“ evacuat din cele mai neaerisite încăperi ale sufletului, dar voiam s-o las să se exprime, doar ca să-mi încarc și mai mult nefericirea, îi dădeam acest timp în care orice ar fi spus n-ar fi făcut decât să se acuze. E un deliciu în sine să te cerți cu cineva când deții mai multe informații decât el.

— Deschide-mi, doar nu vrei să stăm aici!

— Du-te, pleacă. Eu stau bine aici unde sunt. De ce ai venit?

— De ce nu-mi deschizi?

— Nu-ți deschid pentru că mănânci rahat aiurea.

— Ce?

— Nimic, nu vreau să facem procese, să ne audiem, toate porcăriile la care ești atât de bună. Asta a fost mereu marea ta plăcere: procesele pulii.

A tăcut pentru câteva clipe. Știam că ar fi vrut să reacționeze violent atunci, însă nu era deloc în interesul său. Astrele erau

aliniate ca naiba pentru ea.

— Dar ce vrei? m-a întrebat.

— Eu, nimic, mă uit la tine de la mine din curte. Tu ești în stradă, te uiți peste gard. Vrei ceva, cauți o adresă, despre ce e vorba?

Tamira s-a simțit prost, a salutat stânjenită și s-a retras în casă.

— Ești dement, normal. Despre ce vorbești?

— Mai clar, lasă astea, zi-mi: ce vrei?

— Pe mă-ta. Dă-mi cățelul.

— Ești idioată, n-auzi că e mort?

— Am vorbit cu Dinu mai devreme, mi-a zis că l-ai luat de la el ieri.

— Ce, am zis eu că nu l-am luat? L-am luat, era viu, l-am decapitat.

— Dă-mi câinele.

— Am o poză cu el dacă vrei, e cu ziarul de ieri în brațe. E filmat chiar când l-am executat.

A tăcut câteva clipe. Lipsa de informații a obosit-o.

— Despre ce e vorba, ce se întâmplă?

— Ți-am zis, e vorba despre faptul că ești tâmpită.

— Chem poliția. Nu fi prost, dă-mi câinele.

— Ha, ha, te rog. Să vină poliția ca să ce? Să te ridice din poartă. O să înfunzi pușcăria.

S-a uitat la mine câteva secunde fără să spună nimic, apoi a ridicat capacul tomberonului din dreapta porții și a început să arunce spre mine cu pungile de gunoi dinăuntru. Bineînțeles că nu ajungeau nici până la jumătatea distanței care ne despărțea. Unele pungi s-au spart, conținutul s-a împrăștiat prin curte. în timpul ăsta urla, peste drum a ieșit un vecin pe fereastră, nu zicea nimic, se uita. L-am salutat, însă el nu m-a salutat înapoi, a închis fereastra. Am intrat în casă, am luat cățelul. Tamira, care a rămas în sufragerie, lângă tata, când m-a văzut că iau cățelul, a zis rugător:

— Să nu-i faceți rău.

Am ieșit în curte cu cățelul în brațe și-

am zis:

— Sună-1 pe flautist și zi-i că ți-am luat câinele ostatic, să mă convingă să ți-1 dau înapoi. Adică, înțelegi, ironia sorții.

Era liniștită de-acum sau juca un rol care chiar nu mă interesa.

— Ce am făcut? m-a întrebat calmată.

— îți bați joc de mine.

— Cum, spune-mi cum?

— Ce i-ai zis Laviniei?

— Ce i-am zis?

132

Repetiție pentru o lume mai bună

Am privit-o câteva secunde, apoi am intrat în casă și am închis ușa în urma mea. Peste vreun sfert de oră, când m-am uitat pe fereastră, nu mai era acolo.

în tot restul zilei am stat lângă tata cu Tamira, am lăsat-o să-și verse întreaga familie în mijlocul camerei, ca un copil care-și scoate jucăriile. Există astfel de oameni care vorbesc încontinuu de copii și soț sau soție, cu impresia că-ți dezvăluie secretele unei rase de oameni mai puțin cunoscute. îi ieșeau puradeii pe urechi cum ies viermișorii din măr, iar bărbatu-său, de care mi-a zis nonșalantă

că are mâna grea, îi dădea târcoale ca un gardian, deși era mecanic auto. Gelos, agresiv, posesiv, el făcuse din familia lor o cetate greu de cucerit. Mi-ar fi plăcut să-mi povestească de munca ei, cum simte trupul ei munca, cum o absoarbe, cum prelucrează durerea, să-mi spună despre oamenii care mor și care suferă, însă știam că aș fi un ciudat cu întrebările, iar ea s-ar fi blocat. Cu toate acestea, nu m-am putut abține.

— Tamira, eu cred că doar durerea e cu adevărat reală, pentru că niciodată după durere nu ne gândim că a fost o iluzie, o imaginare,

cum ne gândim aproape de fiecare dată după ce trec clipele de fericire.

Tăcerea ei, simțeam, era ultimul lucru de care aveam nevoie. Oricum, ceva tot i-am mai zis în urma celor de mai sus, fără s-o întreb însă nimic, concluzionând practic o discuție a mea cu mine:

— Tamira, cred că ești o bună conducătoare de suferință.

Tamira s-a uitat în lungul corpului, de parcă îi complimentasem mersul sau fundul sau zâmbetul. Așa, nedumerită, m-a ascultat povestindu-i despre ciorile din Noua Caledonie, cum folosesc bețele ca instrumente, cum au descoperit cârligul rupând unele crenguțe din copaci și cum se folosesc de el ca să scoată larve din galerii săpate în pământ sau din scorburi ale copacilor, de unde extrag viermi mari, zemoși. S-a luminat brusc, ca cineva care-și aduce aminte un amănunt care îl disculpă. Mi-a spus entuziasmată că a crescut un pui de cioară când era adolescentă, că pasărea pășea în urma ei pe stradă kilometri întregi. I-am povestit de delfinii spongiofili din Shark Bay și alte câteva ciudățenii despre creierul altor vietăți, iar într-un final am ajuns la creierele noastre și la creierul lui tata.

— Cât crezi că mai trăiește? am întrebat-o.

— Niciodată, credeți-mă, niciodată nu se poate spune asta. Am întâlnit atâtea cazuri. Oameni pe care îi credeai morți,

nu mai trăgeau nici un pârț, și o duceau câte un an. Un an, nu vă mint.

— însă vorbesc, spun ceva special uneori cei care sunt pe moarte, în ultimele zile, nu știu cum să vă zic. Am auzit că se întâmplă, e adevărat?

întrebările mele puteau să pară inadecvat de impersonale cum sunau, în trena cunoștințelor despre animale și creier de mai înainte.

— Adică să vorbească? Da, unii vorbesc. Dar domnu' nu mai vorbește, cred.

Nu înțelegea și mă credea și relativ idiot.

— Dacă spun ceva special, nu știu... Dacă fac vreo mărturisire, am continuat.

— Vorbesc, unii vorbesc...

Era limpede că nu înțelegea unde bat. Dar am insistat.

— Uite, să mărturisească, să povestească, spre exemplu, ceva rău, ceva ce au făcut în timpul vieții și despre care nu au scos vreodată vreun sunet, un lucru pe care l-au ținut ascuns. Cum ar mărturisi cineva o crimă pe care a negat-o toată viața. Iar pe patul de moarte să spună:

„Da, eu, Ibric Ilie, l-am mierlit pe Stan Păpușă, colegul meu de la fabrică, i-am dat cu ciocanul în cap și l-am îngropat în pădurea Snagov“. Ai auzit de așa ceva?

— Nu, nu știu nimic. Stan și mai cum ați zis?

M-a bușit o mare senzație de Revelion ’88, cu scheciurile lui Arșinel și Stela Popescu. Am mers la bucătărie, am fumat și Tamira a venit să-și facă un ceai pe aragaz.

— Auzi, dar tata a zis ceva, orice?

— N-a zis nimic.

— Ție îți trăiesc părinții, Tamira?

— Da, amândoi.

Când m-a sunat Slavic, se apucase să-mi spună de maică-sa, fată săracă, basarabeancă, care avea o ciudățenie: purta 47 la picior.

Slavic era la poartă. Avusese drum până nu știu unde și s-a gândit să treacă pe la mine în caz că am nevoie de ceva. Mi-a mai zis că m-a visat și că s-a trezit îngrijorat. în visul său reparam o mașină mare, albă, la final m-am urcat pe mașină și am ridicat palmele spre soare, iar din soare mi-au curs niște picături negre în palme - până aici se asemăna cu un

oarecare videoclip indie pop -, doar că atunci când am întors fața spre el, care era jos, în fața mașinii,

nu mai aveam dinți. Râdeam, dar nu aveam dinți.

— Știi ce înseamnă, nu? l-am întrebat.

— Nu, ce?

— Trebuie să prinzi un câine maidanez și să i-o freci în public, altfel se va abate asupra ta un mare blestem.

L-am cărat cu mine în „Mecanică fină“, am vorbit despre primarul din Gostinu, care pe Slavic îl deprimase cu insistența și energia lui. Bineînțeles, Slavic era scârbit atât de primar în sine și de comportamentul său, cât și, mai ales, de insistența cu care acesta adera total, fără rest, la profilul standard al primarului stăpân pe moșie, corupt, cu copiii și nepoții aranjați pentru tot restul vieții. I-am zis că e nebun dacă așa vede lucrurile, mai ales el, expresia lentorii - primarul e cât se poate de normal, doar că e o întreagă nebunie cu dezamăgirea în țara

noastră.

— Ne simțim mereu îndreptățiți să fim dezamăgiți în țara asta și chiar începem să ne comportăm ca atare, i-am zis. M-am săturat de instigarea asta la valori și norme morale, e obositoare, e o preocupare bolnavă și am impresia

că total paralizantă, dovadă unde rahat ne aflăm cu România.

Mi-a dat dreptate de formă și a schimbat discuția, probabil că nu se aștepta la o ripostă. Când face asta, pare preocupat excesiv și-ți lasă de înțeles că va mai medita asupra subiectului. Nici gând însă, probabil își spune că nu are deloc chef să discute în contradictoriu. De sărbători urma să plece la munte, a zis și și-a cerut scuze apoi, în conjunctura suferinței din familia mea. I-am spus că nu e deloc indiferent plecând la munte, cât despre treaba cu durerea, mereu a fost supraestimată prin toate familiile. Când ne-am despărțit, i-am zis:

— Poate visul ăla cu mine urcat pe

mașină e despre mașină, te-ai gândit? Poate ei i se întâmplă ceva. I-ai luat numărul? Sau poate are legătură cu mașina ta și cu ratele, universul încearcă să-ți spună ceva folosindu-se de mine.

— Suferi, nu? m-a întrebat.

— Mda, însă nimic ieșit din comun. La ce te referi exact?

— La taică-tu, normal.

— Sincer, nici nu-mi dau seama foarte bine, într-un fel, sunt atent și curios, dar parcă fix

treaba asta mă paralizează. Aș vrea ceva de la el.

— Ai vrea să fac ceva pentru tine? Pot să fac ceva pentru tine?

— Nu ai ce. Te poți simți un om bun că ai întrebat.

Se pregătea să riposteze, să-și apere bunele intenții, așa că am continuat:

— Hei, stai chill!

Cât timp am fost plecat cu Slavic, schimb de tură, Dana sosise în locul Tamirei, iar Mădălina așteptase să plec și

intrase în casă. Pândise pe undeva prin apropiere.

Le-am găsit pe amândouă în sufragerie, lângă tata. Mădălina ținea cățelul în poală și avea lacrimi pe obraz.

— Puteai să-mi spui! a zis cu voce scăzută când m-a văzut. Puteai să-mi spui, a repetat, fixând ireparabila istorie.

— Ce să-ți spun?

— Hai, mă!

Am mers la bucătărie și mi-am pus o ceașcă mare de cafea. Mi-era puțin rău, băusem și noaptea în pat, înainte să adorm, ca să adorm, apoi mă enervasem, deschisesem fereastra să

intre aerul, iar peste drum, în casa unor romi pocăiți, am văzut toată familia la masă.

Mădălina a zis că vrea să mă ajute și că își poate lua câteva zile libere, o săptămână, două, cât este nevoie. Am întrebat-o dacă ea are nevoie de asta, dacă o ajută, m-a rugat să nu încep cu tâmpeniile. Ce-i drept, aveam chef „să încep“. Nu știu de ce, simțeam că, dacă ea

vine aici și stă cu tata, ar trebui ca eu să plec. Era un fel de ușurare în asta, dar era și tulburarea unui moment pe care îl voiam al meu, departe și de ea, și de toți ceilalți. Eu, cu asistentele și cu tata, patru oameni, eram deja personaje îndeajuns de multe pentru povestea asta cu buze uscate și lipsă de aer și pentru viața unui om despre care știam lucruri care încap într-o bor- setă. Pe asistente nu le cunoșteam, aveam să nu le mai văd vreodată după ce totul se va fi terminat, iar pe tata degeaba îl știam, căci el nu mai știa pe nimeni. Așa că preferam genul ăsta de relații pe moment, cu supradoze de ceață și impersonal, mă simțeam prea obosit ca să suport în apropierea mea pe cineva cunoscut, căruia îi înțelegeam gesturile, mimica și acele cuvinte pe care nu le spune, cum era Mădălina, cineva care, la rândul lui, îmi interpretează gesturile și

cuvintele în virtutea unui trecut comun. Ca să nu mai adaug că Mădălina e mereu cu toate sentimentele la ea, cu cățel și

purcel și pudel, cu senzații, cu impresii și interpretări, cu întrebări, pregătită cu întreaga arhivă a trecutului. Nu poate să nu simtă, să nu spună ce simte, să nu aibă grijă de ce simt ceilalți, tot tacâmul ăsta bălos pe care și l-a construit în anii de terapie.

— O singură rugăminte am la tine, Mădă, i-am zis, să nu cumva să-i spui Laviniei sau Marei.

— Nu le spun.

A tăcut un minut, cred. Apoi a întrebat:

— Dar nu crezi că au dreptul să știe?

— Eram sigur că așa o să zici, eram sigur. Ce drept, mă, ai înnebunit? Ce drept? Cum adică „au dreptul să știe"? De unde vii cu prostiile astea? Dă-mi cartea cu drepturile astea, te rog.

— Nu vreau să ne certăm, a spus.

— Nici eu nu vreau, însă cearta e mai puternică decât noi, fata mea, normal că o să ne certăm, si-gur o să ne certăm, am zis, apelând și eu la procedeul nervilor care despart cuvintele în silabe. Drepturi? Ce drepturi de a ști sau nu ceva există? Nu există astfel de drepturi. Sunt

eu care te rog pe tine și mă gândesc că, dacă te rog și tu zici „Da“, atunci am dreptul să cred că așa se va întâmpla. Tu, dacă vrei, spui, dacă nu vrei, nu spui. Și sunt și foarte obosit să vorbesc despre asta cu tine. Mai ales cu tine. Ești inepuizabilă în a-mi fute orice minut cu astfel de mizerii.

— Adu-mi și mie o cafea, a zis și s-a așezat pe fotoliul pe care stăteam de obicei eu.

I-am adus o cafea, cățelul era cuibărit la ea între picioare.

— Nu te încălzește la pizdă? am întrebat-o și am râs. E cam nepoliticos să ai pizda fierbinte în prezența unui muribund.

— Săracul de el. Cum s-a întâmplat?

— S-a născut la un moment dat, apoi, cu timpul, uită-te și tu, s-a ajuns aici.

— Nu l-am mai văzut de trei ani, cred. De ziua lui, când am mers la azilul ăla.

— A întrebat de tine și anul trecut, și anul ăsta de ziua lui.

— Serios?

— Eh, căcat.

— Te simți bine? m-a întrebat.

— Extraordinar.

Am băut cafea în sufragerie, sorbeam la unison, m-a mai întrebat de câteva ori „cum s-a întâmplat" cu tata, i-am zis și eu din nou că nu s-a întâmplat nimic, că moare, i-am povestit cu azilul, cu asistentele pe care le-am angajat, m-a întrebat dacă am nevoie de bani, într-un final ne-am oprit din vorbit pur și simplu, am ieșit să fumăm și am întrebat-o, pentru că nu mai suportam s-o văd atât de caldă și de normală:

— Auzi, apropo de drepturi, cu ce drept ai mâncat acel căcat imens în fața lui Lavi? Cum adică mă mut acolo?

„începusem."

— Ce? Deci despre asta era vorba mai devreme?

— Da, iată, despre asta era vorba mai devreme. Ce, e prea puțin sau cum? Hai, mă, lasă-mă cu prosteala asta. De ce vorbești tu despre mine ca și cum știi ce gândesc, ce vreau, ce urmează să fac? Cum să-i spui asta, cum? Ce dracu' e în capul tău? De ce pizda mă-tii te bagi mereu în seamă? Dacă eu nu-i spun, cum

poți să-i spui tu?

— E fata mea. Eu nu „îi spun" (a făcut cu degetele prin aer), cu ea vorbesc, sunt eu cu

ea, nu „îi spun“, pentru că n-am lucruri pe care **nu** i le spun.

— I-ai zis de ăsta, de flautist, cu cățelul, cu tot? I-ai zis de pozele pe care le trimiți cu tine goală?

— Ce legătură are?

— Nici o legătură, Mădă, așa, discuție, intimitate, tu cu fata ta, doar îi spui orice. Ce, nu mai ai poza? O am eu, mi-a dat-o nefericitul suflător. Am putea să vorbim toți trei, să comentăm pozele cu tine și ce discuții ai cu ăia când le trimiți poze.

Am tăcut, eu dădeam din cap nervos, de parcă mi se defectase ceva la gât, ea fremăta din buze ca într-un film mut, îi tremura bărbia și am crezut pentru o clipă că urmează scena plânsului înfundat, eterna reîntoarcere a lacrimilor. S-a liniștit însă, apoi a zis:

— Mi s-a părut atât de frumos ce ai

spus!

— Că mă duc peste ea, că o să vând tot aici și mă duc să stau pe capul ei sau ce i-ai zis? Asta cred că i-ai zis, normal că asta i-ai zis, nici nu vreau să-mi imaginez la ce s-a gândit Lavinia. O fi zis: tataie dement, normal că și tata o să-i calce pe urme, o să mă urmărească prin lume.

144

Repetiție pentru o lume mai bună

Oare, prin absurd, îți amintești cuvintele pe care i le-ai spus?

— Băi, ești nebun, iar decolezi? I-am spus că mi s-a părut foarte frumos că te-ai gândit la asta, atât, nimic mai mult. Că te-ai gândit cum ar fi să te duci să stai cu ea. Atât. Și când, când mă-ta i-am spus eu vreodată Laviniei ceva nasol despre tine, când am zis ceva aiurea despre tine în fața ei? îți dai seama cât ești de nedrept? Atunci când ai fost la Predeal, ă? Două săptămâni în care nu i-ai răspuns la telefon? Ăă, animal prost? Am zis eu ceva? Te-am futut în gură pe tine, asta da, dar nu i-am spus nimic ei. Te-am scuzat, te-am acoperit, vită.

Părea sinceră, cred că avea și dreptate,

doar că nu mai suportam oamenii care au dreptate. Nu mă puteam opri.

— Uite de-asta nu o să-ți dau eu ție acum cățelul. Că dai din gură ca proasta, după ce ani și ani de zile te-am rugat să nu vorbești despre mine ca și cum știi tu căcaturi. Vorbesc eu când vreau să vorbesc. De ce crezi că nu i-am zis eu Laviniei?

— Ești dement, dement și atât, un idiot, a zis ea. Iau cățelul și plec.

— Iei un căcat.

Dana a asistat la micul scandal, eu fugăream cățelul prin sufragerie în jurul patului, tata avea ochii deschiși, privea fix în tavan, Mădălina țipa cumva în șoaptă, agățându-se de o urmă de discreție. Am zis la un moment dat că sper să moară toți, iar Dana a făcut ochii mari. Ok, ok, părea să spună ea, o fac și pe asta, dar nu în aceiași bani.

M-am oprit din alergat într-un final, m-am aplecat și l-am privit pe tata în ochi, stăteam ca o veioză deasupra lui, nu a schițat nici o expresie, femeile au rămas și

ele nemișcate, gân- dindu-se că ar urma ceva. N-a urmat nimic.

în dimineața următoare am primit un telefon de la primarul din Gostinu. Era plin de viață, simțeam prin telefon că e proaspăt bărbierit și miroase tot a aftershave și belșug:

— Domnu' Negrescu, să-mi dați adresa dumneavoastră, vă rog! Un băiat de-al meu e pe drum.

Bineînțeles, cum să nu aibă „un băiat de-al lui", toți cei din specia lui au niște „băieți de-ai lor" care sunt mereu pe drum cu telefonul la ureche și cu „bineînțeles, șefu'" în gură.

— E mai complicată situația, i-am spus.

Repetiție pentru o lume mai bună

— Nu accept nici un refuz, să știți, deci plăcerea e de partea mea. Mâine e și ziua lu' nevastă-mea, fată complicată, de la Ploiești, dacă știți ce zic, fată de căpitan, singură la părinți, nu mă vaiet, dar mi-a făcut viața un rai. Marinică îl cheamă pe băiat. Acum pleacă. Deci în două ore, cu

trafic cu tot, ar trebui să fie acolo.

— Acvilei 14, am zis copleșit. E o stradă pe la Catedrala Mântuirii, aproape și de Academie, mai sus, spre un fast-food, cum mergi spre intersecția de la Marriott. Se poate intra din mai multe părți, depinde cum vine el.

— Găsește băiatul, nu e problemă. O să-i dau și numărul dumneavoastră, da? în caz că...

— Ok. Spuneți-i dinspre Rahova, e cel mai simplu.

Am stat cu tata și cu Tamira în sufragerie, am ascultat la radio o emisiune despre exportul de grâu și am vrut să mănânc două conserve de pește în sos tomat peste care am pus zeama de la o lămâie. Nu am putut, tot ce se întâmpla în corpul meu simțeam că e conectat la gura căscată a tatei și la gâtul său uscat. Tamira mi-a povestit ceva, altceva, de soțul ei și de cei doi copii. A pronunțat de câteva ori „ce ne rezervă viitorul", dar nu era nicidecum vorba de o masă

de patru persoane cu vedere la o lume

mai bună. A băut jumătate de bere și parcă s-a animat într-un fel amuzant, chiar și dimensiunile corporale mi s-a părut că i se micșorează, forța fizică pe care o arăta era acum cenușa multelor ore de muncă de la spital și amenințarea datoriilor. Fata ei era foarte bună la matematică, plătea multe sute de lei pe lună pentru meditații, însă profesorii îi vedeau un viitor frumos - bineînțeles, în altă țară -, iar Tamira era foarte mândră de asta.

— Mie Anglia mi-ar plăcea, a spus ea, asu- mându-și vinovăția acestui vis prin două clipiri prelungi. Eu cred că, dacă noi aveam rege, nu ajungeam unde am ajuns, a încheiat ea.

Adormisem cred în fotoliu când m-a sunat Marinică. Domnul Paul în sus, domnul Paul în jos, se afla undeva pe la Unirii, l-am ghidat să ajungă în fața casei. Era un tip la vreo 40 de ani, foarte gras,- cu o față blândă. Voia și trebuia să fie serviabil, se mișca repede, motiv pentru care transpira abundent. Avea în duba cu care venise doi porci micuți, tăiați, tranșați, cârnați și trei damigene cu vin.

— A zis domnul primar că asta e așa, că de Crăciun vă mai trimite. Ce om, domnul primar!

— Sunt convins, am zis, uitându-mă la mormanele de carne din sacii de plastic.

— Se ocupă soția? m-a întrebat.

— Nu am soție.

— Mă scuzați.

— Eh, asta ar fi culmea.

După ce m-a ajutat să car sacii cu carne și damigenele cu vin, Marinică a scos din torpedou un plic mare, maroniu.

— Nu știu despre ce e vorba, deci domnul primar atât mi-a zis, să vi-1 dau.

L-am desfăcut de față cu el. Erau zece poze mari, format A4, cu „Carmenuța și Bogdănel“, cei doi nepoți ai primarului. De data asta se lucrase profesionist. Copilașii, căci da, se vedea că erau zdrobiți de acest diminutiv, se aflau chiar pe malul apei, se țineau de mână, priveau în zare, erau amândoi o pură și nesfârșită dorință arzătoare de orice e nevoie. Ce s-o alege de acești copii? mă întrebam. Probabil că ce s-a ales de toate perechile de el și ea care au zâmbit în fața

Tovarășului și-a Tovarășei. Naiba știe ce. Și ce pornire stupidă: simțeam nevoia să am poze și cu restul familiei, părinți, bunici, tot

tacâmul - o familie ca niște produse scoase dintr-o carmangerie, toate zemoase, mirosind a speranță, bogăție, injectate cu suficiente kilograme de colorant rozaliu cât să înșele moartea.

A plecat Marinică, transpirase ca naiba, i se lipise părul de scalp, zâmbea deja cam oblic. Am stat câteva minute în poartă. Trebuia să iau niște hotărâri.

I-am chemat pe băieți pe la mine, să facem o pomană. O pomană ca un foc de tabără.

Tata începuse să aibă pofte odată cu evoluția bolii și a uitării. După diagnosticare a urmat o fază intermediară când uitarea era însoțită de o frenetică implicare din partea lui, pur și simplu afirma că e aici și acum - e de necrezut, însă chiar devenise altul, unul care nu fusese niciodată de când îl știam. îl lăsase deoparte pe cel care era bolnav și, în

paralel, ca o dublură, închiriase această viață străină: spre exemplu, vorbea cu vecina din dreapta, Cornelia Marinescu, despre cât de mult îi place pizza, cum ar mânca toată ziua numai pizza. Ultima dată când comandasem pizza, cu câteva luni înainte de asta, îmi spusese zeflemitor: „Atâția bani pe-o pâine unsă

cu bulion“. Nu îi era neapărat ciudă de suma în sine, cât pentru bucuria ce trebuie să-i fi cuprins pe cei care îmi vânduseră acea pizza, care în sfârșit, după ani de insistențe cu acea pâine dată cu bulion, găsiseră un prost în persoana mea.

Acum însă îi era poftă de pizza, l-am auzit de la balcon în acea dimineață vorbind peste gard cu vecina Cornelia. Aia îi spunea că ea face pizza la cuptor din felii de pâine înmuiate în lapte, pe care pune de toate.

— E o nebunie, a zis femeia.

— Știu ce ziceți, dar eu mănânc cu băiatul, în fiecare vineri cumpără pizza, ne uităm la un meci. De ce să mint, mai

ciugulim și-o bere, două.

A intrat în casă și mi-a zis că trebuie să comandăm pizza. Voiam să-i spun că... Nu i-am mai zis nimic, am comandat pizza, a mâncat jumătate atunci, la prânz, iar seara a mai vrut o pizza. Și-a pus maioneză pe ea și a mâncat cu poftă. Noaptea, la două, l-am auzit cum s-a prăbușit în baia de la parter, l-am asistat până dimineața, era așezat în cadă, ba vomita, ba îmi povestea cât de bun era bulionul pe care îl făcea mama și că nu se mai găsesc roșii ca pe

vremuri. I-am zis că de vină e împuțitul de capitalism. A dat din cap nesatisfăcut, a adormit în cadă, cu o pătură în spinare. Era murdar tot, m-am așezat pe capacul toaletei și l-am privit, mă derutase mult comportamentul său, îmi făceam procese de conștiință, de ce naiba fusesem atât de tâmpit să-l las să mănânce maioneza aia cu pizza. Apoi mi-am amintit cât de bucuros a fost, cum tot bea câte o gură de apă rece și halea. Da, i s-a făcut rău, și? Nici o bucurie nu-1 aștepta în lumea fără

vomă și fără maioneză, ci doar mincinoasa liniște că totul e bine.

Mi-ar fi plăcut, m-am gândit, să bea, să fumeze, să îl doară capul, să-i fie rău, să geamă animalic de dureri de cap și mahmureală, să simtă că a ajuns la capătul corpului ca la sfârșitul unei povești. îmi aminteam de acele dimineți de cruntă mahmureală, când aveam impresia că-mi fierb creierii în cap, când nu știam în ce casă sunt, dacă e vară sau toamnă și cât va dura această plutire. îi doream și lui asta. Și-ar fi vomitat ficații din el probabil, i s-ar fi spart vreun vas de sânge la cap, ar fi murit. Așa, și?

Poți să faci mahmureală din orice, e de ajuns să ai pornirea spre exces, nu o are oricine, dar

mahmureala, în final, îți oferă multe adevăruri. E mare șmecherie să știi să zaci.

Am dat drumul la apa caldă în cadă peste el, l-am dezbrăcat încet, nu era nici treaz, nici adormit cu totul, mă gândeam

că e o lume tâmpită, în care prețuim prea mult viața și ne iubim bolnăvicios de tare copiii.

Tata nu voia să meargă la doctor, spunea că se simte extraordinar.

— Mă simt extraordinar, zicea, după care petrecea o oră aranjând creioanele în două borcane după reguli numai de el știute.

îl întrebam ceva, nu răspundea, aranja creioanele alea, ai fi zis că face o scamatorie foarte periculoasă, nu trebuie să le scape din ochi nici o clipă.

Acestea au fost primele simptome: aranja obiectele prin casă. Mai întâi pe cele mai mici de pe biroul său, apoi trecea la obiecte din ce în ce mai mari. Nu răspundea dacă-1 întrebai ceva, se mișca tot mai lent pentru câteva minute sau zeci de minute și mă privea neînțelegând mare lucru despre identitatea mea. Consideram că aranjarea lucrurilor prin casă îi oferea un sprijin, îl solicita, îi ocupa mintea, îl făcea să se creadă cu totul funcțional. Tot atunci, la început,

mi-a povestit de „generalul Marc", că e rău, că-i mișcă scaunul de la locul lui. Periodic, generalul Marc mai făcea și fapte bune, odată a plătit el pentru pizza, așa mi-a zis tata.

A trebuit să chem doctorul lui de familie acasă. Când a intrat doctorul, tata a luat acel zâmbet înghețat pe care-l afișează acrobații când trec pe lângă moarte, o rânjeală încordată. Mama trăia, stătea cuminte alături de o tavă de cafea, ca un figurant la filmări.

Doctorul de familie a venit ca să ne spună că trebuie să mergem la doctor să facem investigații. Auzind asta, tata a zis:

— Deci e bine, asta i-am zis și eu.

A arătat din cap spre mine.

— Trebuie să mergem la spital, i-am spus tare, de aproape, probabil stropindu-l cu salivă pe față, să faci analize, tot, trebuie să vezi unde ești cu sănătatea. Din șase în șase luni, așa se face, i-am zis. Tu iei medicamentele alea, dar poate trebuie să le schimbi.

Era vorba de niște medicamente de inimă pe care i le lua mama pe niște rețete ciudate.

Am tăcut, am așteptat ca doctorul să mă susțină. Din motive diferite, am tăcut

toți însă. Scena era de-o nemișcare fotografiată, iar eu

mă gândeam: „Așa, și? Nu vrea, nu o să meargă la doctor, și? O să moară, și?“.

L-am condus pe doctor la poartă și mi-a zis:

— Probabil e o formă de demență, sunt toate simptomele.

Tata fusese prima oară la doctor când l-au luat în armată și apoi atunci când i s-a pus diagnosticul de demență cu corpi Lewy.

într-una din zile l-am găsit în mijlocul camerei mari de la parter privind obiectele din cameră ca un vizitator la muzeu. M-a salutat atent, apoi a continuat să pășească discret, cu acea curiozitate bine temperată a colecționarilor. Devenise tot mai confuz în săptămânile care au urmat vizitei doctorului de familie, vorbea ciudățenii și mușchii brațelor aveau perioade când nu îl ascultau. Era dezorientat când l-am dus la Spitalul Universitar, nu înțelegea ce i se întâmplă,

nu știa unde se află în primele zile, iar la finalul săptămânii pline de investigații, mi-a zis cu acel calm regăsit:

— Fac scandal dacă nu mă duci imediat acasă, am atâtea de făcut.

își revenise pe moment. Era nerăbdător să scrie monografia comunei Corvodeni, de unde

era generalul Marc. De asemenea, mi-a spus în șoaptă:

— Sper ca în treizeci-patruzeci de ani, când voi termina cele patru volume ale monografiei, să devin cetățean de onoare al comunei. Dar ce zic eu comună, cel mai sigur va fi oraș până atunci.

M-a mângâiat câteva clipe pe cap și a continuat:

— Ce bine ar fi să fii în viață atunci.

După moartea mamei, am simțit că boala lui evolua rapid, că îi slăbise corpul și că nu sunt omul care să aibă grijă de el, că toate poveștile și poftele pe care le inventează vestesc un soi de evadare pe care nu știam cum s-o gestionez. Săpa,

săpa în zid.

După episodul cu pizza, m-am dus la doctorul care îi pusese diagnosticul, i-am spus că nu vreau să-l chinui pe tata, să-1 sperii, să-l tot amenințț cu mersul la doctor și i-am zis că i-am dat pizza, că i s-a făcut rău și l-am întrebat ce se poate întâmpla mai rău, pentru că nu doresc să-i interzic anumite bucurii, mai ales că înainte de boala asta singura bucurie a sa era aceea de

a râde disprețuitor de bucuriile altora pe care le demonta ca pe niște chinezării.

— Ce se poate întâmpla mai rău cu mâncarea și cu altele? Adică nu mi-aș dori deloc să-i provoc ceva ireparabil.

— Poate să moară, a zis el. Asta se poate mereu.

— Ideea e că n-aș vrea să ajungă să se chi- nuie luni în șir, să sufere. Nu vreau asta.

— în timp, să știți că va suferi. E în vârstă, boala a evoluat rapid din ce îmi

ziceți. Acuma, vedeți și dumneavoastră, dar să știți că poate fi foarte urât. Urât, greu, a insistat.

După o scurtă ezitare, a scos o tabletă din sertar și mi-a trecut prin față mai multe „opțiuni". Am vorbit de bani, de îngrijire, de personal și de doctori. Am hotărât împreună să-i propun tatei un centru pentru bătrâni: „Conacul Speranței".

Am ajuns acasă și i-am povestit de „Conac", de oamenii de acolo, de îngrijirea de care va avea parte, i-am arătat pe laptop poze și testimoniale, i-am spus că voi veni pe la el în fiecare săptămână. A fost mai docil decât aș fi sperat, a doua zi am mers acolo în vizită, toată lumea a fost foarte drăguță cu el, iar el se plimba,

ciocănea cu degetul în tocărie, urmărea cu buricele finisajele tencuielii, încât ai fi zis că e la o vizionare și va face curând o ofertă de cumpărare a imobilului.

Peste o săptămână l-am lăsat acolo, în camera lui mică și albă, cu televizor și aer

condiționat, mi-a făcut cu mâna din ușă și mi-am amintit de prima zi în care am dus-o pe Lavinia la grădiniță.

N-a mai pomenit niciodată de acel „general Marc“ la care ținuse tare mult câteva luni, naiba știe de unde a venit și încotro s-a îndreptat după ce a părăsit mintea lui tata.

Mi-am imaginat că bolnavii de demență au acces la aceleași personaje ale unei lumi delirante. Cum ar fi? Ca niște jucării ale celor care-și pierd mințile.

12

Făcusem o mare greșeală trimițând-o pe Lavinia în Australia într-o vacanță de vară. Să vadă cum e, să vorbească engleză, să le cunoască pe veri- șoarele ei, Ignes și Cora. Erau fiicele Marei, sora mea mai mare cu opt ani, fata din prima căsătorie a mamei. De-atunci, de la 16 ani, Lavinia se schimbase și eu am simțit că între noi apăruse acea cale fără de întoarcere a tăcerii. Simțeam că uneori îmi dădea dreptate doar pentru că nu conta, că-i era indiferent și că, așadar, oricum nu avea vreo urmare în viitor. Asta mă durea și nu găsisem niciodată prilejul să-i spun. Și cum să-i spun fără să pară un reproș? însă îmi jurasem să nu-i reproșez niciodată nimic. Și, oare, astfel de lucruri se spun? Nu prea cred. Mai degrabă le îndrepți în alte feluri.

Odată i-am zis Laviniei și aș fi vrut să-i

spun din nou: „Trebuie să avem amintiri împreună și

să ne tot creăm amintiri, pe care să ni le povestim și să ni le repovestim, despre asta e apropierea". în timp ce-i spuneam însă, mi-am dat seama că nu trebuia să zic nimic, ci doar să acționez astfel încât lucrurile să se petreacă în direcția pe care o vreau. Până la urmă, ce mă oprea să o iau pe Lavi într-o excursie, să plecăm doar noi doi? Poate că ăsta a fost unul dintre motivele pentru care m-am enervat atât de tare când idioata de Mădălina, impresionată de planurile mele inexistente, îi spusese că vreau să mă mut undeva alături de Lavi. Nici măcar nu luasem o hotărâre, nici măcar nu știam cum aveam să procedez cu exactitate. Mădălina, poves- tindu-i Laviniei, mă forța într-un fel să iau o decizie și să fie una la vedere. N-aveam nevoie de această tâmpenie, nu aveam nevoie să se uite cineva la mine, așteptând să spun ceva, să fac ceva. Oricum simțeam că sunt privit continuu de acest om muribund și de

secretele sale murdare.

Și poate că, dincolo de orice, nu doream ca Lavi să fie omul adevărului, omul pedepselor, omul care își capătă liniștea atunci când se face dreptate. Mi-aș fi dorit să fie omul care uită,

care schimbă peisajul, care-și caută mereu o altă viață, care poate să doarmă trei zile la rând, ca apoi să fie un om nou, odihnit, curat, care se gândește că o să bea o cafea și că după acea cafea habar n-are ce va face pe lumea asta.

Mi-ar fi plăcut să creadă în exces, nu în economisire.

Sora mea vitregă, Mara, plecase din România în ’90, trăia în Gold Coast, căsătorită cu un tip cu bani, avea o casă mare, cele două fete de mai sus, un soare fierbinte deasupra vieții și rezerve inepuizabile de bunăstare și liniște. Făcuse eforturi s-o ia și pe mama acolo și aproape reușise într-un final. în mintea mea, astfel se așază toate acestea: a

încercat s-o ia pe mama, a încercat s-o ia pe La vi. Și poate că asta mă enerva mai tare, simțeam că, într-un fel, planul i-a reușit.

îmi amintesc că tata amuțise auzind de plecarea mamei. Era felul lui de a se certa: devenea mut și din când în când dădea din cap epuizat, ca un împărat trădat. Stătea încontinuu la biroul său din sufragerie, mai tropăia, mai plescăia, își

arăta totala dezaprobare prin emiterea acestor sunete vag animaliere. Era în martie 2013 când a plecat mama, iar tot ce-a avut de zis tata a fost:

— Uită-te, frumusețe de primăvară!

Am dus-o pe mama la aeroport, țin minte că avea un troller argintiu imens și era stresată de zbor, de plecare, de ultima îmbrățișare rece a soțului, smuls cu greu din treburile urgente de la birou pentru un grăbit rămas-bun. Săraca de ea, nu voia decât să fie toți împăcați cu toți. Stăteam în cafeneaua Costa din aeroport, își ținea palmele în poală, ziceai că și le-a

abandonat, că nu mai are nevoie de ele, că numai rău i-au adus, privea pe fereastra din spatele meu și la un moment dat a zis că cel mai bine pentru ea ar fi să cadă avionul și să moară. Am râs tare, i-am spus că nu poate fi atât de egoistă, că ar muri mulți oameni care nu și-au făcut tocmai așa planurile. A râs și ea, a spus că vorbește prostii, să nu o bag în seamă și a mai spus că, orice s-ar întâmpla, să iau fetele și să o vizităm acolo. Fetele erau Mădălina și Lavinia, iar „orice s-ar întâmpla[1]* era faptul de-a se muta definitiv la Mara. Doamne, cât de puțin se potrivea

trollerul acela argintiu, nou cu viața unei femei casnice ajunsă la 65 de ani și care, mai mult sau mai puțin explicit, își părăsea bărbatul pentru o perioadă nedeterminată, poate pentru totdeauna sau pentru „orice s-ar întâmpla".

însă mama nu a putut să stea acolo, Gold Coastul a derutat-o. Mi-o imaginam ametită de-o tiribombă care-și tot mărea

viteza. Casele mari, curțile mari, mașinile mari, porțiile de mâncare mari, toate erau amenințătoare. Mi-a spus ceva cu adevărat înspăimântător la întoarcere:

— Mamă, toate erau atât de mari, că nu puteam să-mi amintesc nimic.

Nepoatele nu vorbeau deloc românește, rămânea singură aproape toată ziua, iar curat în casă și mâncare făcea o femeie angajată pentru asta. Peste două luni am așteptat-o la aeroport, împingea același troller argintiu și era nedormită din cauza zborului agitat. învinsă, dar împăcată, încercase și asta, de-acum era limpede că nimic nu mai putea fi făcut. în următoarea săptămână, într-o zi de joi, tata a trimis-o de urgență cu câteva scrisori la poștă. Lumea epigramei românești nu avea răbdare. „Era cald afară, dar nu foarte cald", avea să adauge mereu tata, când

descria cele petrecute. Mama coborâse pe lângă „Berăria germană", din spatele Academiei, iar în curba pe care o face Calea Rahovei ca să iasă în Bulevardul

Libertății s-a oprit și s-a sprijinit de un Volkswagen Golf albastru. Asta ne-a povestit unul dintre băieții care lucrau la service-ul auto de peste drum și care o văzuse într-o pauză de țigară. Apoi, la următoarea țigară, nu a mai văzut-o. Au găsit-o niște copii, trei ore mai târziu, prăbușită între mașini, întinsă în răcoarea umbrei din parcare, stop cardiac.

Tot timpul până după înmormântare, tata a ținut să ne comunice cât de mult a rugat-o pe mama să mănânce mai puțină sare.

— Sarea este un criminal tăcut, nu e nevoie s-o spun eu, vorbea el pentru toți.

Mara cu fetele și cu soțul ei, Patrick, au venit la înmormântare, dar abia dacă au dat ochii cu tata. Au stat la hotel, bineînțeles, și tot atunci s-a împrietenit Mara cu Mădălina și cu Lavinia. A doua zi după înmormântare am mers cu toții în Centrul Vechi, undeva pe Covaci, iar acolo soră-mea a zis că partea ei de moștenire din casa în care rămăsese tata îi aparține Laviniei. Nu am spus nimic, deși mi s-a părut al naibii

de umilitor, ca și cum eu aș fi fost unul care s-ar opune. I-am lăsat să-și mănânce chestiile tradiționale românești, care erau un mare rahat cumpărat de la hipermarket, timp în care am băut și m-am înfuriat la mine în cap pe toată situația creată.

13

Stăteam pe canapea, îl priveam pe tata și simțeam nevoia să-i scriu Laviniei. I-am scris și, ca de fiecare dată, am început spunându-i că mi-e dor de ea.

„Tata urmează să moară, dacă vrei și poți să vii, te aștept, mi-aș dori. Nu-i nici o problemă dacă nu poți. Te iubesc!"[1]

A fost pentru prima oară când m-am gândit cum va fi la înmormântare și mi-am dat seama că nu vreau să mă găsesc acolo doar cu tata.

Bineînțeles, voiam să-i scriu și altceva, nu doar asta. însă știam că nu pot scrie ce vreau, pentru că, la fel cum s-a întâmplat în alte dăți, ar fi interpretat totul foarte greșit. Și cu cât mă gândeam mai mult la treaba asta, cu atât eram mai revoltat. De ce naiba mă feresc să-i spun exact ce cred?

Probabil am fost crud legat de ceea ce s-a întâmplat după acest prim mesaj. Am de partea

mea scuza că eram beat. Când m-am

apucat să-i scriu, nu eram beat, însă când am făcut pozele eram luat bine de tot.

Ce s-a întâmplat? Am profitat de faptul că o asistentă plecase, iar alta nu apucase să vină și i-am făcut poze tatei. I-am deschis un ochi cu degetele, i-am crăcănat pleoapele și i-am pozat pupila de aproape. A tresărit, s-a întors cu fața într-o parte, l-am mângâiat pe frunte și s-a liniștit, îmi venea să plâng, dar voiam să demonstrez ceva.

I-am trimis poza pe WhatsApp Laviniei și i-am scris: „Uite, privește în interior! Acolo e totul. Vrei să-l pedepsesc? Cum să fac? Practic, dacă nu-l omor, sunt la fel de vinovat ca el, nu? De ce naiba e atât de limpede asta pentru mine?“.

Lavinia nu văzuse mesajele, cele două virgule culcate de sub mesaj rămâneau gri.

Am stat o vreme așa, cu telefonul în mână, privind poza cu ochiul lui tata. Era gri, spălăcit. Am mărit irisul cât ecranul telefonului - părea harta unui oraș fotografiat din avion, de la mare înălțime. Ochii mei, ochii lui tata, ochii Laviniei, poate că doar despre asta e vorba în final: ochi care privesc în alți ochi și în alți ochi. Am simțit o imensă greață față de pornirea asta a mea de-a concluziona.

Am șters toate mesajele.

Mihai Radu

La Revoluție tata a fost bătut la noi pe stradă, lângă școală, aproape de clădirea în care e azi Mega Image. Unii din cartier știau că lucrează în Ministerul de Externe și au zis că e securist. Eu eram la două blocuri distanță, am privit scena fără să intervin, parcă mai mult curios, deși am simțit cum mi se înmoaie genunchii și a trebuit să mă așez pe jos. încasam și eu acele lovituri, așa simțeam. A luat pumni, picioare, l-au scuipat. Am ajuns acasă abia după o săptămână, pentru că după ce l-am văzut bătut am stat pe străzi, apoi la o colegă de liceu, împreună cu mai mulți prieteni. Tata avea încă urme de lovituri pe față. I-a zis mamei că s-a luptat cu doi teroriști într-un bloc de la Orizont, că sângele de pe hainele sale nu fusese doar al său, ci, în mare parte, al răniților pe care i-a ajutat să se adăpostească în scări de bloc sau să ajungă la spital cu mașini oprite la ocazie.

A luat certificat de revoluționar și niciodată nu povestea despre „lupta" lui de la Revoluție de față cu mine. Zicea că

nu are chef și eu îl priveam într-un fel insistent, voit insultător.

Pare atât de straniu însă că pe lângă toate acestea, atât de puține, am o singură amintire

cu el, cea mai puternică. Mă rog, dincolo de întâmplarea care a fost alături de mine mereu, la fel cum ai avea o fantomă ca animal de companie.

Era iarna lui ’80, decembrie, aproape de Crăciun, și un coleg al lui tata din Argeș a venit la București să ne aducă jumătate de porc. Ningea încontinuu de trei zile. Am mers până la intrarea în oraș dinspre Militari, pentru că mașina nu mai putea să înainteze, drumurile erau toate troienite, omul acela voia să se întoarcă în comuna de unde venise, îi era teamă că, odată intrat în București, avea să rămână blocat. Am făcut cu tata două ore pe drum până la locul de întâlnire, am așteptat acolo o oră, iar la întoarcere a trebuit să tragem după noi jumătatea de porc. Fix asta era: un porc tăiat longitudinal pe

jumătate învelit într-un celofan gros. îmi intrau fulgii înghețați în obraji, trăgeam cu disperare de jumătatea de porc. Ne-am ascuns de furia viscolului între niște mașini parcate, ne-am așezat cu fundul pe jumătatea de animal înghețat bocnă, iar tata a început să râdă isteric. N-am aflat de ce râdea, însă la final m-a pupat pe obraz și a spus: „Băiatul lui tata, o să-ți amintești toată viața de porcul ăsta!“. Ochii îmi lăcrimau încontinuu, însă atunci, acolo, între mașinile parcate,

cu fundul pe porcul înghețat, a fost singura dată când am avut convingerea că tata chiar se uită la mine, direct la mine, doar la mine. Și s-a uitat minute bune, mi-a dat mănușile jos, și-a scos fularul și mi-a încălzit mâinile pe gâtul său cald.

La fantoma de companie cu pricina - vreau, nu vreau - trebuie să adaug această jumătate de porc înghețat și probabil după această modificare ar trebui ca eu și tata să ne așezăm în fața acelui unic fotograf, cel care face acea unică fotografie, cea din centrul memoriei. Eu, fantoma, jumătatea de

porc, tata - iată-ne, frezați, aranjați, zâmbitori! Păsăricaaaa!

Am ajuns acasă, am pus jumătatea de porc pe balcon, iar a doua zi am mers și am dus-o pe o stradă pe la Foișorul de Foc, acasă la un doctor, cel care a ajutat-o pe mama să facă avort.

Când a murit tata, aveam însă doi porci trimiși de primarul din Gostinu. Era timpul pentru o nouă pază.

14

Asistenta Dana a înlocuit-o pe Tamira în acea ultimă seară. Sincer, eram de partea primarului cu totul în treaba asta cu statuile, cu reclama și copiii: omul chiar își dorea foarte mult ca nepoții săi să apară în reclamele campaniei de ecologizare. Depunea efort pentru asta, punea suflet, insista, aproape că se milogea. E ca în reclamele la Coca-Cola: omul își urma visul!

L-am chemat și pe Slavic pe la mine, să-i dau niște carne de porc. Nu îi spusesem la telefon despre ce e vorba. Of, a sosit rapid, s-a gândit că s-a întâmplat ceva cu tata, a intrat în curte mirat, văzând că băieții făcuseră focul și se puseseră pe băut. Costi mă tot îndemna să plâng, dacă vreau, pentru că el a plâns mult când a murit taică-su, i-am spus că nu e cazul.

Adi se comporta și el atent, era ceva

excesiv la toți. Aș putea să umplu foi întregi cu modul

atât de plăcut de-a te dezamăgi pe care îl avea Adi. Dumnezeule, cât de mult îi plăcea să-și ceară scuze! Gelu tot împungea cu un lemn în foc, avea fața portocalie și aducea laude morții. Vorbea despre ea în sensul că abia așteaptă să se întâmple doar și din simplul motiv că s-a săturat să tot audă discuții despre bătrânețe și boli.

— Aș muri și mâine fără nici un regret! a zis-o răzbunător cumva, ca un copil care-și face rău ca să sufere părinții.

Peste două minute l-a sunat nevastă-sa și și-au făcut planuri pentru Revelion, plecau la munte cu o altă familie, apoi s-a plâns de vechea sa problemă, că, deși mănâncă mult, abia dacă merge la toaletă o dată pe săptămână. S-au făcut tradiționalele glume despre tenia care locuiește în el, că nici chirie nu plătește și altele. Cerul se făcuse limpede, abia simțeam frigul.

I-am zis lui Slavic să lase mașina la mine și să bea și el, a spus că ar vrea, însă

nu știu ce treabă avea cu nevastă-sa a doua zi de dimineață, fix genul de replică pe care o dau cei care nu au chef. I-am spus că hotărârea mea e luată în ce privește copiii din reclamă, că vreau să mergem pe mâna - scuze, mânuțele - copiilor

Carmenu ța și Bogdanei. I-am prezentat sacii de carne urcați pe o masă de lângă zidul casei, cârnații, cele două capete de porc pe care Gelu le pusese bot în bot cu câte o țigară în gură. Slavic a râs înfundat, complice. Exact atunci, Dana a ieșit din casă și a zis:

— A murit domnul Negrescu.

Iar eu am spus:

— Nu se poate.

Deși nu asta voiam să spun.

— A fost foarte rapid, a completat ea, parcă impresionată de ultimul sprint al bătrânului.

Lui Slavic i-a împietrit fața, lacrimile de râs care-i curgeau pe obraji își schimbaseră destinația. Se întâmplase oarecum rapid, tata a profitat de minutele

în care Dana s-a dus la toaletă și a spus „Pa!“.

Poate că viața ar trebui să înceapă cu acea voce feminină de la teleshopping: „Iar toate acestea pot fi ale dumneavoastră pentru doar...“.

Da, vocea asta, așa, falsă și robotică, vocea unui străin care parcă citește cursiv cuvinte într-o limbă pe care nu o cunoaște, ar mai compensa din multele adevăruri din familia noastră. Patricia a început din nou cu mesajele. își cerea scuze

dacă a greșit cu ceva, îmi punea întrebări despre anumite lucruri pe care le vorbiserăm. Nu înțelegeam absolut nimic. Am sunat-o și am invitat-o pe la mine, în aceeași logică tâmpită în care femeia se pare că voia din toată ființa să participe la un blestem. I-am zis că am un vin bun, doi porci, a râs, a crezut că-i glumă. A venit îmbrăcată într-un paltonaș roșu, cu niște cizme argintii. Am întâmpinat-o la poartă și i-am spus:

— Să nu te sperii, te rog, dar tata e mort, tocmai a murit, e întins pe pat.

A râs isteric.

— Chiar, cum ar fi?! Ar merge un film așa. Unul o cheamă seara pe una pe la el, să niște vin, să niște sex... Iar în timpul ăsta, la etaj, moare tata lu' ăsta.

M-a oprit în mijlocul curții, s-a apropiat de mine, ne-am sărutat, apoi s-a dat un pas în spate.

— Ce e? m-a întrebat.

— Nu e nimic.

— Ți-am spus, când vrei să spui „Stop" e stop! Nu trebuie să dispari așa, să nu răspunzi.

— Hai să ne distrăm, i-am zis și ne-am pupat.

Repetiție pentru o lume mai bună

Ne îndreptam spre casă, pe cele două ferestre mari de la parter se vedeau oamenii din sufragerie.

— E chef? Aa, am adus o sticlă de prosecco.

— Poți spune și că e chef, da.

Când am intrat în sufragerie, a rămas

mască. M-a pufnit râsul. Au început să râdă înfundat și prietenii mei. Gelu mi-a zis:

— Râzi ca prostul.

Și a început să râdă și mai tare, deși se vedea pe fața lui că-i pare rău. Nu-și putea lua privirea de la Patricia, care, într-adevăr, părea aranjată pentru o seară de cocktail.

— E glumă, nu? a întrebat Patricia.

— Nu e glumă, e fix cum ți-am zis. A murit mai înainte. Am vrut să vii și tu.

S-a uitat la mine, s-a uitat în jur, nici Gelu nu mai râdea, a început să se lămurească.

— Condoleanțe... îmi pare rău!

Am izbucnit toți în râs ca nebunii, pentru că totul era greșit în această scenă, deși nu ai fi putut să spui ce anume. Dana îl mângâia pe tata pe frunte ca și cum doar ei doi ar fi fost pe lume. Și-a făcut cruce în hăhăiala generală.

— Paul, mă simt prost, nu înțeleg ce se întâmplă, a continuat Patricia. Am făcut ceva, am zis ceva, mă simt prost.

— Patricia, crede-mă, e fix porcăria pe care o vezi, nu are nici o legătură cu tine.

Asta se întâmplă: a murit. Nu e vreo surpriză pentru mine, imaginează-ți, nu e ca și cum nu m-aș fi așteptat, nu sunt în faza „De ce, Doamne, de ce atât de tânăr, de ce tocmai pe el?“. Doar că râdem pentru că râdem, am fost afară până mai înainte, cu niște porci primiți de undeva, cu frig, cu vin, nu știu, și-apoi tata, și-apoi tu elegantă și proaspătă, de zici că ai venit să-1 scoți pe tata la operă.

— Dacă știam...

— N-auzi că nu e absolut nici o problemă, de unde să ghicești că într-o casă anume e cineva mort?

Băieții și-au cerut scuze într-o limbă mormăită pentru râsul de mai devreme și i-au adus Patriciei un pahar din vinul trimis de primar.

— O șpagă, cum se zice, vin de buturugă de la Dunăre, a spus Gelu.

Nici o treabă cu vinul de buturugă, vorbea prostii. Le-am făcut prezentările.

în acel moment a intrat pe ușă Mădălina.

— Ea e fosta mea soție, i-am spus Patriciei. Unde e, dragă, câinele? Nu l-ai adus și pe el să vadă mortul? Voi sunteți tare curioși din fire în familie. Mă-ta era mai curioasă decât Socrate.

— Iar tu ești mai muist decât tot mapamondul.

— Vorbește frumos, că e un om mort aici. Bere, vin, ce dorești? Porc? Apropo, de-acum se poate fuma înăuntru.

Mădălina a făcut cunoștință cu Patricia, apoi i-a pupat pe băieți. Patricia mi-a făcut semn din ușă cu mâna și a zis:

— îmi pare rău.

— Mda, am zis și eu.

A plecat, i-am văzut pe fereastră paltonașul roșu dispărând în întuneric. S-a auzit poarta de fier de la intrare.

Poate că e bine să ai un mort în casă, doar așa, pentru unele despărțiri.

15

A sosit și Tamira ca s-o ajute pe Dana să-l spele pe tata. Eu cu băieții l-am cărat la baie, acolo s-au făcut câteva glume tâmpite. Am stat cu cele două asistente, sprijinit de tocul ușii, privind operațiunile ca pe cea mai ireală dintre irealități, simțind cum oboseala îmi circulă prin oase ca apa prin calorifere și având o vagă senzație de leșin. îmi venea în cap chestia asta: „muncă de femei", cum muncesc femeile la bărbații lor, cum au femeile grijă de bărbați până în acest ultim punct, cu spălarea pentru dispariție. Le vedeam fundurile cum stăteau aplecate pe cadă, auzeam oftatul înfundat al muncii lor, Tamira, care m-a privit peste umărul drept, mâinile lui tata se ridicau pe rând ca niște tentacule albe și fleșcăite, o rufă mare și grea pe care nu reușeau s-o gestioneze.

— Vreți să-l bărbieriți dumneavoastră?

m-a întrebat Tamira.

— Nu, am spus, nu vreau să fie bărbierit deloc.

— I-a crescut barba, a insistat asistenta Dana.

— I-a crescut și o să-i mai crească. Așa o să-l înmormântez, cu barbă.

Am văzut-o pe Tamira că-și face cruce. Au început din nou să ridice brațele, picioarele scheletice, ai fi zis că pregătesc catargele unei corăbii pentru o lungă călătorie. Și-atunci am simțit nevoia să le spun, „aveau dreptul" să știe:

— Știți, bărbatul ăsta și-a abuzat sexual fata vitregă atunci când ea avea 13 ani.

S-au oprit, clipoceala apei a dispărut, doar jetul dușului lovea în carnea bătrânului, femeile s-au îndreptat de spate și m-au privit.

— M-am gândit că vreți să știți.

Și m-am mai gândit dacă nu cumva a fost o răutate din partea mea față de ele. Femeile s-au apucat din nou să-l spele, dar peste câteva minute s-au oprit pur și simplu.

Tamira s-a clătit pe mâini în chiuvetă și a coborât la parter. Avea fața roșie când a trecut pe lângă mine.

Mihai Radu

I-am chemat pe băieți să-1 cărăm înapoi pe tata, mi s-a părut mai greu, nu știu de ce, l-am coborât așa cum l-am urcat, într-o plapumă, iar jos, în sufragerie, l-am așezat pe canapea, după ce asistenta Dana mi-a tot șoptit la ureche: „Să-1 punem pe masă, să-1 punem pe masă, domnu' Paul, ce Dumnezeu![11]. Ce mobilier e și mortul, am zis eu cu voce tare, dar nici unul dintre ei nu avea cum să facă legătura cu ce se petrecea în mintea mea, cu mortul-mobilier, așa că nu a reacționat nimeni - să ai toate rudele împăiate, pe post de mobilier prin casă: o mătușă cu palmele întinse ținând o tavă, un bunic pe post de cuier, de ce nu, un unchi mai gras să fie pătuț pentru copii și tot așa.

Tata era întins pe canapea, noi toți, de jur împrejur, îl priveam, eram o echipă de cercetători care-și prezenta opera la un salon de inven- tică: iată, am inventat omul mort. Vocea Danei mi s-a strecurat din nou în urechea dreaptă:

— Să-1 punem pe masă, așa e creștinește. Și nebărbierit...

— De ce să-1 punem pe masă? Nu e de

mâncare, Dana, draga mea, nu e de mâncare. Și nu e nici vreo stripteuză chemată la petrecerea de burlaci.

Repetiție pentru o lume mai bună

— Vă rog să nu țipați la mine, a spus ea și s-a înverșunat la față.

A început să aranjeze un colț de pătură, doar ca să facă ceva și doar ca să nu plângă, probabil. A trebuit să continui:

— Normal ar fi să-1 punem în fund într-un colț. De ce naiba să pui mortul în mijlocul casei și să-l urci și pe masă? Frumos, în colț, pe hol, între doi saci de gunoi, după care strigi la soție: „Iubire, să-mi amintești să-1 scot pe tata mâine pe la opt jumate, că la nouă trec ăștia cu mașina de gunoi".

Dana și-a făcut din nou cruce, moment în care m-am enervat și mai tare:

— Doamna Dana, sunteți foarte sensibilă la chestiuni de-astea de protocol... Să-i zici Tamirei că ai cerut două milioane ca să-1 speli pe bătrân. Așa, în șoaptă, pe hol: „Domnu' Paul, să știți că..." Dar nu ai spus nimic de Tamira.

Tamira s-a uitat fără expresie la Dana, care nu a mai ridicat privirea spre nimeni. Și-a luat geaca, geanta pe umăr și a ieșit. Mădălina a ieșit după ea, în stilul ei tâmpit de a liniști oamenii, de a pacifica ceva care nu are nevoie de pacificare. Câte nenorociri nu se întâmplă pe lume

din cauza unora care cred că există rezolvări pentru orice. îmi venea să-i spun: „Hai, fată, să vedem ce facem cu mortul ăsta și dup-aia ai vreme să o împaci și pe femeia aia cu care nu ne vom mai vedea niciodată, pe lumea asta sau pe ailaltă". Băieții erau moleșiți, stăteau leșinați pe scaune și țineau câte o lumânare în mână. Era felul lor adormit de-a fi pregătiți să ajute. Le-am spus să plece și să vină a doua zi de dimineață. Au fost mirați, însă Gelu nu mai putea să articuleze bine cuvintele, doar a dat din mână cumva a lehamite, căldura din casă îl învinsese cu totul. Costi în schimb s-a ridicat panicat, conectat cu frenezie la o misiune importantă:

— Ce naiba facem cu carnea aia de-

afară? Deci trebuie băgată undeva.

Se referea la carnea pe care o scoseseră pentru grătar și pomana porcului, doar că apoi venise anunțul Danei.

— Nu fi tâmpit, i-am zis. Dă-o naibii. Chemați un taxi și luați și porcii ăia, că nu am ce să fac cu ei. Și vinul, luați tot vinul, vorbesc serios.

Au plecat toți, Mădălina s-a dus sus, în dormitor, să se întindă puțin. Era un fel de-a spune, îți era imposibil s-o trezești până nu-și făcea somnul.

Repetiție pentru o lume mai bună

Rămăsesem doar eu cu tata, era ca înainte, doar că el era mort. Și boala lui era moartă. Puteam să reiau conversația cu el, cu noi, cu familia din punctul în care o lăsasem. Eram beat la un nivel de-ăsta de croazieră, nimic iremediabil, am deschis ferestrele, lipsa de aer a lui tata mă sufoca și pe mine. S-a făcut rece imediat, a ieșit mirosul înecăcios de lumânări, tutun și tămâie. E uimitor cât

de liniștiți par morții, cât de stăpâni pe ei, ce încredere de sine, pare că în sfârșit corpul e în rol principal, eliberat de grimase, de privire, de tertipurile și exagerările inimii, în sfârșit e singur pe scenă, își dă în petec jucând această impecabilă nemișcare. Aveam chef de program artistic, cum îmi spunea Mădălina cu ani în urmă, când simțea că urmează să ne certăm, însă trebuie să recunosc că mi-era un pic de teamă, forța asta gravitațională a mortului, a locului gol, plus frigul care acum invadase sufrageria m-au făcut să mă întind pe jos. Mă adăposteam lipindu-mă de pământ, mă întinsesem lângă canapeaua în care era lungit tata, priveam în tavan, închipuindu-mi că, într-un fel, totul e o matrioșkă de coșciuge, un coșciug mai mic într-un coșciug mai mare. Priviți de sus, din

tavan, ne vedeai pe amândoi unul lângă celălalt, mai încolo o masă cu pahare goale, o relativă dezordine. Abia acum, că plecaseră toți, că Mădălina dormea, începeam să simt cum preiau ceva din

moartea tatălui, foarte straniu transfer, cantitatea de viață și de moarte din încăpere se distribuia uniform tuturor participanților la scenă și trebuie să spun că m-am panicat, că nu-mi mai simțeam mâinile, îmi treceau prin minte tot felul de tâmpenii: același scenariu în care urmau să ne găsească a doua zi pe amândoi morți, am să fac un atac cerebral, să petrec noaptea întreagă abia mișcându-mă, schimono- sindu-mi gura haotic, fără să pot scoate vreun sunet, lângă tata, care e mort, murind și eu într-un final de frig. M-am ridicat, am închis fereastra, mi-am pus un vin rece, am aprins o țigară și am continuat să mă uit la el cu aceeași privire neîncrezătoare: „Bine, hai, chiar sunt curios să văd cât poți să stai așa, nemișcat!".

Poate că ar fi trebuit să povestesc cu toți de față: cu Patricia, cu Dana și Tamira, cu Gelu și Costi. Sau poate că nu ar fi trebuit nimic. Până la urmă, cine are dreptul să știe, cine nu și cât să știe? Și cât știu eu?

Omul acesta și-a abuzat sexual fata vitregă atunci când ea avea 13 ani. Toamna lui ’76, aveam 6 ani și abia dacă schimbam câteva cuvinte într-o lună cu Mara. Ce relație să avem? Eram prea mic, eram ceva ce nu-și dorise, interacțiunea noastră se limita la câteva cuvinte banale. La școală nu ne întâlneam, doar sâmbăta se întâmpla să ne mai intersectăm la cercul de la Casa Pionierului, unde învățam despre supraviețuire, orientare în pădure, alfabetul Morse, prim ajutor, deși eu eram la începători, ea la avansați. Ne încrucișam privirile pe holuri, fără să ne spunem nimic, iar uneori ne mai întâlneam la masă, în bucătărie, când mama încerca să ne povestească ceva amuzant, iar Mara se străduia să întrețină liniștea prin niște fețe scârbite. La final lăsa farfuria în chiuvetă, spunea „Sărut mâna pentru masă și povești" și ieșea.

Mama a făcut în acea săptămână schimb de noapte la fabrică. Nu se mai întâmplase până atunci, nu s-a mai întâmplat după asta. Tata s-a dus în camera în care dormea Mara și s-a băgat lângă ea în pat, i-a strecurat mâna în chiloți, s-a frecat de fundul ei câteva

minute. Unde eram eu? Eram în camera alăturată, dormeam. Mara a zis că m-a strigat de mai multe ori și că e

imposibil să nu mă fi trezit, asta în caz că dormeam, eu însă chiar nu am auzit nimic. Ea nu crede nici acum, n-o să creadă niciodată. Nu i-a spus nimic mamei a doua zi, eu nu-mi amintesc „a doua zi“, pentru că nu se întâmplase încă nimic extraordinar pentru mine astfel încât să țin minte. în noaptea care a urmat, tata a intrat din nou peste ea. A încercat din nou să-i bage mâna în chiloți, dar de data asta, la protestele ei, a lăsat-o în pace, i-a zis, citez: „Ai visat. Ai visat, am venit să văd de ce strigi". După acea a doua noapte, Mara nu a mai tăcut însă, i-a spus dirigintei ce s-a întâmplat, iar diriginta a chemat-o pe mama la școală și, după încă o zi, și pe tata. între patru ochi, între șase, apoi între opt ochi, căci directorul nu putea lipsi, tocmai el, cercuri concentrice de ochi. Mama a fost șocată, îngrozită, însă nu într-atât încât să fie de partea soră-mii. De ce? Pentru că

mama avusese o căsătorie în care își luase bătaie „ca la securitate", cum mi-a povestit, și pentru că, atunci când a vrut să plece de la acel prim bărbat, părinții i-au spus că nu are ce căuta înapoi acasă, să se întoarcă la el, să discute, să rezolve, că așa e în orice familie. Dar ea a plecat, l-a cunoscut pe tata, iar el a acceptat-o cu

copil. Mama a considerat asta un gest de supremă bunătate. între timp se mai întâmplase ceva: Mara ținuse, în ascuns, legătura cu tatăl ei biologic, cu bătăușul. Bărbatul însă a murit după o vreme în urma unei operații. Mara a vrut atunci să fugă de acasă, s-a dus la bunicii din partea tatălui, undeva aproape de Slobozia. Acolo însă nu a fost primită. Bunicii iubitori și îndurerați i-au făcut un sendviș și au pus-o la tren. Poliția a găsit-o dormind într-un vagon în Gara de Nord, la trei zile după ce fusese dată dispărută, iar când a fost adusă acasă, mama a luat-o la bătaie. Plângea și o bătea. Eu, privind scena, aveam să-mi imaginez peste ani că

mama nu o bătea pe ea, ci pe fostul bărbat. OK. Ce s-a întâmplat însă după abuzurile din cele două nopți? Atât tata, cât și mama au făcut-o mincinoasă și au prezentat în fața dirigintei și directorului școlii această poveste: Marei i-a murit tatăl „adevărat[11], suferă, a proiectat asupra tatălui vitreg toată frustrarea, toată nefericirea vieții ei. Tata a mers chiar mai departe cu scenariul: el s-a dus în cele două nopți în camera Marei pentru că ea a visat ceea ce povestește și țipa în somn, numai că, bineînțeles, nu el e personajul negativ, abuzatorul, ci adevăratul tată al

Marei. El ar fi putut s-o abuzeze, pentru că era și alcoolic, ea a visat apoi abuzurile, a avut coșmaruri cu ele, iar în final a mutat abuzul, culmea, asupra salvatorului venit s-o liniștească în miez de noapte.

Pe-atunci, eu existam și nu existam: eram intermitent. Reprezentam un fel de contract între mama și tata, frica mamei de-a fi părăsită, abandonată, motiv pentru

care mama mă împingea mereu spre tata, iar pe tata îl împingea spre mine. Așa simțeam. Și ce mai reprezentam: mai reprezentam și un fel de păpușă pe care după ce te joci cu ea o bagi în cutie. Da, în micul coșciug de carton. Mara avea niște păpuși la ea pe șifonier băgate toate în cutii de carton. Printre ele și o mireasă de care îmi era frică. Era un cimitir acolo, pe șifonier, asta îmi imaginam, cu nefericita mireasă în cel mai tragic rol. Matrioșka de coșciuge își făcea numărul, își întindea dominația.

Când Mara a împlinit 18 ani, a dus blestemul mamei mai departe: ca să scape de părinți, ca să uite, ca să se răzbune, ca să înceapă o altă viață, avea toate motivele din lume, s-a aruncat în brațele unui tip cu zece ani mai mare decât

ea. Ăla i-a spus că o ia la el, la părinții lui. Și a luat-o, au stat în Berceni, dar după o lună, în același apartament din Berceni, a venit și soția tipului, care era însărcinată

și voia împăcare. Mara s-a întors acasă. Scandaluri de-alea..., curvă etc. Mara stătea închisă la ea în cameră și plângea, dimineața se ducea la serviciu, se angajase la o fabrică de mase plastice, la ora cinci era acasă, începea din nou să plângă. Eu eram în camera mea, în cutia mea, auzeam, mă gândeam, îmi imaginam.

Revenind. Mama și tata s-au întors de la școală, după discuția de acolo, diriginta și directorul promiseseră să țină totul secret, poveștile Marei nu aveau, deci, nici o consecință instituțională sau penală. Ne-au chemat în bucătărie pe amândoi, unde totul a început cu un minut de liniște, un fel de șanț săpat între viața noastră de până atunci și ceea ce avea să urmeze. Ne-au făcut instructajul: să nu spunem nimănui despre tâmpeniile din capul Marei, îi facem rău lui tata, îl dau afară de la serviciu, nu vom avea ce mânca, iar mama a jurat că ea o să moară de inimă, pentru că nu va putea trece peste rușine. Am ascultat în tăcere, tata freca între degete un

șervețel de pe masă, iar la final, când trebuia să spunem „Da, am înțeles", Mara a zis:

— Paul a auzit, Paul știe.

— Nu am auzit nimic, dormeam, am zis.

Am început să plâng, Mara plângea și ea și țipa la mine că am auzit, mama a dat-o cu capul de perete, apoi ne-am liniștit, timpul s-a lăsat iar fărâmițat ca șervețelul zdrențuit dintre degetele tatei. Am zis „Am înțeles", fără nici un sens, mama a luat-o pe Mara în brațe, Mara a mormăit ceva la pieptul ei, am stat așa o vreme, lăsând ca înțelesurile cele noi să ne pătrundă bine. Mama a scos din buzunar două ciocolate pe care ni le-a ținut în față, am întins mâna și am luat una, Mara nu a vrut, a lăsat-o pe mama cu ciocolata în mână. Noaptea, în cameră, i-am auzit bătăile în perete. Mai întâi ca un puls slab, de parcă dincolo se lipise cu pieptul de zid un animal imens, apoi mai tare, din ce în ce mai tare și din ce în ce mai limpede, prin codul Morse pe care îl învățaserăm amândoi la Casa Pionierului îmi spunea și-mi tot spunea: „Mincinosule!".

A doua zi după instructajul din acea seară, tata m-a urcat în mașină și m-a dus la un unchi

al lui, în Bărăgan, într-un canton CFR de lângă Lehliu. Tata nu avea părinți, nu se discuta despre asta, știam că îl crescuse în București o mătușă care murise între timp. Era un fel de „între timp“ despre care nu știam de unde până unde se întinde și cine ce rol joacă în interiorul său, însă din atitudinea mamei înțelegeam că nu e recomandat să fim curioși cu trecutul. Părinții lui adevărați, a zis mama, fuseseră prea săraci să-l crească și erau mulți frați.

Ninsese puternic în tot sudul țării, bătea vântul parcă de undeva din cer, nu am ieșit din casă vreme de o săptămână, mă uitam în focul din sobă, apoi mă uitam pe fereastră, afară, și tot așa, din când în când îmi revenea în minte mesajul codificat al Marei. Unchiul tăcea, mătușa tăcea, uneori își amintea că sunt acolo și se pornea să vorbească panicată, să

umple tăcerea care pe ei nu-i deranja cu nimic. Eram și bucuros, și speriat, noaptea vântul părea că va jefui casa, că e un neam cotropitor, în fiecare dimineață, la nici zece metri de canton, oprea un tren de călători, cu oameni înfofoliți înăuntru, în câteva minute pleca, unchiul intra în casă, se descălța, gemea, scuipa, scotea tot felul de sunete, se pregătea pentru o nouă lungă tăcere.

Mihai Radu

Unchiul Nelu avea o iapă tânără, pe Norica, pe care o punea la căruță. Dar, când era greu, cu noroaie, cu zăpezi troienite, sau când căruța era prea grea, o deshăma pe Norica și trăgea el de căruță. Era un munte de om, cu un munte de cap. în iarna aia mi-a făcut sanie. A făcut-o atât de mare, încât nu puteam s-o urnesc din loc. Mi-a făcut alta, mult mai mică, și ne dădeam amândoi - el cu aia mare, eu cu cea mică. Pentru mine, și el, și mătușa erau o descoperire: oamenii aceștia nu vorbeau, iar asta nu însemna nici că sunt supărați, nici nimic. Stăteau, făceau una-alta cu mâinile, coseau, reparau, ascultau

radioul și uneori se mai rugau. La două, trei ore, unchiul Nelu scotea o țigară din buzunarul de la piept, de sub flanel, și o fuma foarte serios. Am văzut oameni care nu își iau medicamentele cu morga aia.

Cea mai puternică amintire din acea iarnă petrecută la ei a fost când, într-o seara, înainte de culcare, unchiul mi-a poruncit:

— Să iubești caii!

Am simțit nevoia să mă ridic, să fac ceva chiar atunci, pe moment, să dovedesc că e un jurământ pe viață de la care nu mă voi abate. Atât de serios era omul. O spusese pe tonul

acesta: „Hei, vezi, de mâine va fi o altă lume, dar tu să nu uiți, pentru că nimeni n-o să-ți mai amintească, să iubești caii!“.

— Să-ți povestesc ceva, a continuat el, tatăl meu, un fel de străbunicu-tău, Lari, a suferit mult la viața lui. Dar cel mai mult și mai mult a suferit când a trebuit să plece din Novorossiisk. Era cazac, a luptat de partea Albilor în război, nu știi tu cum

era pe-atunci. Albii se opuneau comuniștilor lui Letiin și au venit peste ei bolșevicii, să-i omoare. Anul, atenție, 1922. Erau la Novorossiisk, port la Marea Neagră, acolo se retrăseseră Albii - generali de armată mare, erau și englezi printre ei, mai multe neamuri care veniseră să ajute să-i izgonească din Rusia pe comuniștii lui Lenin. Dar Albii au fost învinși de Roșii, adică de comuniști. Și au fugit noaptea pe mare. Iar tata și ceilalți cazaci aveau cai, călăreau toți, cai frumoși, în neamul meu s-au iubit caii cum s-au iubit copiii. Orașul era bombardat, ardeau docurile. Cazacii au deshămat caii și le-au dat drumul să se salveze, să fugă, iar ei s-au urcat pe vapoare, să scape și ei de comuniști. Eh, și caii s-au dus după oameni, după stăpânii lor, au intrat în mare și s-au înecat toți. Mii de cai. Zicea tata...

A făcut o pauză, a plâns, am plâns și eu. Mătușa stătea lângă foc nemișcată, luminată doar pe jumătate de față.

— ...Zicea tata că unii au coborât cu

bărcile de pe nave și au început să împuște caii în cap, tocmai ca să nu moară înecați.

în mintea mea, da, erau aceste lucruri: mama, care îmi spusese să nu mai vorbesc vreodată de ce i se întâmplase Marei, și unchiul Nelu, care mă punea să iubesc caii. se părea că am o misiune: secretul răului făcut de tata și iubirea de cai pe care o aveam de la cazaci.

16

Avusesem cândva o discuție cu Lavinia despre iertare, traume, boli. Ea era scufundată în toate acele cărți despre cum adultul vine din copilărie cu mii de traume, despre cum ar trebui să facă terapie vreo două mii de ani ca abia apoi să-și dea seama - lipsit de orice traumă - că viața e o chestie de nicăieri și cam fără sens și că singurul lucru pe care știe să-l facă viața dacă o iei în serios este să te deprime și să te traumatizeze. îi expuneam această contradicție, care mi se părea a unei generații care vrea să fie și extrem de empatică, dar și extrem de devotată dreptății în același timp, grețos de justițiară: se cred toți produsul devastat și toxicizat al unei generații de părinți defecți, dar în același timp cred cu putere în liberul-arbitru, în capacitatea

individului de a produce bine sau rău. Nu cumva

credința asta în liberul-arbitru este ea însăși o traumă care ar merita niște terapie?

Și personalizarea, oo, da, personalizarea. Să personalizezi cu orice preț! Totul trebuie să te reprezinte, orice amănunt trebuie să spună o poveste despre tine, să-ți dea o stare, să intre într-o vibrație, să creeze un „mood“, să fii împăcat cu scamele de pe costum, cu rahatul câinelui vecinului, chiar și ratele de la bancă să pulseze în ritmul unei sutre optimiste. Să te reprezinte - ca și cum cine știe ce mare rahat de poveste specială ești, inepuizabilă, complicată. Traumatizați, speciali, infiniți, iată! Display-ul telefonului, ringtonul, mașina, casa, totul, ba chiar să-ți înfigi în cur un fluier, astfel încât pârțul tău să scoată un sunet aparte, care să te reprezinte, care să arate tuturor ființa unică, specială, care se află dincolo de buci. Modifică-ți vocea, ochii, com- pune-ți ceva în sânge,

injectează o substanță născută din pământul în care ți-ai îngropat bunicii, din betonul blocului comunist în care ai copilărit, din părul tăiat al primei tale iubite, din banca de la școală pe care ai scris cu cheia „Muie Steaua!"... Nu știu, personalizează, picătură de rahat prețios ce ești!

196

Repetiție pentru o lume mai bună

Dar nici măcar asta nu era. De fapt, Lavinia nu voia să mai vorbim. Simțeam asta cu toată ființa, ca pe o boală incurabilă, și mă durea îngrozitor că nu am ce să fac. Știam că e pentru totdeauna.

Bineînțeles că trebuia s-o sun pe Mara. Să-i fac o bucurie. Dar nu așa, oricum. L-am ridicat pe tata în fund pe canapea. Era îmbrăcat doar în chiloți și tricou, pentru că abia a doua zi de dimineață am zis să-l îmbrăcăm, asta deși femeile insistau că o să-i înțepenească tot corpul și va fi greu de manevrat. Le-am ignorat. I-am tras o bluză de trening peste tricoul în care era îmbrăcat, bluză Puma, alb-albastră, cu

însemnele Universității Craiova, i-am pus la ochi ochelari de soare, l-am luat pe după gât ca să îi sprijin capul de mine. Mirosea a șampon Nivea. Apel video pe WhatsApp. Nu a răspuns. Mesaj pe WhatsApp: „E chestiune de viață și de moarte. Video, pliz“. După două minute a sunat.

— Heeeeei! O conversație cu băieții șmecheri! am zis.

A rămas șocată, a venit și bărbatu-său și-a belit mecla în ecran, i-am zis că acesta e cadoul meu de Sărbători. I-am dat lui tata ochelarii jos,

pleoapele erau închise. Atunci s-a prins că e mort, pentru că a țipat. I-am zis să se liniștească. Dar nu putea, plângea întruna, eu i-am pus tatei ochelarii la loc pe nas și l-am întins ușor în pat.

— A fost o glumă proastă, am spus.

Bărbatu-său, Patrick ăla, s-a belit din nou la mine. Mi-am pus un pahar, mi-am aprins o țigară, suspinele Marei continuau, mi-a trecut prin cap o glumă și mai idioată: să fi deschis o revistă cu

amenajări de grădini, cât timp mai are ea de plâns, cu atitudinea aceea indiferentă din sala de așteptare de la dentist.

într-un final, Mara s-a oprit din plâns, i-am zis că-mi pare rău pentru tot. Ea a rămas mută, a început să lăcrimeze din nou, bărbatu-său a apărut iar în imagine, exasperant individ, a luat-o în brațe și o legăna de data asta sau poate era ceva cu imaginea, din cauza telefonului. Genul ăla de om grijuliu - „Oo, da, pare o alună inofensivă aia de pe umăr, dar eu zic să-ți fac un control totuși" -, cât timp a fost în România la moartea mamei, mi-a povestit de câteva ori despre cât de periculoasă e „bacteria băilor". îi ziceam că știu, că am călătorit mult, dar că nu mi-e frică.

Am stat câteva minute așa, apoi Mara s-a auzit din brațele soțului.

— Când a murit? m-a întrebat.

— Acum câteva ore.

— Ești doar tu cu el?

— Mădălina doarme sus.

— Nu-mi vine să cred că-1 văd așa.

— Așa cum?

— Așa... mort, nu știu.

— Chiar îmi pare rău, iartă-mă, te rog.

— Nu-mi vine să cred.

A început să plângă din nou. M-am săturat până peste cap de acest „nu-mi vine să cred“ al oamenilor.

— Mda, am mai spus.

A închis. Pe ecran a înțepenit fața soțului, cu un ochi închis și celălalt mai deschis, o postură cam disperată.

în hol aveam un rucsac mare pregătit cu niște zile în urmă.

I-am scris un bilet Mădălinei, pe care i l-am prins cu un ac de siguranță în piept lui tata:

„Ți-am salvat cățelul de la flautistul îndrăgostit. îngroapă-1 și tu pe tata.

P.S.: Ai bani în primul sertar din spatele canapelei".

sEGOl

au apărut:

Lilia Calancea - ***Sunt oare un călău?***
Horia Corcheș - O ***rochiță galbenă, ca o lămâie bine coaptă***
George Comilă - ***Rezervația***
Dan Perșa - ***Călătorie în iad și în rai și-n oraș***
Lavinica Mitu - ***Bărbatul fără cap. Dicționar***

pentru ora șase fix

Paul Țanicui - ***Căderea***

George C. Dumitru - ***Fericire***

Anca Vieru - ***Fără poză de profil***

Mihai Buzea - ***Frunza***

Mihai Radu - ***Repetiție pentru o lume mai bună***

uruw.polirom. ro

Redactor: Paula Rusu-Simionică
Coperta: Carmen Parii
Tehnoredactor: Gabriela Ghețău

Bun de tipar: iulie 2022. Apărut: 2022
Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. BOX 266
700505, Iași, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
(0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: ofTice@polirom.ro
București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,
sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53
Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: ofFice.bucuresti@polirom.ro

Tiparul executat la PRINTCO

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
Uniunii Scriitorilor din România
Nr. R044RNCB5101000001710001 BCR UNIREA